

Vlaamse
overheid

OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFEN- MAATSCHAPPIJ (OVAM)

Ondernemingsplan 2016

Jaarrapportering 2015

Vlaamse
overheid

Vlaanderen
is materiaalbewust

Ondernemingsplan OVAM 2016

20 januari 2016

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

**Ondernemingsplan
OVAM 2016**

20 januari 2016

Inhoudstafel

1	Inleiding	5
2	Missie en visie van de OVAM	7
2.1	Missie	7
2.2	Visie	7
3	Activiteiten in uitvoering van het afval- en materialenbeleid	9
3.1	Strategische organisatiedoelstelling 1: We sluiten materiaalkringlopen en realiseren hierdoor een daling van de hoeveelheid restafval bij burgers en bedrijven	9
3.2	Strategisch programma 1: Via het Vlaams Materialenprogramma wordt ingezet op de transitie circulaire economie	15
3.3	Strategische organisatiedoelstelling 2: We dragen bij aan een circulaire economie via het sluiten van materiaalkringlopen in de cluster metalen, kunststoffen, biomassa en bouw.	17
4	Activiteiten in uitvoering van bodemsanering en bodembeheer	25
4.1	Strategische organisatiedoelstelling 3: Voorkomen van bodemverontreiniging en saneren bestaande verontreiniging tegen 2036	26
4.2	Strategische organisatiedoelstelling 4: Duurzaam bodembeheer draagt bij tot een efficiënt ruimtegebruik, economische ontwikkeling en een gezonde leefomgeving.	30
4.3	Strategische organisatiedoelstelling 5: De OVAM ontwikkelt zich nog meer als de drijvende kracht van het duurzame bodembeheer in Vlaanderen en zet hierbij maximaal in op openheid en toegankelijkheid.	36
5	Naar een geïntegreerd beleid	41
5.1	Ruimte in transitie	41
5.2	Stad in transitie / transitie in de stad	44
5.3	Een asbestafbouwbeleid geïntegreerd in de maatschappelijke ontwikkelingen	44
5.4	Blijvend inzetten op de Europese en Internationale rol	45
5.5	Een risicogebaseerde en geïntegreerde handhaving	47
6	Interne werking	49
6.1	Human Resources	49
6.2	Communicatie	52
6.3	Informatiebeheer	54
6.4	Facilitair beheer	56
6.5	EIKE-systematiek	57
7	Bijlagen	59

1 Inleiding

Grondstoffen, water, voedsel, bodem en ruimte worden wereldwijd almaar schaarser. De toenemende globalisering maakt de Vlaamse economie bovendien kwetsbaar voor de schommelende grondstofprijzen op de wereldmarkt. Andere trends die zich aftekenen zijn de groeiende individualisering en internationalisering. Die kunnen zowel extra consumptie in de hand werken – en dus de vraag naar materialen de hoogte in jagen – als leiden tot een duurzamer consumptiegedrag. Vast staat dat de impact van onze manier van produceren en consumeren de draagkracht van onze planeet te boven gaat. De bodem is cruciaal voor voldoende voedsel, zuiver drinkwater, een aangename leefomgeving, ruimte om te wonen, voor industrie, natuur en recreatie ... Een schone bodem is, letterlijk, het draagvlak voor het welzijn en de welvaart in Vlaanderen.

Het is slechts een greep uit de uitdagingen en kansen waar Vlaanderen de komende jaren voor staat. Hoe we die uitdagingen moeten aangaan, daarover hebben zich meer dan honderd stakeholders van de OVAM gebogen in interviews en werksessies. Het resultaat werd neergepend in een breed gedragen Strategisch Plan, dat de bakens van het afval-, materialen- en bodembeleid uitzet van 2015 tot in 2020.

Het Strategisch Plan vormde de basis voor de insteek van de OVAM in de bijdrage van de Vlaamse administratie aan het regeerakkoord, en voor de beleidsnota van de minister van Omgeving, Natuur en landbouw. Het Regeerakkoord en de Beleidsnota Omgeving voor de periode 2014-2019 leggen op hun beurt de krijtlijnen vast voor dit ondernemingsplan 2016.

Meer bepaald geeft het ondernemingsplan 2016 onder meer invulling aan volgende doelstellingen:

- Regeerakkoord 2014-2019 – Hoofdstuk X: Leefmilieu en Natuur:
  - Bodem en ondergrond
  - Afval als/of grondstof
- Beleidsnota Omgeving 2014-2019 en Beleidsbrief Omgeving 2016:
  - strategische doelstelling 6 – de milieukwaliteit van de omgeving verhogen: operationele doelstellingen 33 t/m 38
  - strategische doelstelling 7 – Vlaanderen op weg zetten naar een kringlooeconomie: operationele doelstellingen 51 t/m 55

Inhoudelijk biedt dit ondernemingsplan ook een doorkijk op de langere termijn. Bijlage 1 en 2 geven de begroting voor 2016 weer en de personeelsbehoefte 2016. Bijlage 3 is het Actieplan Welzijn/Psychosociale belasting in het kader van het Globaal preventieplan voor het jaar 2016, en bijlage 4 het diversiteitsplan 2016.

Henny De Baets, Administrateur-generaal

2 Missie en visie van de OVAM

2.1 Missie

De OVAM beschermt mens en milieu tegen de schadelijke gevolgen van de productie, het gebruik en het beheer van afvalstoffen, grondstoffen en materialen. We zetten aan tot een duurzaam gebruik van materialen, grondstoffen en energie en voorkomen dat hulpbronnen uitgeput raken. We verzekeren en herstellen de kwaliteit van de bodem zodat in de toekomst zoveel mogelijk functies en types landgebruik mogelijk blijven.

2.2 Visie

De OVAM verzekert in Vlaanderen een duurzame omgang met afvalstoffen, materialen en bodem.

We vullen de economische behoefte aan grondstoffen en materialen lokaal in door de kringlooeconomie uit te bouwen. We stimuleren onze doelgroepen om zorgvuldig om te springen met materialen en zetten in op preventie en hergebruik.

We waarborgen de behoefte aan een goede bodemkwaliteit, open ruimte en gezond drinkwater. Dat doen we door nieuwe bodemverontreinigingen te vermijden en een effectief en billijk saneringsbeleid te voeren.

We zijn in Vlaanderen hét aanspreekpunt voor het duurzame beheer van afval, materialen, grondstoffen en bodem. Op wereldvlak zetten we onze expertise in afvalstoffen, materialen en bodem in om het internationale beleid mee vorm te geven.

3 Activiteiten in uitvoering van het afval- en materialenbeleid

Voor het behoud en de realisatie van een hoge levenskwaliteit hier en in de rest van de wereld is er nood aan een slimmer gebruik van hulpbronnen. Een duurzaam beheer van materialen en de kringlopen waarin deze circuleren, is een essentiële stap om dit te realiseren. Het draagt bij tot een hogere competitiviteit, het creëren van nieuwe bedrijfsopportunities en innovatieve oplossingen, de klimaatuitdaging ###, groene jobs en een meer duurzame levensstijl. Een duurzaam beheer van de diverse hulpbronnen wordt ook op Europees niveau beschouwd als een belangrijke prioriteit in de Europese strategie 2020, waar het één van de zeven vlaggenschipprojecten is (Resource Efficient Europe).

Vanuit deze visie werkt de OVAM dagelijks aan volgende strategische doelstellingen:

SOD1: We sluiten materiaalkringlopen en realiseren hierdoor een daling van de hoeveelheid restafval bij burgers en bedrijven.

Indicatoren:

- * Zowel de hoeveelheid huishoudelijk afval als de hoeveelheid primair geproduceerd bedrijfsafval neemt af*
- * Elke gemeente produceert in 2022 maximaal de hoeveelheid restafval die is toegekend aan de Belfius-cluster waaronder de gemeente valt*
- * De totale hoeveelheid restafval van bedrijven is verminderd met 15% tegen 2022 ten opzichte van 2013*
- * Zwerfvuil: De netheidsscores vertonen een stijgende trend t.o.v. 2013 voor de laagste scores*

SOD2: We dragen bij aan een circulaire economie via het sluiten van materiaalkringlopen in de cluster metalen, kunststoffen, biomassa en bouw.

Indicatoren:

- * De productie van primaire bedrijfsafvalstoffen (exclusief bouw- en sloopafval, slib, grond en nieuwe grondstoffen) is in de periode 2016-2020 verder ontkoppeld t.o.v. de toegevoegde waarde van de betreffende industriële sectoren*
- * Aandeel afval dat naar materiaalrecuperatie gaat door gebruik als nieuwe grondstof, door hergebruik of recyclage of via compostering stijgt voor volgende fracties:
  - * stijging van het aandeel (%) huishoudelijk afval dat naar materiaalrecuperatie gaat*
  - * stijging van het aandeel (%) geproduceerd bedrijfsafval dat naar materiaalrecuperatie gaat**
- * De voedselverliezen in de keten vertonen een daling met 15% ten opzichte van 2011*
- * De som van de hoeveelheid gestorte en verbrande afvalstoffen afkomstig van het shredderen van schroot, is verminderd*

3.1 Strategische organisatiedoelstelling 1: We sluiten materiaalkringlopen en realiseren hierdoor een daling van de hoeveelheid restafval bij burgers en bedrijven

Met deze ambitie staan ons grote uitdagingen te wachten. We rekenen voor de realisatie op een bijdrage van zowel burgers als bedrijven en beschouwen de lokale besturen, beheersorganismen en bedrijven voor milieubeheer als cruciale partners. Verdere detaillering leggen we vast in het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval, de opvolger van het Uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen' en het Uitvoeringsplan voor 'Gescheiden inzameling bedrijfsafval

van kleine ondernemingen'. Dit plan gaat onder meer in op de rolverdeling in het afvallandschap, legt de basis voor de invoering van nieuwe logistieke concepten, voorziet een integrale benadering van een aantal materiaalketens, bepaalt de stort- en verbrandingscapaciteit. Kortom, legt de accenten vast voor de komende planperiode.

Uitvoeringsplan voor huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval	
Doel	Nieuw beleidsplan voor huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval.
Looptijd	2015-2016
Resultaten 2016	<i>Het uitvoeringsplan is goedgekeurd, de communicatie naar de stakeholders is afgerond, en de uitvoering wordt gestart.</i>

3.1.1 Operationele organisatiedoelstelling 1: Lokale besturen als strategische partner.

Lokale besturen zijn de spil in de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Samen met de bedrijven voor milieubeheer en de beheersorganismen zorgen ze al jaren voor een doeltreffende uitvoering op het terrein. Het ontwerp Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval maakt de verdeling van de verantwoordelijkheid tussen de private en de publieke sector op dit vlak duidelijker, en initieert in 2016 al tal van acties om tot meer hergebruik en betere selectieve inzameling te komen, waaronder:

- Actie 5: Kustactieprogramma
- Actie 15: Stimuleren van initiatieven rond de economie
- Actie 19: Werken aan voorstellen voor een duurzame financiering van de kringloopsector
- Actie 24: Verduurzamen van evenementen
- Actie 42: Optimaliseren van de meubelketen
- Actie 23: Ketenbenadering sluiten materialenkringloop luiers

Daarnaast zijn de lokale besturen een partner om de burger en lokale bedrijven te bereiken en materialenbeleid op het lokale niveau zichtbaar te maken. Ze nemen een intermediaire positie in het aansporen van de consument tot een materiaalbewust consumptiegedrag. In die zin is de complementariteit met OOD2 groot en beide doelstellingen moeten dan ook als een geheel worden gelezen.

Ondersteunend kader voor lokale initiatieven	
Doel	We werken een ondersteunend kader uit voor lokale initiatieven die een duurzaam materialenbeheer aanmoedigen (hergebruik, herstelarbeid, gedeeld gebruik, product-dienstcombinatie, duurzaam aankoopbeleid).
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>We hebben meegewerkt aan de uitvoering van de innovatieve projecten van en met lokale besturen die in 2014-2015 werden geselecteerd, lanceren een call voor nieuwe projectideeën in 2016 en evalueren de relatief nieuwe subsidieregeling als instrument om lokale besturen te ondersteunen in het uitvoeren van lokale innovatieve projecten.</i> <i>We brengen samen met alle betrokkenen de kansen en knelpunten in kaart voor lokale besturen (en waar relevant voor de OVAM) om de deeleconomie zo te stimuleren dat ze bijdraagt tot een duurzamer materialenbeheer. O.m. via een workshop organiseren we deze kennisdeling.</i>

3.1.2 Operationele organisatiedoelstelling 2: We stimuleren de burger om bewuster om te gaan met zijn consumptiegedrag.

Zoals reeds vermeld is de complementariteit met OOD1 groot vermits de OVAM vaak via de lokale besturen als intermediair haar boodschap bij de consument brengt. Beide doelstellingen en de maatregelen die erbij horen, moeten dan ook als een geheel worden gelezen.

Het evenementenbeleid wordt versterkt. Website, eventscan, campagne en award blijven behouden. Naast de organisatoren, ondersteunt de OVAM vanaf 2015 ook de lokale besturen om duurzaamheid in te bedden in evenementen die op hun grondgebied worden georganiseerd.

Evenementenbeleid	
Doel	We streven naar een lagere milieu-impact van evenementen
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>Er is een methodiek uitgewerkt om gemeenten gericht te ondersteunen in het verduurzamen van evenementen op hun grondgebied.</i>

Samen met industrie, distributie en lokale besturen werkten we in 2015 aan een nieuw operationeel plan zwerfvuil, geïntegreerd in het ontwerp Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval. Het is immers de bedoeling om in het kader van dit uitvoeringsplan voor de aanpak van het zwerfvuil meer ambitie en een meer geïntegreerde benadering te volgen die ingaat op elke schakel van de zwerfvuil-keten. Daarnaast zal extra aandacht besteed worden aan de plaatsen met het meeste zwerfvuil: parkings en op- en afritten van autosnelwegen, afvalverzamel punten en stopplaatsen van het openbaar vervoer.

Deze aanpak van zwerfvuil op het land stemmen we af met de aanpak van zwerfvuil in zee. We implementeren de maatregelen uit de Kaderrichtlijn Mariene Strategie en het OSPAR Regional Action Plan Marine Litter. Beide bundelen tal van maatregelen om marien zwerfvuil te voorkomen, en dit zowel voor landgebonden bronnen als voor de scheepvaart. Daarnaast zorgen we voor het beperken van de instroom van micro- en nano-plastics. Tegen 2020 komen er vanuit Vlaanderen zo weinig mogelijk kunststoffen in het marien milieu terecht. Zo dragen we ook bij aan OOD6 (We verhogen de hoeveelheid recycleerbare kunststoffen in Vlaanderen in een gesloten kringloop).

Zwerfvuilbeleid	
Doel	Een vermindering van de totale hoeveelheid zwerfvuil
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>Een gedetailleerd operationeel plan met een meer geïntegreerde benadering voor zwerfvuil en storten is goedgekeurd als onderdeel van het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval. In nauw overleg met de relevante actoren wordt versterkt ingezet op de uitvoering van dit operationeel plan.</i> <i>Voor een nieuwe steekproef van gemeenten is een meting van de netheidsbarometer uitgevoerd, evenals een vervolgmeting van de netheidsindex. Aan de hand van de evolutie van de situatie die we zien in de voorgaande jaren, zal de focus in eerste instantie liggen op gerichte maatregelen voor de verhoging van de netheid op de slechtst scorende doelplaatsen. Daarnaast wordt promotie gemaakt voor specifieke doelplaatsen zoals bv. Bedrijventerreinen.</i> <i>We voeren een aantal acties uit gericht op het verminderen van de</i>

	<i>hoeveelheid marien zwerfvuil (OSPAR-acties o.m. uitfasering van microplastics in cosmetische producten, nieuw inzamel- en financieringssysteem voor scheepsafval van de visserijsector).</i>
--	---

Voor kustgemeenten bieden we maatwerk: we pakken zwerfvuil op het strand gericht aan, maken evenementen aan de kust duurzamer en werken aan een betere selectieve inzameling. Uit onze bevraging van de kustgemeenten blijkt dat de kustgemeenten vooral oplossingen zoeken voor de problemen bij de afvalophaling van toeristen en tweede verblijvers. Ook het voorkomen van schade door meeuwen bij de afvalinzameling is een belangrijke uitdaging. En tot slot de aanpak van zwerfvuil (inclusief beach litter) en sluikstorten.

Kustactieprogramma	
Doel	Aanpak op maat voor kustgemeenten
Looptijd	2016 – 2020
Resultaten 2016	<i>Er is een geïntegreerde aanpak voor afvalpreventie en -inzameling in de kustgemeenten uitgewerkt met try-out via een aantal proefprojecten.</i>

3.1.3 Operationele organisatiedoelstelling 3: We tonen aan dat bedrijven op een kostenefficiënte manier hun materialenbeleid kunnen verduurzamen.

In uitvoering van het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval voeren we sectorspecifieke communicatieacties over selectieve inzameling. Om een goed beeld te krijgen van de graad van selectieve inzameling is meten noodzakelijk. We kiezen hierbij voor de barometer-methode die reeds werd uitgewerkt in 2015. Deze “barometer” selectieve inzameling dient de evolutie weer te geven in selectieve inzameling van verschillende materialen, alsook de evolutie in selectieve inzameling in diverse sectoren.

Barometer selectieve inzameling	
Doel	Opstellen en opvolgen van indicatoren voor selectieve inzameling
Looptijd	2016 – 2020
Resultaten 2016	<i>In 2016 zal de barometer voor de eerste maal worden opgesteld (nulmeting)</i>

Duurzaam omgaan met materialen is pure winst voor bedrijven. Maar hoe zorgen we ervoor dat ontwerpen met het oog op herstel, demontage en recyclage ingeburgerd geraakt in de industrie? Via praktijkcases tonen we aan hoe materiaalefficiëntie kan worden gerealiseerd of hoe bedrijven door materiaalefficiëntie, een ander en duurzaam productdesign, businessmodel of meer samenwerking een trendbreuk inzetten op vlak van materialenbeheer en tegelijk hun competitiviteit verhogen. Zo realiseren we mee de hefboom ('enabler') Duurzaam Design van het Vlaams Materialenprogramma (zie Strategisch project 1: VMP)

Praktijkcases om bedrijven te overtuigen materiaalefficiënter te produceren	
Doel	We werken best practices uit met bedrijven rond materiaalefficiënte businessmodellen en duurzaam design (VMP). Voor deze praktijkcases steunen we maximaal op de instrumenten van de OVAM (Ecolizer, OVAM SIS Toolkit en de materialenscan) en op pilootprojecten waaraan we deelnemen, zoals het symbioseplatform.
Looptijd	2016 – 2020

Resultaten 2016	<p><i>We communiceren over de beste praktijkcases van duurzaam materialenbeheer op bedrijfsniveau die aantonen dat eco-innovatie op kostenefficiënte wijze mogelijk is. In 2016 lanceren we de eerste cases.</i></p> <p><i>We stellen een lijst op van sleutelproducten met een hoge milieu-impact en die een dominante positie hebben op de Vlaamse markt. Op het vlak van ecodesign maken we afspraken met beslissingsnemers in Vlaanderen voor deze specifieke groep producten.^(VMP)</i></p> <p><i>Het pilotproject symbioseplatform dat afliep eind 2015, is verdergezet samen met externe partners. We hebben daartoe de nodige ondersteuning geleverd, onder meer via het aanleveren van de nodige data-infrastructuur.</i></p> <p><i>Tegelijkertijd nemen we deel aan FISSAC, een Europees project met als doel het uitwerken van een methode voor de uitwisseling van afvalstoffen als grondstoffen. We brengen stakeholders samen, analyseren de voorbije inspanningen en bereiden de opstart van een Living Lab voor.</i></p>
-----------------	--

Om het bedrijfsleven te bereiken, zetten we ook gericht in op het onderwijs. Sinds 2013 heeft de OVAM een samenwerkingsovereenkomst met 4 Vlaamse hogescholen en universiteiten, meer bepaald met de opleidingen productontwerp en interieurvormgeving. De hogescholen en universiteiten gaan het engagement aan om het bewustzijn rond duurzaamheid en ecodesign in hun opleidingen te vergroten door de thema's te integreren in hun visie en in de curricula. Ook andere opleidingstakken, zoals handelsingenieur en elektromechanica, hebben ondertussen via de EHO-kit ("Ecodesign in Hoger Onderwijs-kit") kennis kunnen maken met ecodesign.

Onderwijs als brug naar burger en bedrijven ^(VMP)	
Doel	Duurzaam materialenbeheer in het onderwijs verankeren, van basisonderwijs tot hoger onderwijs
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We breiden op vraag van de docenten de leerinhouden van de Ecodesign-in-het-hoger-onderwijskit (EHO-kit) uit. We blijven ons daarbij richten op "materiaalgerelateerde" opleidingen, profielen die in de levenscyclus van een product beslissingen nemen.</i> — <i>In 2016 wordt reeds voor de tiende maal de OVAM Ecodesign Award voor Studenten uitgereikt in nauwe samenwerking met de ontwerphogescholen.</i> — <i>In kader van het VMP (Hefboom Slim Samenwerken – Educatie) wordt samen met LNE het educatief materiaal rond circulaire economie beoordeeld en aangevuld naar de noden van docenten.</i>

3.1.4 Operationele organisatiedoelstelling 4: We heroriënteren ons instrumentarium om een duurzaam materialenbeheer op de meest efficiënte en effectieve manier te realiseren.

De hoekstenen van ons materialenbeleid blijven:

- Preventie en hergebruik
- Selectieve inzameling
- Capaciteitsplanning

Vanuit deze principes voorzien we een aangepaste en coherente mix van sensibiliserende, regelgevende, economische en planningsinstrumenten die we voortdurend monitoren, evalueren en bijsturen om de effectiviteit van het beleid te verhogen.

Een regelgeving die maximaal de inzet van afval als grondstof stimuleert en tegelijkertijd gezondheid en milieu beschermt, is een van de hefboomen ('enabler') binnen het Vlaams Materialenprogramma (zie Strategisch project 1: VMP). Dit wordt o.m. gerealiseerd door slimme regelgeving met periodieke evaluatie en bijsturing, een grotere inzet van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid als instrument om materiaalkringlopen te sluiten, het stimuleren van duurzaam materiaalgebruik via de omgevingsvergunning en een gerichte handhaving aan de hand van risicoanalyses.

Continu verbeteren regelgeving <i>(VMP)</i>	
Doel	Door het afvalstoffendecreet te vervangen door een materialendecreet heeft de Vlaamse overheid een belangrijke stap gezet naar een wettelijk kader voor een duurzaam materialenbeheer, met belangrijke principes als de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, 'end of waste' en het levenscyclusdenken. We streven er naar dat deze regelgeving continu wordt verbeterd.
Looptijd	2016 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Een voorstel voor aanpassing van Vlarema is voorbereid</i> — <i>Een nieuw voorstel voor de tarieven van de heffingen op het storten en verbranden van afvalstoffen is voorbereid</i>

Voor elk van onderstaande processenclusters streven we naar een tijdige en kwaliteitsvolle dienstverlening, en trachten we de milieuperformantie te verhogen.

<p>Beheer van installaties voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen <u>Doel:</u> Tijdige en kwaliteitsvolle adviesverlening voor vergunningsaanvragen, met een expliciete meerwaarde voor de uitvoering van het afvalstoffenbeleid <u>Resultaat 2016:</u> <i>95% van de adviezen wordt afgeleverd binnen de wettelijke termijn</i> <i>(VMP)</i></p>
<p>Beheer van grensoverschrijdend transport van afvalstoffen en materialen <u>Doel:</u> Tijdige en kwaliteitsvolle behandeling van dossiers voor in- of uitvoer van afvalstoffen <u>Resultaat 2016:</u> <i>90% van de EVOA-dossiers wordt behandeld binnen de wettelijke termijn</i></p>
<p>Beheer van binnenlands transport van afvalstoffen en materialen <u>Doel:</u> Kwaliteitsvolle opvolging van de negatieve keuringsverslagen van kwaliteitsborgingssystemen van inzamelaars, afvalstoffenhandelaars of –makelaars <u>Resultaat 2016:</u> <i>Bij 90% van de negatieve keuringsverslagen zijn de nodige remediërende maatregelen genomen of is een schorsing uitgesproken</i></p>
<p>Beheer van grondstoffen <u>Doel:</u> Tijdige en kwaliteitsvolle behandeling van de aanvragen voor grondstofverklaring <u>Resultaat 2016:</u> <i>90% van de dossiers wordt behandeld binnen de wettelijke termijn</i></p>
<p>Beheer van erkenningen/registraties die niet aan verwerkingsinstallaties gebonden zijn <u>Doel:</u> Tijdige en kwaliteitsvolle behandeling van alle erkenningen en registraties <u>Resultaat 2016:</u> <i>De erkenningsprocedure en -voorwaarden voor kringloopcentra zijn vereenvoudigd.</i></p>
<p>Beheer van afval- en materiaalgegevens <u>Doel:</u> De verplichte rapporteringen worden tijdig en kwaliteitsvol uitgevoerd <u>Resultaat 2016:</u> <i>Alle in 2016 voorziene verplichte afvalrapporteringen zijn tijdig uitgevoerd (Eurostat, PRTR, MIRA). Een nieuwe analyse ihkv van het Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlaktedelfstoffen is voorbereid.</i></p>
<p>Heffing op het storten en verbranden van afvalstoffen <u>Doel:</u> Alle heffingsplichtigen worden minstens om de 2 jaar gecontroleerd via een plaatsbezoek op de locatie waar de registers worden bijgehouden. <u>Resultaat 2016:</u> <i>Minstens 400 controles zijn uitgevoerd.</i></p>

Subsidiëring

Doel: Tijdige en kwaliteitsvolle behandeling van alle subsidie-aanvragen

Resultaat 2016: *Een nieuw voorstel van subsidiebesluit voor de lokale besturen en de kringloopcentra – o.b.v. de resultaten van de evaluatie van de subsidieregeling voor lokale innovatieve projecten – is klaar*

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (VMP)

Doel: Optimale inzet van het instrument producentenverantwoordelijkheid

Resultaat 2016:

- *De OVAM rondt de studie af die meer duidelijkheid moet creëren omtrent de rol en handelingsvrijheid van beheersorganismen binnen de afvalmarkt. De studie levert volgende resultaten op: 1) onderbouwd advies over duidelijke en optimale rolverdeling voor het toekomstig UPV-beleid; en 2) zicht op de nodige aanpassingen in de wetgeving om tot optimale situatie te komen.*
- *Een nieuwe erkenning voor Val-I-Pac met bijkomende engagementen naar selectieve inzameling van verpakkingsafval.*
- *De startnota met krachtlijnen voor een nieuwe MBO matrassen is goedgekeurd door de OVAM en de sector. De onderhandelingen voor de MBO zijn opgestart.*
- *De MBO afvalbanden is geëvalueerd. De startnota met krachtlijnen is goedgekeurd en de onderhandelingen voor de MBO zijn opgestart.*
- *De nieuwe MBO batterijen is onderhandeld en in procedure gebracht.*
- *De startnota voor een nieuwe MBO afgedankte voertuigen is goedgekeurd door de OVAM en de sector. Eind 2016 kan de goedkeuringsprocedure van de startnota in gang gezet worden.*

In ons instrumentarium hebben we eveneens aandacht voor een klantgerichte en betrouwbare dienstverlening, daling van de administratieve lasten, streven naar zelfregulering en een efficiënte inzet van de eigen middelen. Waar mogelijk, proberen we ons instrumentarium te vereenvoudigen.

3.2 Strategisch programma 1: Via het Vlaams Materialenprogramma wordt ingezet op de transitie circulaire economie

Via de uitvoering van het Vlaams Materialenprogramma zorgen we ervoor dat visie en kennis beter gevaloriseerd worden op het terrein en optimaliseren we het overheidskader. We zetten in op concrete projecten op het terrein. De opvolging gebeurt via een stuurgroep waarin alle maatschappelijke geledingen vertegenwoordigd zijn, alsook via ministerieel comité.

Tot nu toe werd gewerkt via drie pijlers (actie, visie & experiment en onderzoek) waartussen een grote synergie en complementariteit bestaat. Evaluatie in het najaar 2015 leidde tot een nieuwe governance model waarbij we enerzijds willen verder bouwen op wat goed gewerkt heeft de laatste vier jaar en tegelijkertijd, zowel qua inhoud als governance structuur, willen bijsturen rekening houdend met de nieuwe langetermijnplannen op Vlaams en EU niveau. De ambitie van de OVAM als motor van het huidige Vlaams Materialenprogramma is om de huidige 3 VMP-pijlers te integreren tot een wendbaar en performant publiek-privaat platform voor de circulaire economie. Gezien duurzaam materialenbeheer de basis vormt en de OVAM ervaring heeft met publiek-private governance modellen, zal de OVAM ook in de toekomst optreden als vast secretariaat van dit platform en hiervoor ook de nodige mensen en middelen vrijmaken.

Plan C concentreert zich momenteel binnen het Vlaams Materialenprogramma op het uitdagen, activeren en verbinden van pionierende ondernemers en organisaties om de omslag te maken naar een circulaire economie. Deze activiteiten worden verdergezet in het nieuwe Vlaamse

platform Circulaire Economie. 2016 wordt daarbij een overgangsjaar waarbij Plan C blijft functioneren als een onafhankelijke vzw en tegelijkertijd inhoudelijk, juridisch-technisch en administratief toewerkt naar een inkanteling binnen de OVAM.

Evaluatie en coördinatie van het Vlaams Materialenprogramma	
Doel	De OVAM neemt als trekker van de transitie duurzaam materialenbeheer de permanente evaluatie, coördinatie en bijsturing op zich.
Looptijd	
Resultaten 2016	<p><i>Op basis van de evaluatie uitgevoerd door het steunpunt duurzaam materialenbeheer en een consultatie van de VMP-stuurgroepleden wordt de werking van de drie pijlers verder geïntegreerd en de aansturing via een stuurgroep geoptimaliseerd. Concreet is in 2016:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>de doorstart van het VMP gerealiseerd,</i> — <i>een nieuw steunpunt opgericht,</i> — <i>het actieprogramma geactualiseerd,</i> — <i>de doorwerking binnen de OVAM gerealiseerd</i> — <i>de inkanteling van Plan C voor 2017 voorbereid.</i>

Een breed gedragen actieplan geeft aan welke concrete stappen we willen zetten om de transitie Circulaire Economie waar te maken. Om tegen 2020 de basis te leggen voor een circulaire economie waarin materialen draaien in slim gesloten kringlopen, wordt binnen het Vlaams Materialenprogramma ingezet op het sluiten van materiaalkringlopen in vier circulaire 'economische clusters' en op vijf 'enablers'. Economische clusters, gekozen omwille van hun potentieel vanuit grondstoffen- en materialenperspectief en omwille van de reeds aanwezige expertise binnen deze domeinen in Vlaanderen (Kritieke metalen, Duurzame chemie en kunststoffen, Bio-economie, Duurzaam materialenbeheer in de bouw). Enablers, gekozen om te vermijden dat elk hefboomproject, elke business case, elke innovatie vastloopt op dezelfde obstakels (Duurzaam design, Slim samenwerken, Beter regelgeving, Slim investeren, Nieuwe materiaaltechnologieën). Voor elke cluster en elke enabler zijn 5 prioritaire acties naar voren geschoven waarop de OVAM mee inzet. De acties zijn verankerd in dit ondernemingsplan en gemarkeerd met (VMP).

Daarnaast wordt ingezet op 6 strategische hefboomprojecten: 1) Uitbouwen van Vlaanderen als Europese recyclagehub via zeehavens; 2) Versterken van het jobpotentieel binnen een circulaire economie; 3) Bevorderen circulaire economie op verschillende ruimtelijke schaalniveaus (zie deel 2.2); 4) Versterken van de Vlaamse recyclage-industrie voor metalen (zie OOD5); 5) innovatieve bouwconcepten voor energie- en materiaalbewust bouwen (zie OOD8) en 6) Business model innovatie. Voor elk van deze hefboomprojecten is in 2015 een projectvoorstel uitgetekend en zijn partners gemobiliseerd.

Vlaanderen als recyclagehub (VMP)	
Doel	Uitbouw van Vlaanderen als dé Europese hub in recyclage. Evolutie van Vlaanderen naar een afvalstoffen-importland. Heel wat afvalstoffen uit het buitenland kunnen bij ons prima gerecycleerd worden. Door deze positie zou Vlaanderen zoveel mogelijk sortering, scheiding, pre-processing en bijkomende recyclage activiteiten aan kunnen trekken. We proberen dit te realiseren door enerzijds te zoeken naar economisch interessante recycleerbare afvalstoffen uit het buitenland die naar Vlaanderen kunnen gehaald worden voor recyclage, gebruikmakend van de logistieke troeven van onze havens (VMP). Daarnaast gaan we met

	omringende landen na hoe we procedurele belemmeringen voor grensoverschrijdend transport van recycleerbaar afval kunnen wegwerken.
Looptijd	2015 – 2018
Resultaten 2016	<i>We hebben onze expertise binnengebracht in het project Flanders Recycling Hub, getrokken door VIL. In 2016 ligt de klemtoon op het selecteren van 5 kansrijke afvalstromen die voor import en recyclage in Vlaanderen in aanmerking komen en het uitwerken van een aantal goede business cases, dit met oog op de ontwikkeling van een piloot en een roadmap in 2017. We hebben meegewerkt aan internationale initiatieven zoals de North Sea Resources Roundabout om te komen tot afspraken met omringende landen voor het vergemakkelijken van grensoverschrijdend transport van recycleerbaar afval.</i>

Jobs in de circulaire economie <i>(VMP)</i>	
Doel	Het detecteren van toekomstige inhoud van beroepen en het specificeren van de vereiste vaardigheden voor de nieuwe/veranderde jobs. Hieruit volgt een vergelijking van de toekomstige noden met het huidig opleidingsaanbod en ten slotte de Organisatie van een jobbeurs en piloot-opleidingstraject in de kunststoffensector.
Looptijd	2016
Resultaten 2016	<i>Samen met AKOV en de sector zijn gedetailleerde beroepsprofielen opgesteld voor kunststofsorteerder en hersteller EEA en is er een concreet voorstel over het aanbieden van aangepaste opleidingen. Samen met de betreffende opleidingsinstellingen (hoger onderwijs) zijn de opleidingen jurist, aankoper en materialenscout geëvalueerd, met concrete voorstellen waar deze opleidingen kunnen aangepast/bijgestuurd worden. Samen met de VDAB e.a. wordt gecommuniceerd rond nieuwe/aangepaste jobs binnen de circulaire economie.</i>

3.3 Strategische organisatiedoelstelling 2: We dragen bij aan een circulaire economie via het sluiten van materiaalkringlopen in de cluster metalen, kunststoffen, biomassa en bouw.

3.3.1 Operationele organisatiedoelstelling 5: We zetten in op het sluiten van de materiaalkringloop van alle waardevolle metalen voor de Vlaamse economie.

Batterijen, voertuigwrakken, afgedankte elektrische en elektronische apparaten,... bevatten tegenwoordig meer waardevolle metalen dan dat er in erts zitten. Een groot deel daarvan wordt nog niet gerecycleerd. Kritieke en waardevolle metalen vormen daarom een van de clusters binnen het VMP waarvoor een roadmap werd uitgetekend. Kennisuitwisseling, technologie-ontwikkeling en maatregelen om de illegale uitvoer van kritieke metalen tegen te gaan, vormen de bijbehorende acties. De OVAM speelt hierop in door kennisopbouw op Vlaams niveau (via inventarisatie, een stimulerend wetgevend kader en proefprojecten) en

kennisuitwisseling op het internationaal niveau. Het operationaliseren van de KIC Raw Materials (Knowlegde and Innovation Community) in 2015 - met een regionaal expertisecentrum in Leuven – biedt hiervoor nog meer kansen.

Een goede inventarisatie vormt de basis voor een gericht beleid voor een stijging van de recuperatie van waardevolle metalen uit afgedankte eindproducten. Op basis van studieresultaten uit 2015 heeft de OVAM in overleg met diverse betrokkenen 2 cases bepaald die interessant zijn om op korte termijn verder in detail te onderzoeken VMP:

- het recycleren van platinum en neodymium uit Hard Disk Drives enerzijds (perceel 1)
- het recycleren van tantaal uit condensatoren van printplaten anderzijds (perceel 2)

In 2016 zullen we in overleg met alle betrokkenen onderzoek voeren naar de haalbaarheid van een aantal proefprojecten. Bij de onderhandelingen van nieuwe MBO's wordt draagvlak gecreëerd voor het opzetten van deze proefprojecten. Voor de productgroepen of onderdelen ervan waarvan de proefprojecten hebben aangetoond dat ze haalbaar en kostenefficiënt kunnen worden gerealiseerd, worden recyclagedoelstellingen geformuleerd en onderzocht of deze wettelijk verplicht kunnen worden.

Kennisopbouw en inventarisatie van de urban mine voor waardevolle metalen	
Doel	We inventariseren verbruik en voorraad aan waardevolle metalen en krijgen zicht op welke opportuniteiten in Vlaanderen in de praktijk realiseerbaar zijn bij de meest frequent gebruikte productgroepen van EEA, batterijen en voertuigen. Deze kennis zetten we ook actief in op het Europese niveau o.a. via deelname aan Europese initiatieven.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>Onderzoek toont aan of de geselecteerde onderdelen uit de twee percelen al dan niet op een effectieve en kostenefficiënte wijze kunnen worden gescheiden uit AEEA en vervolgens verder kunnen worden voorbehandeld, zodat de kritieke en waardevolle metalen kunnen worden gerecycleerd.</i> <i>In 2014 werd een nieuwe methode ontwikkeld voor het in kaart brengen van de lekken uit de metaalkringloop. Na afronding van de analyses voor Al, Zn en Cu passen we in 2016 deze methodiek opnieuw toe om inzicht te krijgen in de kringloop van Au.</i>

Aangescherpte inzamel- en recyclagedoelstellingen voor waardevolle metalen ^(VMP)	
Doel	We ontwerpen een aangepast wetgevend kader in overleg met de relevante sectoren of zetten innovatieve proefprojecten op in functie van prioritaire productgroepen uit de inventarisatie. Bij het bepalen van inzamel- en recyclagedoelstellingen houden we rekening met zowel ecologische, sociale als economische argumenten. In eerste instantie wordt bij de onderhandelingen van de nieuwe MBO's voor AEEA, afgedankte batterijen en afgedankte voertuigen draagvlak gecreëerd voor het opzetten van de proefprojecten.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>De nieuwe MBO batterijen is onderhandeld.</i> <i>De startnota voor een nieuwe MBO afgedankte voertuigen is goedgekeurd door de OVAM en de sector. Eind 2016 kan de goedkeuringsprocedure van de startnota in gang gezet worden.</i> <i>In functie van hoger vermelde onderzoeksresultaten, maken we</i>

	<i>afspraken met de betrokken partners omtrent de uit te voeren proefprojecten. De lopende MBO-onderhandelingen bieden hiervoor een kader.</i>
--	--

We leggen de link met duurzaam design en materiaalefficiënte businessmodellen (zie 2.1.3). Hiervoor zetten we in op kennisuitwisseling tussen technologieontwikkelaars, productontwerpers en kennisinstellingen enerzijds en anderzijds de verwerkers zodat ze meer zicht krijgen op elkaars noden.(VMP)

We ondersteunen de strijd tegen illegale handel en verwerking van metalen (zie 4.4). We kiezen voor een risicogebaseerde en geïntegreerde handhaving(VMP) en ondersteunen actief de samenwerking tussen diverse bevoegde handhavers zowel op federaal, Vlaams als lokaal niveau. Om de materiaalstromen optimaal te sturen en uniforme toepassing in de Europese Unie te bekomen, voeren we een heldere communicatie over het onderscheid tussen afvalstoffen en grondstoffen, of tweedehandsproducten.

3.3.2 Operationele organisatiedoelstelling 6: We verhogen de hoeveelheid recycleerbare kunststoffen in Vlaanderen in een gesloten kringloop.

Vlaanderen is Europees en internationaal koploper wat betreft chemie en kunststofproductie. Veel kunststoffen zijn vervaardigd uit aardolie. De hoeveelheid beschikbare aardolie neemt echter af en aardolie zal op termijn steeds duurder worden. Recyclage kan (deels) een antwoord bieden. Op Europees niveau wordt slechts 7 % van de post-consumer kunststoffen ingezameld en slechts 4% effectief gerecycleerd. In Vlaanderen zijn er bedrijven die sterk staan op vlak van kunststofrecyclage. Ook qua inzameling staan we verder dan de meeste andere Europese regio's en dus kunnen we naast koploper in kunststofproductie ook koploper worden in kunststofrecyclage.

De Roadmap 'Chemie en kunststoffen' in het kader van het Vlaams Materialenprogramma vestigde de aandacht op het recyclagepotentieel van composieten / vezelversterkte thermoharders, matrassen, tapijten, folies en meubels maar bracht ook een aantal verbeterpunten aan het licht: kennisuitwisseling, uitwisseling van reststromen, betere kwaliteitsgaranties. Voornaamste partners binnen deze cluster zijn: essenscia, FISCH, Federplast, Febem, FOD Leefmilieu.

Recycleerbaarheid van kunststofstromen bevorderen	
Doel	We zorgen ervoor dat productontwikkelaars rekening houden met demonteerbaarheid en recycleerbaarheid. Om dit te concretiseren zorgen we voor een combinatie van onderzoek, kennisuitwisseling(VMP) en een regelgevend kader. Samen met partners zoals FISCH wordt onderzoek gestimuleerd naar de einde levenscyclus-opties voor moeilijk recycleerbare kunststofstromen.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>Potentieelinschatting en marktonderzoek naar hergebruik en (hoogwaardige) recyclage voor vezelversterkte thermoharders in Vlaanderen. Op basis hiervan worden beleidsaanbevelingen en aanbevelingen voor de industrie geformuleerd (VMP).</i>

Producenten vertonen nog te vaak terughoudendheid om recyclaten in te zetten in hun productieproces. Zowel uit de roadmaps die werden ontwikkeld binnen FISCH en het VMP, als uit de Europese resolutie over een Europese strategie voor kunststofafval in het milieu komen een reeks aan mogelijke acties die kunnen helpen om het vertrouwen in recycleert als

volwaardige grondstof te versterken. Er wordt verwacht dat op relatief korte termijn een bonificatiesysteem voor het gebruik van recyclaat zal worden opgezet op Europees niveau. OVAM begeleidt een onderzoek van de FOD Leefmilieu naar een kader voor de certificering en definiëring van 'recycled content'.

Stimuleren afzet kunststofrecyclaat	
Doel	We zetten in op kwaliteitsverbetering en het verhogen van de kwaliteitsgarantie. Indien nodig voeren we hiervoor een kwaliteitslabel voor recyclaat in. (VMP) We stimuleren het gebruik van recyclaat door in openbare aanbestedingen voor bepaalde productgroepen beoordelingscriteria op te leggen inzake recycled content, waarbij producten met een hogere content een hogere score krijgen. Samen met het federale niveau bekijken we de mogelijkheden om duurzaamheidscriteria en recycled content op te laten nemen in productnormering van bepaalde productgroepen.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>Product(groep)en met kunststofrecyclaat en product(groep)en met potentieel voor het inzetten van kunststofrecyclaat zijn geïdentificeerd.</i>

We zorgen voor een optimale selectieve inzameling, in het bijzonder voor bioplastics en verpakkingsafval. We volgen de Europese ontwikkelingen in verband met de inzameling en verwerking van bioplastics op en werken een kader uit voor de inzameling en recyclage in Vlaanderen. Hierbij vermijden we potentieel nadelige gevolgen op de verwerking binnen de gangbare verwerkingscircuits (kunststofrecyclage, compostering,...). We verhogen de selectieve inzameling en recyclage van kunststof uit het restafval. Daarnaast verbeteren we de scheiding van kunststoffen via het selectief demonteren van andere productgroepen zoals AEEA, voertuigen, meubilair, matrassen,...

Verhogen selectieve inzameling	
Doel	We zetten in op een aantal specifieke stromen die het grootste potentieel bieden om de selectieve inzameling van kunststoffen te verhogen.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Een Vlarema voorstel voor de selectieve inzameling van bepaalde kunststoffracties is uitgewerkt</i> — <i>In uitvoering van het actieplan bioplastics, bakenen we de end-of-life opties voor bioplastics af. We brengen de compatibiliteit van biodegradeerbare plastics met recyclage van klassieke kunststofstromen in kaart en identificeren de productgroepen waarvoor verwerking met gft-afval een gedegen keuze is. Voor dit laatste zetten we proefprojecten op.</i>

3.3.3 Operationele organisatiedoelstelling 7: In 2030 gaat Vlaanderen op een duurzame en geïntegreerde manier om met alle biomassa(rest)stromen.

In 2010 vertegenwoordigde de biogebaseerde economie 9% van de brutomarge van de industrie in Vlaanderen en 5,7% van de totale tewerkstelling. Daarnaast blijkt dat biogebaseerde producten in Vlaanderen nu reeds een vijfmaal grotere waarde en tien keer meer tewerkstelling genereren dan bio-energie. Biomassa is dan ook een waardevolle grondstof die zo veel mogelijk op een duurzame manier ingezet moet worden volgens de cascade van waardebehoud.

De Interdepartementale werkgroep (IWG) Bio-economie wil Vlaanderen zien evolueren naar een duurzame bio-economie tegen 2030. Daarvoor heeft het een visie en strategie uitgewerkt. In nauwe samenwerking met de stakeholders werd door de OVAM ook een actieplan uitgewerkt: 'Duurzaam beheer van Biomassa(rest)stromen 2015-2020', dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 10 juli 2015. Eerder, op 3 april 2015, ondertekenden de Vlaamse regering en een aantal toonaangevende ketenpartners de Ketenroadmap Voedselverlies 2020. Met dit publiek-privaat actieplan engageren de partners zich om gezamenlijk de voedselverliezen tegen 2020 te verminderen met 15%.

In uitvoering van de Roadmap Voedselverlies, de cluster Bio-economie van het VMP (met de roadmaps 'Voeding en landbouw' en 'Grondstoffen uit afvalwater'), het Actieplan Biomassa(rest)stromen, en het uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval zetten we onderstaande acties op.

Voedselverlies	
Doel	Doorheen de voedingsketen wordt inefficiëntie en verspilling teruggedrongen. We zorgen ervoor dat er zo min mogelijk organisch-biologische reststromen vrijkomen in de landbouw, bij de bedrijven en bij de huishoudens. Hierbij zetten we maximaal in op het voorkomen van voedselverliezen.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<p><i>Er is een lerend netwerk geïnstalleerd voor lokale besturen voor het uitwisselen en stroomlijnen van goede praktijken rond bestrijding van voedselverlies.</i></p> <p><i>De acties die zijn voorzien voor 2016 in de roadmap voedselverlies 2015 - 2020 en die worden getrokken door OVAM, zijn uitgevoerd. Het gaat onder meer om:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>het onderhouden van het platform voor informatie-uitwisseling over innovatieve verpakkingen voor de preventie van voedselverlies;</i> — <i>het onderzoeken van de inzet van nieuwe media voor communicatie rond voedselverlies naar burgers;</i> — <i>het organiseren van overleg met witgoedproducenten om via betere informatie koelkasten en diepvriezers zo te gebruiken dat voedselverlies wordt voorkomen;</i> <p><i>I.s.m. Vlaco worden de consumenten actief geïnformeerd over de voedselverlies-boodschap en over tips en tricks om voedselverliezen te vermijden op o.m. milieu-events.</i></p>

We bevorderen de duurzame verwerking van biomassa(rest)stromen volgens de cascade van waardebehoud. Door selectieve inzameling in combinatie met een sluitende kwaliteitsborging maken we zuivere biomassa(rest)stromen beschikbaar voor hun meest optimale bestemming. De selectieve inzameling en verwerking van biomassa(rest)stromen moet leiden tot een hergebruiks- en recyclagegraad van materialen en stoffen van minstens 90%, waarbij een constante kwaliteit wordt verzekerd.

De duurzame verwerking van biomassa(rest)stromen volgens de cascade van waardebehoud bevorderen ^(VMP)	
Doel	<p>Uitvoering geven aan het actieplan Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen. Het actieplan is opgebouwd uit drie materiaalkringlopen waarvoor actieprogramma's zijn bepaald:</p> <ul style="list-style-type: none"> — de kringloop van organisch-biologische (rest)stromen uit de keten landbouw, voeding tot consument;

	<ul style="list-style-type: none"> — de kringloop van (rest)stromen van groenbeheer en open ruimte; — de kringloop van hout(rest)stromen van industrie en huishoudens.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<p><i>Onze eigen actieprogramma's worden uitgevoerd volgens de voorziene timing en de andere actieprogramma's waar we partner zijn, volgen we op en sturen we inhoudelijk bij waar nodig en volgens de voorziene timing.</i></p> <p><i>Concreet zet de OVAM in op:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>Vorbereiding van de opmaak van een geactualiseerd marktanalyserapport – de zgn inventaris Biomassa – voor de drie hoger vermelde kringlopen (finalisatie is voorzien in 2017). (VMP)</i> — <i>Duurzaamheidskader voor hout: breed gedragen voorstel is uitgewerkt dat de basis vormt voor een wettelijk initiatief of een formeel sectorakkoord tussen de overheid en de gebruikers van houtstromen. (VMP)</i> — <i>Onderzoek naar de meest optimale inzameling en sortering van post-consumer houtafval is afgerond, beleidsaanbevelingen zijn geformuleerd en een voorstel tot aanpassing wetgeving is uitgewerkt.</i>

Een jaarlijks terugkerende prioriteit is de handhaving op de illegale verwerking van groenafval. Daarnaast werken we samen met Vlaco. Zo volgen we o.m. het onderzoeks- en transformatieproject 'Digestaat op maat' op waarmee tegemoet wordt gekomen aan de noden van de afnemers om de kringloop in de vergistingsector beter te kunnen sluiten.

3.3.4 Operationele organisatiedoelstelling 8: De OVAM doet Vlaanderen materiaalbewuster bouwen en verbouwen.

Jaarlijks heeft de Vlaamse bouw ongeveer 40 miljoen ton grondstoffen nodig en is daarmee één van de grootste grondstoffenverbruikers. Tegelijk is de bouw één van de grootste producenten van afval. Momenteel wordt daarvan al meer dan 90% gerecycleerd, maar zelfs de resterende 10% vormt nog een gigantische afvalstroom. Recyclage van bouw- en slooppuin is een activiteit waarin Vlaamse bouwbedrijven op Europees vlak excelleren, dus liggen hier zeker kansen voor export van deze know-how.

We zetten daarom ook samen met de diverse belanghebbenden de schouders onder het beleidsprogramma “Materiaalbewust bouwen in kringlopen 2014 – 2020”. Dit beleidsprogramma spoort integraal samen met de cluster Bouw van het Vlaams Materialenprogramma. De inspanningen gericht op duurzaam materialenbeheer in de bouwsector zijn gebundeld in een actieprogramma van telkens twee jaar. Het eerste actieprogramma loopt tot eind 2016 en is een synergie van acties door de bouwsector zelf en de inspanningen van de OVAM en andere entiteiten.

Selectief slopen en ontmantelen <small>(VMP)</small>	
Doel	Tegen 2020 is selectief slopen en ontmantelen een gangbare praktijk bij aannemers en bouwprofessionelen. Het welslagen van de inspanningen om selectief slopen als een gangbare praktijk in te voeren in Vlaanderen hangt bijzonder sterk af van de opvolging. Voor de OVAM is het belangrijk een kader te scheppen dat dit mogelijk maakt, maar dat er tevens voor zorgt dat de doelstellingen van duurzaam materialenbeheer concreet worden toegepast.

Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>De in 2015 opgestarte proefprojecten voor het uittesten en verfijnen van de standaardprocedure voor de sloopopvolging van sloopwerf tot breker - te hanteren door een sloopbeheerorganisatie - zijn afgerond. Eind 2016 zijn alle voorbereidingen getroffen zodat de erkende sloopbeheerorganisatie in 2017 operationeel kan worden.</i>

De OVAM heeft voor een aantal niet-steenachtige materiaalstromen in de bouw een ketensamenwerking tot stand gebracht en inzameling- en verwerkingsmogelijkheden in het leven geroepen. We blijven inzetten op het realiseren van dergelijke vernieuwende ketensamenwerkingsmodellen in Vlaanderen, indien opportuniteiten hiervoor zich aanbieden.

Verhoging van recyclage van de niet-steenachtige fractie	
Doel	We verhogen de hoogwaardige recyclage van de niet steenachtige fractie van het bouw- en sloopafval
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>De oplossingsmodellen die in 2015 binnen het ervaringsplatform zijn opgesteld, worden uitgetest aan de hand van twee proefprojecten voor het bevorderen van de gescheiden inzameling en hoogwaardige recyclage van de niet-steenachtige fractie. Er is een voorstel uitgewerkt voor uittesten ketensamenwerking voor meer recyclage van een waardeketen zoals harde kunststoffen in de bouw binnen het Europese project FISSAC.</i>

Onze gebouwen worden steeds energiezuiniger en zijn in de toekomst misschien wel bijna energieneutraal. Materialen zijn vandaag verantwoordelijk voor 15 tot 18% van de totale milieu-impact van een gebouw en zullen almaar doorslaggevend worden. Om materialen op een duurzame manier te kunnen inzetten, moet het accent liggen op het begin van de keten: het productdesign of gebouwontwerp.

Instrumentarium om de impact van materiaalkeuze in gebouwen te bepalen ^(VMP)	
Doel	We ontwikkelen een ontwerptool voor architecten om de materiaalimpact van een gebouw te kwantificeren. Een globale score geeft de totaalimpact van alle materialen samen op gebouwniveau weer. Hiertoe zet de OVAM in op de verdere verfijning en uitbreiding van het model van de materialenmethodiek MMG.
Looptijd	2015 – 2018
Resultaten 2016	<i>Er is een gebruiksvriendelijke interface ontwikkeld voor de MMG-tool in nauwe samenwerking met de architectenfederaties, kennisinstellingen, de onderwijswereld en met het Brussels en Waals Gewest. Door de samenwerking wordt verzekerd dat de tool aansluit bij de verwachtingen van de bouwsector om garanties te kunnen hebben op een succesvolle lancering in 2017. De tool moet immers bouwprofessionals in staat stellen op een eenvoudige manier de materiaalimpact van gebouwen en hun samenstellende elementen te berekenen.</i>

Op dit moment bouwt Vlaanderen nog maar weinig op een dynamische manier waarbij ook tijd als 4de dimensie in een gebouw meetelt. Dynamisch bouwen vergt naast doordacht ontwerp van gebouwen in functie van veranderende behoeften ook nieuwe bouwproducten, die gemaakt zijn om te demonteren en opnieuw te monteren. Het engagement van architecten en planners, bouwheren en materiaalproducenten is dus broodnodig om dynamisch (ver)bouwen tot een succes te maken.

Veranderingsgericht bouwen <i>(VMP)</i>	
Doel	We tonen de meerwaarde van veranderingsgericht en materiaalbewust bouwen aan in de praktijk. Dit doen we aan de hand van de doorlichting en advisering van concrete voorbeelden in samenwerking met grotere bouwheren en communicatie hierover.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>Aan de hand van een studie is het potentieel in kaart gebracht voor het uitvoeren van veranderingsgerichte bouwprojecten op blackfields die in handen zijn van de OVAM. Indien er potentieel blijkt, zal 1 site worden geselecteerd voor de opstart van een pilotoproject (living lab 2016).</i>

4 Activiteiten in uitvoering van bodemsanering en bodembeheer

Een schone bodem is – letterlijk en figuurlijk – een van de dragers van de welvaart en het welzijn in Vlaanderen. Om onze bodems gezond te maken moeten we ze duurzaam gebruiken en beheren. De OVAM is de spil van het duurzame bodembeheer in Vlaanderen.

Ruimtedrager en grondstof

Een zuivere bodem is een voorwaarde om gezond voedsel te telen en helder drinkwater te produceren. Een onbezoedelde bodem levert bovendien de ruimte die we nodig hebben om te wonen, leven, werken en ondernemen. Een schone bodem is ook doorslaggevend voor de vitaliteit van de natuur en haar ecosystemen. Kortom: een gezonde bodem is tegelijk grondstof, ruimte én drager voor heel wat levensnoodzakelijke functies.

Schaarse grondstoffen, schaarse ruimte

Nogal wat Vlaamse bodems zijn verontreinigd, vaak als gevolg van vroegere industriële activiteiten, en moeten gesaneerd worden. Ook de toekomst brengt grote, wereldwijde uitdagingen, die een impact hebben op de bodems in Vlaanderen. Zo zal de wereldbevolking de komende decennia nog groeien, in Vlaanderen alleen al met naar schatting 1 miljoen inwoners. Grondstoffen en materialen, open ruimte, vruchtbare bodem en water zijn nu al schaars, en de vraag naar die broodnodige hulpbronnen zal alleen maar toenemen. Hoe behouden we in die nieuwe context onze welvaart?

Duurzaam bodembeheer als sleutel

Door verontreinigde terreinen te saneren komt ruimte vrij om te wonen, naar school te gaan of te werken. Bovendien verzekeren we de land- en tuinbouw van een gezonde voedingsbodem, verzekeren we de drinkwatermaatschappijen van kwaliteitsvol grondwater en creëren we een gezonde leefomgeving voor alle Vlamingen. Duurzaam bodembeheer draagt bij tot welvaart en welzijn. Het zorgt er bovendien voor dat ook de volgende generaties de bodem nog kunnen gebruiken voor landbouw, drinkwater, natuur, woningbouw, herontwikkeling, noem maar op.

Dit zijn de streefdoelen van ons bodembeleid:

SOD3: We voorkomen nieuwe bodemverontreiniging. Indien deze toch voorkomt, laten we onmiddellijk saneren. Historische verontreiniging pakken we zo snel mogelijk aan, zodat alle historisch verontreinigde gronden gesaneerd zijn tegen 2036.

Indicatoren:

* Eind 2016 is de informatie over risico-inrichtingen in exploitatie op het grondgebied van steden en gemeenten uitgewisseld. De gronden met historische risico-activiteiten zijn geïnventariseerd tegen eind 2017.

* We verankeren in de wetgeving dat alle risicogronden tegen 2025 onderzocht moeten zijn.

* Bij 50% van de gronden met potentieel bodembedreigende inrichtingen of activiteiten met saneringsnoodzaak is de sanering in 2020 gestart (d.w.z. een bodemsaneringsproject is conform verklaard).

SOD4: Ons duurzame bodembeheer draagt bij tot economische ontwikkeling, een efficiënt ruimtegebruik en een gezonde leefomgeving.

Indicator:

* In kwetsbare gebieden (= grondwaterwingebieden met hun beschermingsgebied) zijn tegen 2019 alle saneringen minstens opgestart (d.w.z. een bodemsaneringsproject is conform verklaard)

SOD5: De OVAM ontwikkelt zich nog meer als de drijvende kracht van het duurzame bodembeheer in Vlaanderen en zet hierbij maximaal in op openheid en toegankelijkheid.

Indicator:

* In 2020 is het grondeninformatieregister maximaal ontsloten via het geoloket

Kritieke succesfactoren

Snelle en correcte aflevering van bodemattesten:

- *99% van de aangevraagde bodemattesten voor niet-dossiergebonden gronden wordt afgeleverd binnen de 14 dagen;*
- *90% van de dossiergebonden bodemattesten wordt afgeleverd binnen de 60 dagen.*

Snelle en correcte behandeling van bodemonderzoeken:

- *90% van de ingediende oriënterende bodemonderzoeken wordt behandeld binnen de 60 dagen;*
- *90% van de ingediende beschrijvende bodemonderzoeken wordt behandeld binnen de 60 dagen;*
- *90% van de ingediende bodemsaneringsprojecten wordt beoordeeld binnen de 90 dagen;*
- *90% van de beoordelingen van het voorstel financiële zekerheid tot bodemsanering zal gebeuren binnen de 30 dagen.*

We zetten het instrument ambtshalve sanering optimaal en gericht in bij de doelgroepen bedrijven, particulieren, publieke overheden en lokale overheden. Zo garanderen we mee dat de historische bodemverontreinigingen gesaneerd zijn tegen 2036 via een duurzaam bodembeheer met oog op optimaal ruimtegebruik, het stimuleren van de economie en de bescherming van de leefomgeving. We spitsen ons hierbij onder meer toe op gasfabrieken, scholen, stookolietanks, schadegevallen, afvaldossiers en stortplaatsen.

We bouwen deze programmawerking op een kwaliteitsvolle wijze verder uit zodat de beschikbare middelen daar worden ingezet waar de doelstellingen van het bodembeleid het efficiëntst bereikt kunnen worden.

4.1 Strategische organisatiedoelstelling 3: Voorkomen van bodemverontreiniging en saneren bestaande verontreiniging tegen 2036

4.1.1 Operationele organisatiedoelstelling 9: We voorkomen nieuwe bodemverontreiniging en de verspreiding ervan

Een zuivere bodem is essentieel voor het leven op aarde: hij is de voedingsbodem voor gewassen en teelten, herbergt verfrissend drinkwater en biedt ruimte waarop het gezond wonen en werken is. Bodems verdienen dan ook de grootste zorg van ieder van ons. We doen er alles aan om nieuwe bodemverontreiniging maximaal te voorkomen. Voor 2016 zetten we in het bijzonder in op volgende projecten:

Grootscheepse sensibilisering bodem	
Doel	Onze bodem gezond houden is de verantwoordelijkheid van iedere Vlaming. Weinig mensen beseffen echter dat een goede bodemkwaliteit essentieel is voor een gezonde waterhuishouding, onze voedselvoorziening, een evenwichtige biodiversiteit.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>In een meerjarig sensibiliseringstraject stimuleren we iedere Vlaming om duurzamer om te springen met de bodem. Hierbij wordt nauw samengewerkt binnen de VO. Tegelijk stemmen we onze communicatie af op specifieke doelgroepen zoals notarissen, bodemsaneringsdeskundigen, lokale overheden, bedrijven, scholen, burgers, ...</i>

Preventie van bodemverontreiniging	
Doel	De relevante wetgevingen (Vlarem, ..), studies en procedures worden doorgelicht en een voorstel voor maatregelen voor preventie van bodemverontreiniging wordt opgemaakt in samenwerking met de collega's van de afdeling Milieuvergunningen. We onderzoeken de meerwaarde van een overkoepelende BBT-studie of beslissingsondersteunend systeem rond bodempreventie.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We onderzoeken waar er in de praktijk nog bodemverontreiniging voorkomt en wat hiervan de oorzaken zijn. Dit zal resulteren in gedragen voorstellen die leiden tot meer preventie van bodemverontreiniging. Uit de eerste resultaten van de lopende studie blijkt dit vooral te zijn bij de opslag van gevaarlijke stoffen. De belangrijkste bron van momenteel nog optredende bodemverontreiniging zijn de stookolietanks, dit zowel bij bedrijven, particulieren, lokale besturen of instellingen. Op basis van de studie wordt zowel gekeken hoe technisch maar eveneens gedragsmatige veranderingen hierin een wijziging kunnen brengen. Dit moet leiden tot gedragen voorstellen die eind 2016 zijn afgetoetst met de prioritaire doelgroep bedrijven.</i> — <i>Er wordt nagegaan voor welke nieuwe risico-inrichtingen bijkomende preventieve maatregelen mogelijk zijn, zodat het risico op bodemverontreiniging uiterst klein wordt en deze inrichtingen in de toekomst niet langer als risico-inrichtingen moeten beschouwd worden.</i> — <i>De nadruk zal vooral liggen op die inrichtingen die na de datum van 1 juni 2015 zijn opgestart. Deze inrichtingen worden enkel gevat door de lijst van risico-activiteiten opgenomen in de kolom 8 van de VLAREM I-indelingslijst. Op het moment dat de preventieve maatregelen in ontwikkeling zijn bij deze inrichtingen kan een aanpassing worden doorgevoerd aan de VLAREM I-indelingslijst en aan het bodemdecreet. Concreet voorzien we voor 2016:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>opmaak preventieve maatregelen</i> — <i>voorstel voor het afslanken van de lijst van risico-inrichtingen in VLAREM I</i> — <i>Er wordt een fiche opgemaakt tegen eind 2016, die door de</i>

	<p><i>milieucoördinatoren van een bedrijf bij het jaarverslag wordt gevoegd en waarmee de aspecten rond bodemkwaliteit kunnen opgevolgd worden. Deze aanpak vervangt de oorspronkelijke idee om door een wijziging van de regelgeving de milieucoördinator te verplichten om de verplichtingen uit het Bodemdecreet, nl. uitvoering van periodieke bodemonderzoeken en opvolging van de saneringsplicht, op te nemen in het jaarverslag en te rapporteren.</i></p>
--	--

Kwaliteitsvol grondverzet	
Doel	Bij grondverzet bestaat het risico dat verontreinigde grond verder verspreid wordt. Om ervoor te zorgen dat uitgegraven grond zorgvuldig wordt beheerd en hergebruikt, werken we tegen 2018 een zo sluitend mogelijk kwaliteitsborgingssysteem uit, waarin de bodembeheerorganisaties de verantwoordelijkheid krijgen voor het volledige grondverzet, van bij het uitgraven tot de toepassing van de grond en waarbij een meer uniforme werking van beide bodembeheerorganisaties voorop staat.
Looptijd	2015 – 2018
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Aanlevering (door Bodembeheerorganisaties) van gegevens in verband met het gebruik van uitgegraven bodem in het kader van het monitoringssysteem MDO en uitschrijven vervolgacties volgend uit deze gegevens</i> — <i>Voorleggen aan en aftoetsen met de sector van de voorstellen tot optimalisatie van het grondverzetssysteem die voortvloeien uit de uitgevoerde screening van de grondverzetsregeling (incl. Een voorstel tot afstemming van de normenkaders en het gebruik van uitgegraven bodem en bepaalde materiaalstromen).</i> — <i>OVAM ondersteunt de lokale overheden bij controles van uitvoerders die naast de grondverzetsregeling opereren en de bodembeheerorganisaties bij de controle van de massabalans.</i>

4.1.2 Operationele organisatiedoelstelling 10: Tegen 2036 willen we alle historische bodemverontreiniging saneren

Uit een recente analyse blijkt dat het niet vanzelfsprekend is dat alle historische bodemverontreiniging tegen 2036 gesaneerd is. Volgens schattingen zijn er 85.000 risicogronden. Daarvan hebben we er vandaag 65.500 in kaart gebracht en 34.000 onderzocht. Jaarlijks komen er ongeveer 1.100 nieuwe gronden bij die voor het eerst onderzocht worden. Aan dat tempo duurt het nog 45 jaar voor alle risicogronden onderzocht zijn, laat staan gesaneerd. Na het oriënterende bodemonderzoek duurt het immers al snel acht jaar vooraleer de bodemsanering is afgerond. Op het vlak van bodemsanering heeft Vlaanderen dus nog veel werk voor de boeg.

Inventarisatie risicogronden	
Doel	<p>Eind 2016 moet alle informatie over risico-inrichtingen in exploitatie op het grondgebied van steden en gemeenten uitgewisseld zijn, zodat voldoende goed in kaart gebracht wordt waar risico's kunnen optreden. Hiertoe intensifiëren we de inspanningen voor informatie-uitwisseling met lokale besturen.</p> <p>De gronden met historische risico-activiteiten worden geïnventariseerd tegen eind 2017, zodat ernstige risico's zo snel mogelijk aan het licht komen. In gemeenten waarmee we al een samenwerkingsverband</p>

	hebben afgesloten, ronden we dit af tegen eind 2016. Hiervoor werken we nauw samen met deze gemeenten. Bijzondere aandacht gaat naar het identificeren van potentiële woonzone projecten. De gronden met risico-activiteiten gelegen in de beschermingszones van waterwingebieden zijn geïventariseerd tegen eind 2016.
Looptijd	2015 – 2017
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Voor gemeenten waarmee de OVAM een samenwerkingsverband heeft afgesloten (OVAM-SV) op 31.12.2015 is de volledige inventaris afgerond tegen eind 2016.</i> — <i>De inventaris van risicogronden van gemeenten met een grondwaterbeschermingszone is afgerond tegen eind 2016.</i> — <i>De informatie van actieve risico-inrichtingen (uit Vlaremsvergunningen) is volledig tegen eind 2016.</i>

Verhogen aantal bodemonderzoeken	
Doel	<p>Tegen 2028 is de bodemkwaliteit onderzocht van alle gronden waarop ooit risicoactiviteiten hebben plaatsgevonden. We geven prioriteit aan regio's en gemeenten met het grootste ontwikkelingspotentieel en de meeste bevolkingsimpact, gelet op het belang voor ruimtelijke ontwikkeling. Om de nodige informatie over verontreinigde gronden, brownfields en blackfields te verzamelen, is het belangrijk dat alle risicogronden onderzocht worden. We zetten maximaal in op het stimuleren, responsabiliseren en faciliteren van grondbezitters en -gebruikers om hun gronden te onderzoeken. We verankeren in de wetgeving dat alle risicogronden tegen eind 2025 onderzocht moeten zijn. Deze timing stelt ons in de mogelijkheid om niet onderzochte gronden ambtshalve aan te pakken. Voor het onderzoeken van gronden in beschermingszones van waterwingebieden staat eind 2020 als datum.</p> <p>Voor kwetsbare gebieden en woonzones: zie OOD 14</p>
Looptijd	2016 – 2020
Resultaten 2016	<p><i>We zetten de aanpassing van de wetgeving verder (verplicht onderzoek tegen 2025).</i></p> <p><i>20 gemeenten worden gescreend op locaties die nog niet onderzocht zijn. Locaties worden ingedeeld in een aanpak op maat. Mogelijkheden voor aanpak op maat zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — actieve risico-inrichtingen: exploitanten worden aangeschreven voor POBO-plicht; — oriënteren naar mogelijkheden voor doelgroepgerichte aanpak zoals <ul style="list-style-type: none"> — risicogronden in eigendom van (lokale) overheden; — ambtshalve aanpak bij onschuldigen — woonzones; ; — brown- en blackfieldsanering en -herontwikkeling — .... <p><i>Hierbij wordt voorrang gegeven aan gemeenten waarmee de OVAM een samenwerkingsovereenkomst (OVAM-SV) heeft afgesloten voor 31.12.2015. Voorwaarde is wel dat de GI volledig en kwaliteitsvol is.</i></p>

4.2 Strategische organisatiedoelstelling 4: Duurzaam bodembeheer draagt bij tot een efficiënt ruimtegebruik, economische ontwikkeling en een gezonde leefomgeving.

4.2.1 Operationele organisatiedoelstelling 11: Duurzaam bodembeheer faciliteert de ruimtelijke ontwikkeling

Ruimte is schaars in Vlaanderen. Elke dag wordt 6 hectare open ruimte aangesneden. Volgens schattingen komen er de volgende decennia bovendien meer dan een miljoen Vlamingen bij. Dat zijn evenveel mensen die een plek moeten vinden om te wonen, te werken, naar school te gaan, te sporten enzovoort. Door bodems te saneren en duurzaam te beheren werken we mee aan oplossingen voor die toenemende druk op de open ruimte.

Het beleidsplan Ruimte reikt oplossingen aan voor de toenemende druk op onze open ruimte. Ook de OVAM zet die principes om in daden. Door verontreinigde gronden te saneren en klaar te stomen voor hergebruik komt er opnieuw ruimte vrij voor bedrijven, huizen, scholen, culturele centra, ... Vanuit onze expertise nemen we een proactieve rol op om het ruimtelijk beleid gebiedsgericht mee vorm te geven. Bij de inzet van onze instrumenten geven we prioriteit aan die gebieden en projecten waar de behoefte aan ruimte het grootst is.

Geïntegreerde ambtshalve sanering	
Doel	De ambtshalve bodemsanering van de OVAM activeert de afstemming en integratie met andere processen voor een duurzaam ruimtegebruik. Indien de eigenaar bouwwerken plant, wordt de ambtshalve bodemsanering geïntegreerd in deze bouwwerken. Dit komt de klanttevredenheid ten goed en is o.m. ook financieel efficiënter. Ook op gronden met een bepaalde ontwikkelingsbehoefte waar evenwel op korte termijn geen plannen zijn, stimuleren we met een gerichte ambtshalve inzet in samenwerking met de lokale besturen en streekontwikkelingsintercommunales deze herontwikkeling. Zodoende werkt bodemsanering als hefboom voor een duurzame herontwikkeling.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>In 2016 starten we 3 nieuwe modelprojecten op waaronder minstens 1 modelproject met een lokaal bestuur. We starten bijzondere communicatie op rond de uitgevoerde modelprojecten of projecten in uitvoering.</i>

OVAM als huissaneerder voor de Vlaamse Overheid	
Doel	De OVAM faciliteert met haar expertise andere overheden. De OVAM kan een rol als huissaneerder opnemen voor terreinen in overheidseigendom en biedt collega-overheden de mogelijkheid om hun onderzoeks- en saneringsverplichtingen door de OVAM als saneringswillige te laten uitvoeren. Om dit te initiëren, inventariseren we de risicogronden in eigendom van de Vlaamse overheid tegen eind 2017. Waar de valorisatie van overheidseigendommen belemmerd wordt door een bodemverontreiniging kunnen we maximaal onze rol van

	huissaneerder opnemen. We richten ook een huissaneerdersloket op waar collega-overheden terecht kunnen voor alle vragen en trajectbegeleiding.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — Eind 2016 zijn alle door de OVAM te realiseren onderzoeken op gasfabrieksterreinen opgestart; — We sluiten een samenwerkingsakkoord af met 5 lokale besturen bij gasfabrieksterreinen waar het lokale bestuur saneringsplichtig is; — De OVAM realiseert een aankoopcentrale voor scholen voor de uitvoering van OBO's — De asbestinventaris wordt in samenspraak met de scholen uitgevoerd; — Er is een samenwerkingsakkoord Huissaneerder afgesloten met een collega overheid; — Een gericht communicatiekanaal voor OVAM als huissaneerder wordt uitgebouwd; — Vanuit de inventarisatie van eigendommen van de Vlaamse Overheid detecteren we opportuniteiten naar mogelijke aanpak en starten een proefproject op een terrein waar de bestemming gehinderd wordt door bodemverontreiniging — We bereiden de sanering van de Winterbeek voor: we zorgen voor een verduidelijking van de financiering van de sanering van de Winterbeek, opdat de sanering kan opgestart worden

Duurzaam beheer van restverontreiniging	
Doel	<p>Het doel van het project is (1) vermijden dat er in de toekomst nog problemen met restverontreiniging ontstaan, en (2) problemen met de bestaande restverontreiniging oplossen.</p> <p>Volgende 5 maatregelen worden uitgewerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) beoordelingskader voor restverontreiniging introduceren bij duurzaamheidsevaluatie b) opstellen en introduceren van maximumwaarden van concentraties die in de bodem of het grondwater mogen achterblijven c) info over restverontreiniging vermelden op het bodemattest d) risicogronden op het einde van de rit 'ontgronden', i.e. statuut risicogrond aanpassen e) nagaan van de mogelijkheden voor retributies voor restverontreiniging
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>De duurzaamheidsmeter voor herontwikkeling verontreinigde sites, waarin het beoordelingskader voor restverontreiniging is opgenomen, is afgetoetst aan een aantal cases. We overleggen met AIO en LNE, en streven een maximaal mogelijke integratie na met hun initiatieven op dit vlak.</i> — <i>De beleidsmatige maximale concentraties voor (rest)verontreiniging in bodem (opgesteld door VITO in 2015) zullen aan de sector worden voorgelegd en besproken.</i> — <i>Verdere uitvoering van de opdracht 'Beheer van restverontreiniging' (aanbesteed in 2015). Opstellen van teksten voor communicatie over bodemverontreiniging - typevoorbeelden van veel</i>

	voorkomende vormen van bodem- en grondwaterverontreiniging.
--	---

4.2.2 Operationele Organisatiedoelstelling 12: We investeren in brown- en blackfieldontwikkeling

De activering en ontwikkeling van brown- en blackfields levert nieuwe ruimte op binnen de bestaande bebouwde ruimte en creëert dan ook nieuwe kansen voor bedrijven, handelszaken en woningen. Vaak liggen deze brown- en blackfields in of tegen de stedelijke kernen, en zijn ze merklijk groter dan de weinige bouwkvavels die in deze omgevingen normaal gesproken vrij komen. Vele van hen hebben dan ook het potentieel om toonaangevende toplocaties te worden voor zowel de stad als voor het nieuwe Vlaamse ruimtelijk beleid. Het bodembeleid moet hieraan maximaal bijdragen via een verbreding van de aanpak.

We breiden het brown- en blackfieldbeleid verder uit	
Doel	<p>We bekijken hoe we extra ambitie en focus kunnen brengen in de brownfieldconvenanten. Een mogelijkheid is naar aanleiding van de calls voor brownfieldconvenanten te focussen op specifieke programma's en prioritaire zones.</p> <p>Voor brownfieldprojecten waarbij geen covenant van toepassing is, zetten we een ondersteunend brownfieldprogramma op. We bieden daarbij financiële en faciliterende instrumenten aan. Saneringen stemmen we af op de herontwikkeling en we geven voorrang aan duurzame en groene technieken.</p> <p>Samen met de betrokken actoren zetten we voorbeeldprojecten op om samen te leren hoe we actief kunnen bijdragen aan een geïntegreerd duurzaam ruimtelijk, materialen- en bodembeleid. We stimuleren verder de ontwikkeling van brownfields, onder meer door in te zetten op innovatieve proefprojecten waarbij integrale oplossingen gezocht worden voor de uitdagingen m.b.t. ruimte, bodem en duurzaam materialenbeheer.</p> <p>Bij de bodemsanering en herontwikkeling van gronden in eigendom van de OVAM streven we naar een voorbeeldrol op vlak van veiligheid, duurzaamheid, innovatie en kwaliteit.</p>
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We rollen het OVAM-beleid rond geblokkeerde brownfields in prioritaire gebieden uit door deze te screenen in functie van hun aanpak en de inzet van instrumenten;</i> — <i>We starten voor een blackfield in OVAM-eigendom 1 nieuw verkoopdossier op waarbij we de focus leggen op dynamisch ruimtegebruik, maatschappelijk relevante herontwikkeling en/of duurzame bodemsanering;</i> — <i>We werken mee aan en ondersteunen de prioriteiten van de brownfieldcel;</i> — <i>We onderzoeken de haalbaarheid van de herontwikkeling van een OVAM-blackfield , dit als vertrekbasis voor de uitwerking van een globale aanpak van gronden in OVAM eigendom</i>

4.2.3 Operationele organisatiedoelstelling 13: Duurzaam bodembeheer faciliteert de economische ontwikkeling

Bodemverontreiniging kan in sommige gevallen de overdracht van vastgoed belemmeren. Hierop moeten we ingrijpen. Waar een tankstation de bodem in het verleden ernstig verontreinigde, floreert nu een levendige buurtwinkel. Waar de chemische producten van een droogkuiszaak het grondwater ernstig aantastten, ontvangt een buurthuis vandaag bewoners uit de wijk. Dat bodemsanering een hefboom kan zijn voor economische ontwikkeling, is in het verleden al meermaals gebleken. Deze hefboom willen we verder versterken.

Cofinanciering	
Doel	Sinds 1 september 2013 kunnen huidige of voormalige eigenaars die aan de voorwaarden van het VLAREBO voldoen, 35% of 50% cofinanciering krijgen voor de kosten van de sanering van een historische verontreiniging. Aan de hand van de evaluatie van deze regeling, optimaliseren we de werking om nog meer tegemoet te komen aan de noden van eigenaars.
Looptijd	2016
Resultaten 2016	<i>Uit de evaluatie van de cofinancieringsregeling in 2015 blijkt dat een bijsturing op dit ogenblik niet noodzakelijk is. Tegen eind 2016 wordt een voorstel tot aanpassing van het toepassingsgebied van de cofinanciering uitgewerkt om op die manier extra perspectieven te bieden bij o,m, de aanpak van brown- en blackfields en waterbodems.</i>

Inzetten op innovatie – groene en duurzame bodemsanering	
Doel	Voor het realiseren van onze doelstellingen zetten we in op innovatie en wetenschappelijk onderzoek. We zetten in op innovatie in bodemonderzoek en -sanering, onder meer naar maximale inzet van planten en bacteriën (fytoremediatie). Innovatie bij bodemsanering zetten we gericht in met het oog op groene en duurzame bodemsanering (reductie van milieudruk, financiële inzet ruimtelijke druk of in functie van gezondheid). Dit biedt ook extra exportkansen voor de Vlaamse bodemsector. We besteden circa 5 procent van de MINA-middelen aan beleidsinnovatie en het zoeken naar nieuwe oplossingen voor verontreinigingen. Bij ambtshalve saneringen voorzien we dat 3 procent van het budget naar gerichte innovatieve onderzoeks- en saneringstechnieken gaat.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>We zetten de inspanningen om te komen tot 3% innovatieve onderzoeks- en saneringsopdrachten met focus op zachte technieken (fytoremediatie, ...) verder.</i>

Opzetten nieuwe sectorfondsen	
Doel	Ervaringen met Bofas en Vlabotex hebben geleerd dat sectorale 'saneringsfondsen' niet alleen de overhead verbonden aan bodemonderzoek en -sanering volledig wegnemen van individuele

	<p>bedrijven, maar door hun schaalgrootte ook een sterk kostenreducerend effect creëren.</p> <p>Ik onderzoek dan ook of er nog andere KMO-sectoren (zoals de sectoren van glastuinbouw, garagehouders en carrosseriebedrijven, goederen- en personenvervoer en oppervlaktebehandeling van metalen) zijn voor wie de oprichting van een dergelijk fonds interessant kan zijn, en stimuleer en ondersteun de sectoren om zich in die richting te organiseren.</p>
Looptijd	2016 – 2020
Resultaten 2016	<p><i>Bij de garagesector is de haalbaarheid van de oprichting van een sectorfonds gekend en zijn de krachtlijnen voor dat specifieke sectorfonds ism de sector opgesteld.</i></p> <p><i>Het opzetten van een Belgisch stookoliefonds blijft een betrachting. (zie OOD14).</i></p>

4.2.4 Operationele organisatiedoelstelling 14: Duurzaam bodembeheer is essentieel voor een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving

Een verontreinigde bodem houdt gezondheidsrisico's in: voor de mensen die erop wonen, werken en naar school gaan; voor de gewassen die erin groeien én voor de dieren die erin en erop leven. De verontreiniging kan bovendien het grondwater aantasten en dat bedreigt onze kostbare watervoorraden. Bodemverontreiniging voorkomen is onze grootste bekommernis. Tegelijk pakken we bestaande risicovolle verontreinigingen zo snel mogelijk aan.

In de Beleidsnota Omgeving 2014-2019, bepaalde de bevoegde Minister onder deze doelstelling het volgende: 'Tijdens deze legislatuur zal ik jaarlijks gemiddeld 1000 percelen met ernstige historische bodemverontreiniging die momenteel bewoond worden, versneld inventariseren en indien nodig ambtshalve saneren.'

Deze doelstelling zal nagestreefd worden via een aantal projecten: in hoofdzaak via de hieronder vermelde projecten 'kwetsbare gebieden' en 'woonzones', maar daarnaast ook via de elders vermelde projecten rond 'inventarisatie', 'brown- en blackfields', en via de opvolging en handhaving van de verschillende onderzoeksplichten buiten de kwetsbare gebieden.

Woonzones	
Doel	<p>Grote efficiëntiewinsten dienen zich aan bij het clusteren van 'woonzone-onderzoeken'. Gronden met een ernstige historische bodemverontreiniging die vandaag bewoond zijn, brengen we versneld in kaart en we gaan zo snel mogelijk over tot de ambtshalve sanering. Het hoofddoel van dit project is meer site-onderzoeken in woonzones uitvoeren en zo een belangrijke bijdrage leveren aan het gemiddelde van 1000 percelen per jaar die de komende 5 jaar versneld moeten geïnventariseerd worden en indien nodig gesaneerd worden.</p>
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>In 2016 worden minstens 800 bijkomende percelen opgenomen in een woonzoneproject</i>

Aanpak kwetsbare gebieden	
Doel	De bescherming van onze drinkwaterreserves als een van onze natuurlijke rijkdommen is een belangrijke prioriteit in het bodembeleid. Binnen het regeerakkoord is de ambitie opgenomen dat in de prioritair gebieden tegen 2019 alle saneringen van gekende risicogronden is gestart. Hiertoe zijn 70% van de onderzoeken van gekende risicogronden opgestart ten laatste in 2016.
Looptijd	2015 – 2018
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We zetten de versnelde aanpak van locaties in kwetsbare gebieden verder (drinkwatergebieden):</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>tegen einde 2016 zijn 70 % van de risicolocaties in drinkwaterbeschermingszone onderzocht (OBO);</i> — <i>er is gekend voor welke locaties verdere maatregelen nodig zijn.</i> — <i>Voor deze gronden is bepaald of vrijstelling saneringsplicht mogelijk zou zijn. Indien wel, is deze vrijstelling voorbereid.</i> — <i>Voor 1/3de van de betrokken percelen zal het einddoel bereikt zijn. (Het einddoel is bereikt als:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>het na verificatie duidelijk is dat het toch geen risicogrond is;</i> — <i>er na een onderzoek geen aanwijzingen van een ernstige bodemverontreiniging zijn;</i> — <i>er na een beschrijvend bodemonderzoek blijkt dat er geen sanering nodig is;</i> — <i>er een conform BSP is.)</i> — <i>Het instrument ambtshalve wordt daar waar nodig prioritair ingezet</i>

Belgisch stookoliefonds	
Doel	Vooraf particulieren krijgen te maken met bodemverontreiniging door lekkende stookolietanks. De oprichting van een stookoliefonds moet deze onbillijke situatie helpen rechtzetten. Samen met de federale regering en de andere gewesten stellen we alles in het werk om een stookoliefonds op te richten.
Looptijd	2015 uiterlijk 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>OVAM stelt de tekst van het Samenwerkingsakkoord op na evaluatie door de UICL-werkgroep</i> — <i>OVAM stelt de nodige beleidsvoorbereidende teksten en nota's op, afgestemd met de betrokken sectoren</i>

Waterbodems	
Doel	We willen de hotspots van waterbodemverontreiniging in kaart gebracht hebben tegen 2020. Dit zijn de locaties met de zwaarst verontreinigde waterbodems ten gevolge van risicoactiviteiten. Het onderzoek naar en de sanering van historisch verontreinigde waterbodems willen we tegen 2020 geïntensifieerd hebben.

	Veel hotspots van waterbodemonverontreiniging liggen in stedelijk gebied. Precies in deze stedelijke gebieden kan de aanpak van verontreinigde waterbodems een meerwaarde bieden bij herontwikkeling (wonen aan het water, ontwikkeling van groen-blauwe netwerken) en voor de leefomgeving van de inwoners.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We werken een modelproject uit in een stad waarbij de OVAM ondersteuning biedt/een waterbodemonderzoek uitvoert. In dit modelproject belemmert een verontreinigde waterbodem de herontwikkeling of biedt de aanpak van de verontreinigde waterbodem een meerwaarde voor herontwikkeling;</i> — <i>We voeren een pilootproject uit rond het in kaart brengen van de hotspots van waterbodemonverontreiniging in 1 stad of gebied. Na uitvoering van dit pilootproject wordt een plan van aanpak voorgelegd, voor het in kaart brengen van de hotspots van waterbodemonverontreiniging in Vlaanderen tegen 2020.</i> — <i>Er worden beleidsinitiatieven voorbereid die ervoor zorgen dat het onderzoek en de sanering van verontreinigde waterbodems geïntensifieerd wordt tegen 2020.</i> — <i>Een voorstel voor een ondersteunend financieringsmechanisme voor waterbodems wordt opgemaakt.</i> — <i>Voor de beleidsaspecten werken we samen met het CIW en de VMM.</i>

4.3 Strategische organisatiedoelstelling 5: De OVAM ontwikkelt zich nog meer als de drijvende kracht van het duurzame bodembeheer in Vlaanderen en zet hierbij maximaal in op openheid en toegankelijkheid.

De OVAM treedt op als coördinator en regulator en zet de neuzen in dezelfde richting. We stimuleren

en responsabiliseren. Door proactief partnerschappen en samenwerkingsverbanden op gang te trekken creëren we een breed gedragen netwerk van partijen die het bodembeheer mee realiseren. Bedrijven volgen de bodemwetgeving nauwgezet op; bodemsaneringsdeskundigen, saneerders en andere betrokken partijen voeren hun werk met de grootste zorg uit. In het bodembeheer zullen we onze rol herdenken en actief bodemgerelateerde activiteiten van andere Vlaamse overheden aantrekken. Vanzelfsprekend blijven we sterk inzetten op de kwaliteit van ieders en ons eigen werk.

4.3.1 Operationele organisatiedoelstelling 15: De OVAM als regisseur van het duurzame bodembeheer

We stippelen een duurzaam bodembeheer uit dat naadloos aansluit bij circulaire economie, met oog voor de kwaliteit van bodem en water, landbouw en voedselvoorziening, gezondheid en welzijn, economie en slim ruimtegebruik. Onze rol is niet op de eerste plaats die van uitvoerder, wel die van spilfiguur. We stimuleren en responsabiliseren bedrijven, particulieren, federaties, overheden, middenveldorganisaties en andere partners om samen werk te maken van een zuivere bodem.

Grondeninformatieregister	
Doel	Het grondeninformatieregister moet nog meer dan vandaag een authentieke gegevensbron worden voor bodemverontreiniging, die nauwkeurige én betrouwbare informatie oplevert voor alle betrokkenen.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Kadaster: Met de federale overheid zijn afspraken gemaakt om efficiënter informatie van het kadaster uit te wisselen met de OVAM.</i> — <i>We streven naar het laten erkennen van het GIR als authentieke gegevensbron, uiterlijk in 2017.</i>

Efficiënte ambtshalve sanering	
Doel	In de komende 20 jaar zal het aantal dossiers waar onschuld verleend wordt beduidend stijgen. Naar verwachting zal het aantal dossiers op jaarbasis meer dan verdubbelen. Die uitdaging willen we opvangen door nog efficiënter te gaan werken. We bundelen gelijkaardige saneringsdossiers (qua aard van verontreiniging of qua locatie) in een grootschalig project, dat we als geheel op de markt brengen en beheren. We onderzoeken of het efficiënter is om grote clusters standaarddossiers en zeer complexe projecten door een externe partij te laten coördineren. We waken over de kwaliteit van onze ambtshalve bodemsanering. We onderzoeken de mogelijkheid om in de gevallen dat de ambtshalve bodemsanering maar een klein onderdeel van de herontwikkeling uitmaakt, de ontwikkelaar te faciliteren, in plaats van de bodemsanering zelf uit te voeren.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Binnen de juridische context bepalen we een haalbare methodiek waar de ontwikkelaar de sanering uitvoert voor de OVAM, voor de gevallen waar de ambtshalve bodemsanering slechts een klein onderdeel van de herontwikkeling vormt (= omgekeerde afkoopregeling)</i> — <i>We gunnen minimaal 3 pakketten aan gelijksoortige saneringsdossiers (fase BSP en verder), rekening houdend met de prioriteiten binnen elke doelgroep.</i> — <i>Voor een aantal brownfieldconvenanten treedt OVAM op als 'regisseur': we leveren hierbij de nodige inspanningen om de uitwerking en uitvoering van het overeen te komen brownfieldproject mogelijk te maken. Indien deze ondersteuning budgettaire implicaties heeft, gebeurt dit binnen de perken van de beschikbare budgetten (zie ook OD 12).</i>

4.3.2 Operationele organisatiedoelstelling 16: Door administratieve vereenvoudiging sparen bedrijven kostbare tijd en geld uit

We gaan voluit voor een verregaande administratieve vereenvoudiging. Dat spaart eigenaars en gebruikers kostbare tijd uit én geeft de OVAM meer tijd om zich op haar kerntaken te focussen.

Kwaliteit erkende bodemsaneringsdeskundigen	
Doel	Om de kwaliteit van bodemonderzoeken en bodemsaneringen gevoelig te verhogen, wordt een kwaliteitszorgsysteem uitgebouwd waarbij "systeemaudits" bij de erkende bodemdeskundigen worden uitgevoerd.

	<p>Het resultaat van het op te zetten kwaliteitssysteem moet een individueel kwaliteitsdossier (IKD) van elke eBSD zijn, dat opgebouwd wordt op basis van verschillende toezichtmomenten (terreincontroles, audits, klachten en eventuele dossierbehandeling).</p> <p>Door invoering van een kwaliteitszorgsysteem wordt het mogelijk om structurele inefficiënties in de werking van een eBSD op te sporen en deze vervolgens op een gerichte manier bij te sturen. Het IKD zal dus aangewend worden ter opvolging, sturing én responsabilisering van de eBSD. Doel is om zo relevante kwaliteitswinsten te realiseren en tot een actiever erkenningenbeleid met daaraan gekoppeld een daadwerkelijke kwaliteitsborging te komen.</p> <p>De opzet van het uit te werken kwaliteitszorgsysteem is tweeledig. Enerzijds is het zeer belangrijk om aan het zorgsysteem een preventieve invulling te geven d.m.v sensibilisering én coaching. Anderzijds kan – in die gevallen waar het preventieve luik grondig tekort schiet – een eerder curatieve invulling gegeven worden aan het zorgsysteem. Het spreekt voor zich dat het preventieve/coachende luik maximaal dient te worden ingezet alvorens tot curatieve/responsabiliserende maatregelen over te gaan.</p> <p>In het kader van dit project werd in 2015 reeds heel wat voorbereidend werk gedaan. Er is een objectief beoordelingskader voor veldwerk opgesteld. De uitwerking van een leidraad voor uitvoering van audits werd gestart. Er is een aanzet gegeven voor het opstellen van stroomschema's voor proces- en detailcontrole en navolgende trajecten.</p>
Looptijd	2015 – 2018
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Verankering in de wetgeving: er werden in 2015 reeds aanpassingen aan de Vlarel voorgesteld om de invoering van oa audits bij BSD mogelijk te maken. Dit moet nog gefinaliseerd worden. In de loop van 2016 wordt nagegaan of nog andere wetgevingen zoals Vlarebo, Bodemdecreet, ... aangepast moeten worden om wettelijk in orde te zijn met de invoering van het audit- en controlesysteem. Eind 2016 moet er een concreet voorstel tot aanpassingen van de verschillende regelgevingen klaar zijn.</i> — <i>Creëren extern draagvlak : de betrokken BSD's moeten er via hun organisaties (VEB, VOBAS) ook van overtuigd worden dat de invoering van een auditsysteem een goede manier is om de kwaliteit van de bodemonderzoeken op te trekken. In 2015 zijn hiervoor reeds voorbereidende gesprekken met VEB en VOBAS gevoerd. In 2016 worden deze gesprekken verder gezet om tegen het einde van het jaar de betrokken federaties gesensibiliseerd te hebben..</i> — <i>Uitwerking audit- en controlesysteem : de praktische implementatie van het auditsysteem wordt in 2016 uitgewerkt. interne en externe richtlijnen, manual voor audits, opvolgingssysteem uitdenken, auditsystematiek,...</i> — <i>Opleidingen medewerkers: gezien enkele van de betreffende OVAM-medewerkers nog geen echte auditervaring hebben, is het noodzakelijk om de nodige externe opleidingen in 2016 te voorzien. Er zal daarnaast aan ervaren instellingen zoals VITO en KIWA gevraagd worden om samen met hen praktijkervaring te kunnen opdoen. Bedoeling is dat de medewerkers tegen einde 2016 in de mate van het mogelijke voldoende opleidingen hebben gehad om zelf een audit te kunnen uitvoeren.</i>

Digitalisering rapporten bodemdossiers	
Doel	In 2015 zijn de bodemafdelingen gestart met het extern archiveren van het papieren archief. Hierbij werden ook delen gedigitaliseerd zodat verdere stappen in het digitaal werken konden worden gezet. Dit project zal in 2016 worden afgerond. Het beheer van het papieren archief bij OVAM zal evolueren naar een beheer van een extern papieren archief dat vooral digitaal zal worden geconsulteerd.
Looptijd	2016
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Het lopende project voor het extern archiveren van het huidige papieren archief wordt afgerond.</i> — <i>Een werkwijze wordt opgesteld en in uitvoering gebracht voor het beheer van het extern archief.</i>

5 Naar een geïntegreerd beleid

5.1 Ruimte in transitie

De verstedelijking en de ecologische uitdagingen leggen de aandacht terug bij de fysieke leefomgeving die ingrijpend aan het veranderen is. Een betere en slimmere inrichting van ruimte is een noodzaak voor een toekomstige duurzame ontwikkeling. De ontwikkeling van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) is van strategisch belang voor de OVAM om haar beleidsimpact op vlak van duurzaam materialen- en bodembeheer aanzienlijk te vergroten. De ruimtelijke transformatieprocessen maken het ook mogelijk om met toekomstige keuzes te experimenteren.

Met dit strategisch project streven we 4 doelstellingen na:

- Streefdoel 1: Samenwerken binnen territoriale ontwikkelingsprogramma's
- Streefdoel 2: Ontwikkelen van een sanerings- en herontwikkelingsstrategie verontreinigde terreinen
- Streefdoel 3: We zetten in op unieke (internationale) platformen en netwerken om actuele uitdagingen te verdiepen in samenwerking met Vlaamse en internationale actoren
- Streefdoel 4: Enhanced Landfill Mining

Territoriale ontwikkelingsprogramma's	
Doel	We intensifiëren onze samenwerking in het kader van de territoriale ontwikkelingsprogramma's (BRV) in functie van een circulaire economie en duurzaam bodembeheer en werken samen met Ruimte Vlaanderen en andere sleutelactoren in het kader van de programma's T.OP Centraal Limburg (REMINE Poort Genk, REMINE Stad Limburg) en T.OP Noordrand en prioritair reconversiezones/steunzones
Looptijd	
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — In het kader van T.OP Genk:<ul style="list-style-type: none"> — valoriseren van het Prospectief Onderzoek Circulaire Economie via het opbouwen van partnerschappen en kennis: — Opstellen van een Interreg-aanvraag om pilootprojecten te realiseren — Ontwerpend onderzoek "Atelier Track Design", — In het kader van T.OP Noordrand:<ul style="list-style-type: none"> — Ondersteunen van RV en het Brussels gewest bij de uitvoering consultatieronde en verfijning van het Territoriaal ontwikkelingsprogramma — Koppelen van T.OP Noordrand aan het Atelier Productieve metropool BXL(zie ook verder) — Meewerken aan 3 cases/territoria met als doel het onderzoeken van haalbaarheid en wenselijkheid van transformatiedoelen op bedrijfs-/ werklocaties en aan de opdracht "Stedelijk metabolisme als perspectief en hefboom op het snijvlak van de ontwikkeling van de Brusselse metropolitane regio en de transformatie naar een circulaire economie"

	<ul style="list-style-type: none"> — nagaan mogelijke rol van OVAM als huissaneerder — We onderzoeken welke rol de OVAM kan spelen bij T.OP Kustzone.
--	---

Een doelgerichte sanerings- en herontwikkelingsstrategie kan ruimte en stedelijke systemen helpen ontwikkelen. De herontwikkeling verbetert tegelijk maximaal de bodemkwaliteit en verhoogt daarmee de leef en/of omgevingskwaliteit. Door de integratie van nieuwe en innovatieve vormen van economie kunnen we ook tegemoet komen aan de sociale aspecten van het kringloopdenken.

Hiervoor werd het traject Pilotprojecten 'Terug in Omloop' opgestart. De OVAM werkt hier samen met het Team van de Vlaamse Bouwmeester, Ruimte Vlaanderen en Algemene bestuurszaken, Stedenbeleid en Agentschap ondernemen. Het 'traject pilotprojecten' is een instrument dat door de Vlaams Bouwmeester werd ontwikkeld en een interessante wisselwerking tussen verschillende beleidsdomeinen genereert. Concrete en te realiseren projecten kunnen daarbij een testcase zijn om de marges van de huidige regelgeving op te zoeken en ze via ontwerpend onderzoek te verruimen. Pilotprojecten worden als instrument gehanteerd voor sectoren of maatschappelijke vraagstukken die een hoge vorm van urgentie vertonen, en die nood hebben aan een concreet 'out of the box'-denken en effectief gerealiseerde voorbeeldprojecten.

Pilotprojecten Vlaams Bouwmeester 'Terug in Omloop'	
Doel	Pilotprojecten vormen een intensief onderzoek- en ontwikkelingsproject dat resulteert in innovatieve bouwprojecten die effectief zijn gerealiseerd, en dit binnen een tijdsefficiënt kader. Pilotprojecten leggen een direct verband tussen de praktijk (het bouwen), onderzoek, beleidsuitvoering en regelgeving.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — Selectie van maximum 5 pilotprojecten — opmaak projectdossiers voor elk van de geselecteerde projecten — Voor elk pilotproject worden ontwerpteams geselecteerd die een schetsontwerp zullen uitwerken en ontwerpend onderzoek zullen verrichten op de concrete projecten. <p>De OVAM maakt deel uit van de externe stuurgroep en draagt bij tot de selectie van (5) pilotprojecten, projectregisseurs, experts en ontwerpers.</p>

We zetten in op (internationale) platformen en netwerken om actuele uitdagingen te verdiepen in samenwerking met Vlaamse en internationale actoren. In 2015 verkenden we daarom een (mogelijke) deelname aan Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam 2016 (IABR2016). De IABR-2016 heeft als focus The Next Economy en zal de relatie verkennen tussen ruimtelijk ontwerp en de (toekomstige ontwikkeling van de) economie. Tijdens de verkenning werd zowel met de IABR als met zeer diverse partijen uit overheid, bedrijfsleven, middenveld, cultuur etc overlegd. Als resultaat van de verkenning werd draagvlak gevonden bij diverse organisaties en partners in de Vlaams-Brusselse metropolitane regio voor een Atelier Productieve Metropool BXL. De opzet van het Atelier Productieve Metropool BXL bestaat uit: 1) een traject ontwerpend onderzoek, en 2) een leer- en netwerktraject.

Atelier Productieve Metropool BXL	
Doel	De stad als smeltkroes van kennis en werkrachten wordt als de ideale voedingsbodem gezien, met kansen voor de Brusselse kanaalzone en de aansluitende industriezones in Vilvoorde, voor het ontwikkelen van een circulaire economie. Met het Atelier Productieve Metropool BXL kan in de metropolitane ruimte het fundament gelegd worden voor de

	productieve stad van de toekomst, waarbij tegelijk sociale, ecologische, economische en ruimtelijke winsten kunnen worden geboekt, langs beide kanten van de gewestgrens.
Looptijd	2016
Resultaten 2016	<i>De opzet van het Atelier Productieve Metropool BXL bestaat uit: 1) een traject ontwerpend onderzoek, en 2) een leer- en netwerktraject. In het eerste traject zullen op 3 concrete test-locaties (die zijn aangeduid in het kader van het T.OP Noordrand) transformatiedoelen worden uitgetoetst. Die cases worden verrijkt met inzichten rond stedelijk metabolisme. In het tweede traject wordt de interactie tussen de verschillende actoren, het (politiek) debat en de publiekswerking opgezet middels urban meetings, summer schools, masterclasses, tentoonstellingen en symposia. In dit traject wordt ook de link gelegd met cultuur als aanjager van innovatie.</i>

Labo XX	
Doel	LaboXX (Labo twintig) combineert het uitwerken van een verdichtingsstrategie met het oog op de bevolkingsgroei in Antwerpen en het ontwikkelen van een ruimtelijke visie voor de stadsvernieuwing van de 20ste-eeuwse stadsgordel.
Looptijd	2016
Resultaten 2016	<i>Herontwikkeling (verdichting/verweving) van woonpatrimonium kan ook aanleiding zijn tot verstedelijking oude bedrijfszones en selectief toelaten van lokale bedrijvigheid en andere functies. Het is een opportuniteit om hieraan OVAM thema's te verbinden. We onderzoeken of en welke rol de OVAM kan spelen bij het project Labo XX. Labo XX vormt op zijn beurt input voor de evaluatie van het strategisch Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen.</i>

Het beheer en de sanering van de circa 2.000 stortplaatsen in Vlaanderen vormen nu én nog meer in de toekomst een maatschappelijke uitdaging. Gesloten stortplaatsen kunnen op lange termijn toch gaan 'leken', waardoor ze de omgeving bedreigen. De meeste eigenaars zijn zich onvoldoende bewust van die risico's en zijn financieel niet gewapend om zo'n verontreiniging te saneren.

Enhanced Landfill Management & Mining	
Doel	De finale doelstelling van het ELM ² -project is een voorraadbeheerplan voor stortplaatsen waarbij deze locaties op een duurzame wijze worden ingepast in een lange termijn planning.
Looptijd	2015-2019 (korte termijnplanning; volledig programma 2015-2100)
Resultaten 2016	<i>De OVAM zet verder in op de inventarisatie, karakterisatie en het in kaart brengen van de valorisatiemogelijkheden van stortplaatsen (finalisatie tegen 2019). Eind 2016 zijn gerealiseerd:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>Inventarisatie in 'blanco-gemeenten'</i> — <i>Verfijning beslissingsondersteunend systeem Flamenco en koppeling met Ruimtemodel Vlaanderen</i> — <i>Koppelingsmogelijkheden met MFA/UNFC zijn duidelijk</i> — <i>Methodiek voor tussentijds duurzaam gebruik is uitgewerkt</i> — <i>Uitvoering van proefprojecten op het vlak van karakterisatie (3) en</i>

	<p><i>valorisatie (2)</i></p> <p>— <i>Er is een overeenkomst met minstens 2 besturen bereikt voor het realiseren van proefprojecten.</i></p>
--	--

5.2 Stad in transitie / transitie in de stad

Steden en stedelijke gebieden zijn de plekken bij uitstek waar veel maatschappelijke uitdagingen samenkomen. Tegelijkertijd is de stad het werkveld waar nieuwe oplossingen bedacht, aangereikt en getest worden om deze uitdagingen aan te pakken.

Samenwerkingsverbanden tussen de OVAM en lokale besturen	
Doel	Het samenwerkingsverband vormt het sluitstuk van een afgestemd, overkoepelend OVAM beleid naar en mét de lokale besturen. We ontwikkelen een kader voor het detecteren van nieuwe potentiële partners, gebaseerd op de cruciale elementen: integratie, innovatie, maatwerk en concretisering.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<p>— <i>Met alle centrumsteden en de stad Vilvoorde zijn onderhandelingen gestart om een samenwerkingsverband af te sluiten of is het samenwerkingsverband afgesloten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>We zijn de engagementen nagekomen die zijn vastgelegd in de reeds afgesloten samenwerkingsverbanden met de gemeenten.</i> — <i>Nieuwe samenwerkingsverbanden en nieuwe projecten in kader hiervan worden opgezet in functie van de beschikbare middelen.</i>

5.3 Een asbestafbouwbeleid geïntegreerd in de maatschappelijke ontwikkelingen

Een versneld afbouwbeleid wil de hypotheek van asbesthoudende afvalstoffen op een gezonde leefomgeving en het sluiten van de materiaal- en gebouwkringlopen wegwerken. Dit past binnen de cruciale bijdrage van de OVAM aan de maatschappelijke behoefte om het gebruik aan grondstoffen en materialen duurzaam in te vullen en een circulaire economie te realiseren. Intussen blijven we een vangnet aanbieden aan particulieren voor aangetroffen asbestcementdraailingen en ander asbestproductieafval in de ruime regio rond Kapelle-o/d-Bos en Willebroek.

Asbestafbouwbeleid 2015-2018	
Doel	In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse regering van 24 oktober 2014 heeft de OVAM de opdracht om in een doorstartfase tem 2017 een finaal asbestafbouwprogramma uit te werken. Het asbestafbouwbeleid ambieert alle risicovolle asbesthoudende materialen in en rondom gebouwen tegen uiterlijk 2040 te verwijderen zodat een asbestveilig Vlaanderen gerealiseerd wordt. De doorstartfase zal onder de vorm van een OVAM-breed strategisch project worden uitgevoerd.
Looptijd	2015 – 2017
Resultaten 2016	— <i>Er wordt per doelgroep een traject opgestart om waar mogelijk of noodzakelijk een meer verfijnde inventarisatie op te maken. Voor de prioritaire doelgroep scholen is dit reeds in opmaak (zie OD 11).</i>

	<p><i>Via proefprojecten testen we enkele beleidsondersteunende instrumenten uit;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>De volledige projectaanpak van het subproject asbestinventarisatetest, in het bijzonder voor de doelgroep residentiële gebouwen, is uitgetekend en opgestart;</i> — <i>De haalbaarheid van een marktbevraging werd onderzocht en indien mogelijk geïnitieerd, waarbij consortia worden oproepen tot het indienen van een businesscase innovatieve asbestverwerking in de lijn van de weerhouden varianten van de uitgevoerde state-of-the-art studie</i>
--	--

Asbestproductie-afval	
Doel	De aanpak van asbestproductieafval in nutsleidingstracés, vergt een specifieke aanpak verschillend van de lopende ambtshalve projecten voor aanvul- en ophooglagen in de projectregio. Binnen een samenwerkingsprotocol engageren de nutsleidingmaatschappijen zich om een uniforme, veilige werkwijze te implementeren. OVAM engageert zich om bij tracéwerken de verwijdering en de verwerking van uitgegraven asbestproductieafval te ondersteunen of te faciliteren.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>Er wordt een samenwerkingsprotocol afgesloten met de nutsleidingbeheerders specifiek voor werken in de regio Kapelle-o/d-Bos en Willebroek en omliggende gemeentes waar in nutsleidingstracés asbestproductieafval werd gebruikt</i>

5.4 Blijvend inzetten op de Europese en Internationale rol

Het is meer dan ooit belangrijk om het Vlaams standpunt in te brengen op Europese en internationale fora. Door een actieve rol op te nemen zorgen we er voor dat onze visies en beleid meegenomen worden in de Europese en internationale beleidsontwikkelingen. We zorgen er voor dat we zo vroeg mogelijk in het proces onze kennis, kunde en expertise inbrengen. Door het sponsoren of organiseren van internationale congressen, proberen we de impact van Vlaanderen op het internationaal beleid te verstevigen

Beïnvloeden en doorvertalen van wetgeving	
Doel	Een reeks richtlijnen, verordeningen en andere wetsdocumenten krijgen input in de voorbereiding en beslissing ervan, waarbij in bepaalde gevallen het trekkerschap binnen Vlaanderen en soms België wordt opgepakt door de OVAM. Aan de andere kant zijn we actief in de implementatie en uitvoering van Europese regelgeving, waarbij rapportering van implementatie en het behalen van gestelde doelstellingen een belangrijk onderdeel uitmaakt
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<p><i>We hebben zowel via de formele als informele kanalen de besprekingen beïnvloed rond:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>het Europese pakket circulaire economie (in het kader waarvan een aantal afvalrichtlijnen worden herzien),</i> — <i>het Europese en internationale beleid rond scheepvaart en marien zwerfvuil,</i> — <i>de Verdragen van Bazel (in kader waarvan een OEWG plaatsvindt)</i>

	<p>en Stockholm</p> <p>— het werkpakket duurzaam materialenbeheer van de OESO. <i>In een evaluatierapport is aangegeven hoe wij dit proces in overleg met alle betrokkenen zo hebben beïnvloed dat het Europese en internationale beleid meer in overeenstemming is met het Vlaamse materialenbeleid.</i></p>
--	--

Beïnvloeden en doorvertalen van beleidsontwikkelingen op een strategisch niveau	
Doel	Op Europees en internationaal niveau worden heel wat zaken op een eerder strategisch niveau voorbereid en/of uitgewerkt die op termijn doorwerken in nieuwe of aangepaste regelgeving of de inzet van financiële middelen. In een aantal van deze processen zijn we actief, hetzij wat betreft de ontwikkeling van beleidsdocumenten, hetzij in relevante fora, zoals partnerschappen en stuurgroepen
Looptijd	2015- 2020
Resultaten 2016	<i>We beïnvloeden de Europese en internationale agenda zodat er meer aandacht is voor duurzaam bodem- en materialenbeheer en circulaire economie via deelname aan werkzaamheden van UNEP Resource Panel, ETC, EU, OESO, CERR. In een evaluatienota is aangegeven hoe wij hiertoe een bijdrage hebben geleverd.</i>

Netwerking en profilering	
Doel	Enerzijds via de reguliere werking in het kader van de bovenstaande punten, maar ook op gerelateerde, overkoepelende of andere fora netwerken de collega's en profileren ze de OVAM als constructieve en betrouwbare gesprekspartner. Anderzijds worden we ook gevraagd om te gaan spreken op Europese fora, buitenlandse delegaties te ontvangen en ondersteuning te bieden aan handelsmissies en samenwerkingsakkoorden. Hiermee ondersteunen we het Vlaamse bedrijfsleven, en de milieusector in het bijzonder.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Actieve samenwerking met relevante Vlaamse actoren met oog op verdere versterking van onze profilering en netwerking</i> — <i>Deelname aan common forum on contaminated land in Europa</i> — <i>opzetten van structurele samenwerking met UNEP met het oog op het verspreiden van de opgedane Vlaamse know-how inzake afval-, materialen- en bodembeheer</i>

Europese projectwerking	
Doel	De OVAM zet in op Europese projecten die gericht zijn op samenwerking inzake afval-, materialen- en bodembeleid met andere landen of regio's. We zoeken actief naar synergieën met Vlaamse en internationale partners om projectvoorstellen in te dienen zodat extra middelen kunnen bekomen worden ter ondersteuning van het Vlaamse beleid. We streven ernaar in deze projecten een meerwaarde te creëren zowel voor onszelf als voor de partners waarmee we samenwerken.
Looptijd	2015 – 2020

Resultaten 2016	<p><i>We nemen onze engagementen op binnen de Europese projecten INSPIRATION, URBANREC en REPAiR.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>INSPIRATION (Integrated Spatial Planning, land-use and Soil management Research Action – 2015-2018) – EU-Horizon 2020:</i> — <i>afsluiten van werkpakket 2: Belgisch syntheserapport dat de mening van de geconsulteerde stakeholders weergeeft over de te ontwikkelen onderzoeksagenda voor bodem- en landgebruik</i> — <i>opstarten werkpakket 4: eerste aanzet voor de Europese onderzoeksagenda.</i> — <i>URBANREC (New approaches for the valorisation of URBAN bulky waste into high added value RECycled products – 2016-2020) heeft als doel de valorisatie van 'bulky waste' te verbeteren met focus op de stromen PU schuim, gemengde harde kunststoffen, gemengd textiel en hout.</i> — <i>REPAiR (REsource Management in Peri-urban AREas: Going Beyond Urban Metabolism – 2016-2020) focust zich op het optimaliseren van het grondstoffen- en materialenbeheer in 6 cases o.a. stad Gent.</i>
-----------------	--

5.5 Een risicogebaseerde en geïntegreerde handhaving

Een doeltreffende handhaving is een kritische succesfactor en een essentiële randvoorwaarde voor het slagen van het afval-, materialen- en bodembeleid. Een doeltreffende handhaving begint met een goede planning en programmering. Een risicobenadering is noodzakelijk om de juiste prioriteiten te kunnen leggen in een context van beperkte middelen voor handhaving.

Planning van de handavingsinspanningen	
Doel	Een meerjarenprogramma (looptijd 5 jaar) werd in 2015 overgemaakt aan de VHRM. Dit programma wordt als input gebruikt voor de opmaak van het OVAM-jaarprogramma terreincontrole. We zetten efficiënt en effectief de beschikbare personele en financiële middelen voor handhaven in bij de OVAM door en in overleg met de andere afdelingen en met AMI samen te werken en regelmatig te overleggen.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Opmaken en uitvoeren van het OVAM-programma 2016 terreincontrole in overleg met de inhoudelijke afdelingen en stakeholders</i> — <i>uitbouwen van een centraal team terreincontrole met het oog op een efficiënte coördinatie en inzetten van het instrument handhaving</i>

6 Interne werking

De laatste jaren is er op Vlaams niveau een sterke centralisatiebeweging en rationaliseringsfocus gaande op het vlak van ondersteunende processen en beheersprocessen. Het doel hiervan is de Vlaamse overheid meer als één geheel te presenteren, en uniform en transparanter te laten werken. Uit het Regeerakkoord blijkt dat deze centralisatiebeweging zich nog verder zal doorzetten, gevoed vanuit de efficiëntiegedachte “meer doen met minder”.

Ook voor de OVAM betekent dit dat er keuzes gemaakt moeten worden. De komende planperiode wordt de focus gelegd op het HR-beleid, het communicatiebeleid, informatiebeheer en facilitair beheer. Hierbij wordt aandacht besteed aan de EIKE-systematiek, of met andere woorden het bewaken of verhogen van efficiëntie, effectiviteit, integriteit en kwaliteit.

Hierbij willen we maximaal vertrekken vanuit de visies en diensten die ons worden aangereikt binnen de Vlaamse overheid. We zorgen ervoor dat we in overeenstemming zijn met deze visies en verplichtingen, maar zorgen er bij de implementatie voor dat ze in lijn zijn met het DNA van onze organisatie.

6.1 Human Resources

De OVAM bestaat in 2016 35 jaar en uiteraard is haar maatschappelijke rol in die tijd sterk gewijzigd. Van een voornamelijk regelgevende en opvoedende rol in het begin, is zij geëvolueerd naar een eerder faciliterende, coördinerende en regisseursrol. Zij kan dit enkel realiseren met competente en gemotiveerde medewerkers, die alert, ondernemend en creatief inspelen op opportuniteiten die zich aandienen of er actief naar op zoek gaan. Deze competenties en talenten in mensen naar boven halen en stimuleren en hen de ruimte bieden om hierin te groeien door innovatieve werkmethoden en organisatieconcepten te creëren, raakt meteen de kern van het HR-beleid. De OVAM focust haar HR-beleid de volgende planperiode op: organisatiewaarden en cultuur, competentie- en talentmanagement, innovatieve arbeidsorganisatie, prestatie management en leiderschap. In de verandertrajecten per afdeling zullen deze elementen worden uitgewerkt. In bijlage 4 bij dit ondernemingsplan is het diversiteitsplan 2016 terug te vinden.

Strategische organisatiedoelstelling 6: We voeren een geïntegreerd en duurzaam HR-beleid dat gericht is op de realisatie van onze doelstellingen en waarin het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent centraal staat

6.1.1 Operationele organisatiedoelstelling 17: We werken aan een waardegebonden organisatiecultuur

De waarden van de organisatie weerspiegelen het kloppend hart van de organisatie. Ze bepalen op welke manier we onze organisatiedoelstellingen willen behalen en hoe we met elkaar, als collega's, en met onze externe stakeholders en klanten, omgaan. Binnen dit traject besteden we tevens de nodige aandacht aan integriteit. Een organisatie die integer handelt, is immers een betrouwbare partner.

Waardegebonden organisatiecultuur	
Doel	De waarden van de Vlaamse overheid worden op maat van de OVAM doorvertaald, en door iedereen erkend en beleefd
Looptijd	2015 - 2020
Resultaten 2016	— <i>Onze waarden-collega's (een groep collega's die het implementatietraject rond waarden op zich neemt) evalueert het</i>

	<p><i>gevolgde traject in de tweede helft 2016.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>De integriteitssessies voor de kwetsbare functies worden verder georganiseerd.</i> — <i>Tijdens de jaarevaluatie wordt de beleving van de waarden beoordeeld.</i>
--	---

6.1.2 Operationele organisatiedoelstelling 18: We werken aan een toekomstgericht en duurzaam competentie- en talentmanagement

We kijken welke competenties de organisatie nodig heeft om haar engagementen te kunnen realiseren. We stimuleren verantwoordelijkheidszin, autonomie en zelfredzaamheid bij onze medewerkers zodat ze hun competenties en talenten ontwikkelen om hun doelstellingen te bereiken, prestaties en teamwerking te verbeteren. De juiste competenties aantrekken, beschikbare competenties juist inzetten en bespreekbaar maken, en competentieontwikkeling maximaal stimuleren, zijn de rode draad doorheen het ganse HR beleid.

Competentie- en talentmanagement	
Doel	De OVAM heeft alle competenties en talenten in huis die nodig zijn voor de realisatie van haar engagementen
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We organiseren het proces van talent- en competentie management met de onderdelen detectie, ontwikkeling en inzet, opvolging, documentatie en actualisatie.</i> — <i>We passen het georganiseerde talent- en competentie management toe in de verschillende verandertrajecten, bij alle wervingen en personeelsverschuivingen en ad hoc bij specifieke functiewijzigingen.</i> — <i>We koppelen talent- en competentie management in de verandertrajecten aan teamontwikkeling en teammonitoring, prestatie management en individuele vorming.</i> — <i>We werken met een vormingsplan met focus op competentieontwikkeling waarin de strategisch belangrijke doelgroepen worden bepaald en specifieke ontwikkelingstrajecten worden opgesteld op basis van team en individuele behoeften. Daarbij gaat speciale aandacht naar de doelgroepen nieuwkomers en medewerkers in stage.</i> — <i>We stellen een PEP op voor de periode 2017-2020</i> — <i>We voeren de functie-indeling in families in.</i>

6.1.3 Operationele organisatiedoelstelling 19: We werken aan een innovatieve arbeidsorganisatie

We stappen stilaan over van een hiërarchische structuur naar een meer vlakke structuur, waarbij meer verantwoordelijkheid en autonomie gegeven wordt aan de medewerkers. We implementeren hiervoor nieuwe werkvormen en organisatieconcepten als project- en

programmawerking, zelfsturende teams, enzomeer. In de verandertrajecten zetten we talenten en competenties op de meest geschikte wijze in (zie 6.1.4). De verandering op de werkvloer, het omgaan met complexe uitdagingen en een verhoogde werkdruk door bijkomende besparingen kunnen wegen op sommige medewerkers. We maken de begrippen “stress” en “burn-out” bespreekbaar en nemen hierin de nodige preventieve en curatieve maatregelen. We houden hierbij rekening met de risico-analyse welzijn (zie bijlage 3).

Innovatieve arbeidsorganisatie	
Doel	We zorgen voor een stimulerende werkomgeving met vlakkere structuur, teamwerking en aangepast leiderschap; met de nodige aandacht voor de “work-life-balance” en waardering
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>De afdeling Organisatiebeheer optimaliseert zijn werking en voert de principes van Innovatieve Arbeidsorganisatie in.</i> — <i>De afdeling AMB werkt verder aan de optimalisatie van zijn werking en bereidt de verandering volgens de principes van Innovatieve Arbeidsorganisatie voor.</i> — <i>De risico-analyse psychosociaal welzijn wordt uitgediept en nodige acties worden opgezet.</i>

6.1.4 Operationele organisatiedoelstelling 20: We werken aan een doeltreffend en effectief prestatiemanagement

Bij het overstappen naar een innovatieve arbeidsorganisatie is een duidelijke sturing met focus op de realisatie van de organisatiedoelstellingen essentieel. Basisvoorwaarde voor het uitwerken van een goed prestatiemanagementsysteem is dat de organisatiedoelstellingen, zowel de inhoudelijke als de organisatieontwikkelingsgerichte, doorvertaald worden tot op team- (en individueel) niveau en de prestaties via duidelijke prestatie-indicatoren worden opgevolgd.

Prestatiemanagement	
Doel	Iedere medewerker weet wat haar/zijn bijdrage aan het geheel is en wat precies van haar/hem verwacht wordt; en wordt hierop ook beoordeeld
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Bij de planningsgesprekken worden de strategische doelstellingen éénduidig doorvertaald tot op team en/of individueel niveau.</i> — <i>We optimaliseren verder de projectwerking. We organiseren het PMO (Project Management Office). We toetsen de eigen projectwerking af aan de VO-brede aanpak en sturen bij, waar nodig.</i> — <i>We introduceren prestatiegerichte teamwerking gekoppeld aan de verandertrajecten en optimaliseren waar nodig. We organiseren daarbij de nodige opleidingen.</i>

6.1.5 Operationele organisatiedoelstelling 21: We werken aan een sterk leiderschap

Door het streven naar een organisatie met autonomere en zelfredzamere medewerkers en door het invoeren van het “anders werken” in zijn ruime betekenis, gekoppeld aan een degelijk

prestatie-managementsysteem, verandert ook de rolverdeling op het vlak van leiding geven. We evolueren geleidelijk naar sterk gedeeld leiderschap. De 4 rollen worden ondersteund. Situationeel leiderschap, afhankelijk van de noden van de teams en de medewerkers, en sturen op prestaties worden uitermate belangrijk. We begeleiden onze leidinggevendenden in deze andere invulling van hun rol en creëren ruimte voor intervisie en netwerking.

Leiderschap	
Doel	In de teams worden de 4 rollen van coach, manager, leider en ondernemer optimaal ingevuld. Top- en middenkader hebben hun stijl van leiding geven aangepast aan de nieuwe werkvormen.
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We stippelen een specifiek ontwikkelingstraject uit voor de teamverantwoordelijken en afdelingshoofden die na het implementeren van een verandertraject aan de slag moeten met hun nieuwe teams.</i> — <i>We organiseren intervisies rond de 4 rollen. In 2016 zetten we vooral in op de vaardigheid coaching.</i>

6.2 Communicatie

De OVAM heeft zich in het verleden steeds gekenmerkt door een sterk pro-actief communicatiebeleid. De OVAM maakt via haar communicatiebeleid duidelijk wie ze is en waar ze voor staat. Ze ondersteunt met communicatiecampagnes en acties de beleidsdoelstellingen en haar strategische doelstellingen en laat informatie en nieuwe initiatieven ingang vinden bij een breed scala aan doelgroepen. Verder voert de OVAM een pro-actief persmanagement met als doel het publiek duidelijk te informeren en het positieve imago van de organisatie te verzorgen.

Strategische organisatiedoelstelling 7: We maken via ons communicatiebeleid duidelijk wie we zijn en welke doelstellingen we realiseren

6.2.1 Operationele organisatiedoelstelling 22 We voeren een corporate communicatiebeleid met als doel de organisatie als een samenwerkende en oplossingsgerichte partner te positioneren

De OVAM stuurt haar communicatiemerkpaspoort bij in functie van haar organisatiewaarden en de waarden van de Vlaamse overheid (openheid, daadkracht, 360° vertrouwen en wendbaarheid). Als onderscheidend element van onze merkidentiteit behouden we de baseline 'Samen maken we morgen mooier'. We sturen de visuele uitwerking van het corporate communicatiebeleid van de OVAM bij in functie van de beslissingen van de Vlaamse Regering - Merkbepalend Vlaanderen, en de aanbevelingen van de evaluatiestudie van het corporate communicatiebeleid (2013).

Corporate communicatie	
Doel	We positioneren de OVAM als een samenwerkingsgerichte en oplossingsgerichte partner.
Looptijd	2016 – 2020
Resultaten 2016	— <i>We implementeren het strategisch communicatieplan 2015-2020 voor de OVAM.</i>

	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We werken 11 e-zines, 3 edities OVAM.link en 1 Activiteitenoverzicht uit.</i> — <i>Voor het 35-jarig bestaan van de OVAM organiseren we 2 evenementen: 1 intern gericht (juni) en 1 extern gericht (najaar).</i> — <i>We werken samen met Febem en Voka rond openbedrijvendag 2016</i>
--	---

6.2.2 Operationele organisatiedoelstelling 23 We ondersteunen onze beleidsdoelstellingen met communicatiecampagnes, -acties en persberichten

In overeenstemming met de nota Overheidscommunicatie integreren we communicatie en (mogelijke) toekomstige communicatie-inspanningen van bij de conceptualisering van nieuwe beleidsmaatregelen of initiatieven. Zo vermijden we dat communicatie pas in laatste instantie uitgewerkt wordt en onvoldoende afgestemd en geïntegreerd is in het beleid. We focussen in onze communicatie op een beperkt aantal communicatiethema's die belangrijke doelstellingen uit het strategisch plan en de beleidsnota verenigen waarin de OVAM het verschil kan maken.

Gerichte communicatie-acties, ondersteunend aan de beleidsdoelstellingen	
Doel	Informereren en sensibiliseren van onze doelgroepen betreffende nieuwe beleidsinitiatieven en tendensen
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<p><i>We geven uitvoering aan de jaarplanning externe communicatie, met onder meer volgende belangrijke campagnes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>Inspraak en bekendmaking inzake het ontwerp uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval</i> — <i>Vervolgcampagne “sorteer meer”</i> — <i>Zwerfvuilcampagne</i> — <i>Stookoliefonds, indien gerealiseerd</i> — <i>Vlaams Materialenprogramma – circulaire economie</i> — <i>Asbestafbouwbeleid</i>

6.2.3 Operationele organisatiedoelstelling 24 We blijven ons inspannen op het vlak van interne communicatie, met als doel onze medewerkers degelijk en adequaat te informeren en de OVAM-waarden te doen leven en beleven in de organisatie

Met onze interne communicatie focussen we op 4 kernopdrachten: betrokkenheid bij veranderingstrajecten en reorganisaties, doorstroming van informatie, organisatie van motiverende activiteiten en het voortdurend voeden, opvolgen en verbeteren van onze “interne communicatie-infrastructuur”.

Interne communicatie	
Doel	We zetten interne communicatie in om de schotten tussen de verschillende diensten en afdelingen te doorbreken en de beleving van de OVAM waarden te versterken.
Looptijd	
Resultaten 2016	— <i>We maken een meerjarenplan interne communicatie, als opvolger van het plan 2011-2015;</i>

	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Interne communicatie in verband met verandertrajecten zorgt voor een groter intern draagvlak</i> — <i>via ontbijtsessies worden thema's inzake organisatieontwikkeling op een informele wijze besproken tussen de directie en de medewerkers</i> — <i>deelname aan de week van de duurzaamheid vergroot het intern draagvlak voor duurzame ontwikkeling en circulaire economie</i> — <i>Specifieke aandacht gaat naar de verdere uitrol van het nieuwe intranet als belangrijk, ondersteunend instrument.</i>
--	---

6.3 Informatiebeheer

Via een optimaal informatiebeheer garanderen we een efficiënt, doelmatig en oplossingsgericht beheer van informatiestromen. Informatie is voor een overheid een bedrijfsmiddel zoals budget en personeel. Documenten en toepassingen bevatten immers informatie die de organisatie nodig heeft om haar taken kwaliteitsvol uit te voeren. We gaan daarbij ook uit van het vergroten van het gebruiksgemak voor de interne en externe gebruikers, zonder in te boeten op informatieveiligheid. Ook het detecteren van ontbrekende informatie voor het uitvoeren van processen voor een vernieuwende dienstverlening behoort tot het domein van informatiebeheer.

Strategische organisatiedoelstelling 8: We garanderen een efficiënt, doelmatig en oplossingsgericht beheer van informatiestromen

6.3.1 Operationele organisatiedoelstelling 25 We zorgen voor doorgedreven digitalisering en integratie van de informatiestromen gerelateerd aan onze kernprocessen

Deze planperiode zetten we in op de (verdere) ontwikkeling van de toepassingen en de informatiebeheersystemen die rechtstreeks onze kerntaken ondersteunen (PAD, Mistral, digitale loketten, ...). Deze toepassingen worden intern verder geïntegreerd waardoor de aanwezige informatie breder en efficiënter kan ingezet worden.

Digitale ondersteuning van onze kernactiviteiten	
Doel	Verder digitaliseren van onze beleidsinstrumenten met het oog op efficiëntie en klantgerichtheid
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Uitwerking en implementatie van een nieuwe GIS-Architectuur</i> — <i>Bijwerken van de DMS-architectuur i.f.v. de upgrade naar Alfresco 5 (zie 6.3.3.)</i> — <i>Uitbreiden van het persoonlijk “takenbord” met taken uit verscheidene dossieropvolgingstoepassingen.</i>

6.3.2 Operationele organisatiedoelstelling 26 We zorgen voor een maximale overdraagbaarheid en integratie van onze informatie met de Vlaamse Overheid

Ook de koppeling van onze systemen met de “horizontale” systemen van de Vlaamse Overheid staan op de agenda. Doelstellingenmanagement, procesbeheer en risicobeheer, Archiefbeheer, BCM en Vlimpers zullen in grote mate moeten voldoen aan de eisen van de Vlaamse overheid. Zowel via het Doelstellingen-management als via het Proceshuis worden op niveau van de

Vlaamse overheid uitspraken gedaan over semantiek, toepassingsgebied en implementatie. Waar mogelijk werken we vanuit onze opgebouwde expertise mee op VO niveau om deze onderdelen te ontwikkelen en te integreren.

Efficiënte uitwisseling van (management)informatie	
Doel	Maximale overdraagbaarheid en integratie van onze (management)-informatie met de Vlaamse Overheid
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — De VO-brede tool Traject, voor opvolging van doelstellingen, wordt toegepast waar vereist — De budgetten zijn afgestemd met de operationele doelstellingen van OVAM op basis van de analytische boekhouding
	<ul style="list-style-type: none"> — Voor een groep van 12 geselecteerde processen zijn de risicocontrolematrices geactualiseerd

6.3.3 Operationele organisatiedoelstelling 27 We zorgen voor de ordening van de documentstromen door de verdere implementatie van een digitaal documentenmanagementsysteem dat de documenten beheert vanaf de aanmaak tot en met de archivering

We investeren verder in de uitbouw van de functionaliteiten van ons organisatiebrede documentbeheer-systeem “Alfresco”. We centraliseren onze documentgerichte werkprocessen verder in “Alfresco” volgens ons informatiebeheersplan. We zorgen hierbij ook voor afstemming met het archiefbeheer en werken toe naar een maximale digitalisering van onze informatie.

Beheersen van interne informatiestromen	
Doel	Systematisch ordenen en digitaliseren van de interne documentstromen
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Verdere uitrol van Alfresco volgens het informatiebeheersplan</i> — <i>Verdere integratie van het briefregistratiesysteem met de bestaande dossieropvolgingssystemen van onze kernactiviteiten.</i>

6.3.4 Operationele organisatiedoelstelling 28: Bij het uitvoeren van onze processen zorgen we ervoor dat onze gegevens en deze van onze partners afdoende beveiligd zijn

We integreren hiervoor met het “identity management systeem” (IDM) van de Vlaamse Overheid. We lijnen ons op met het veiligheidsbeleid van de VO zoals bepaald in het coördinatiecomité van de Vlaamse dienstenintegrator. We vergroten onze continuïteit van onze digitale interne en externe dienstverlening door op het vlak van ICT-infrastructuur samen te werken met het departement LNE en investeren in een “disaster recovery” locatie (verderzetting 2015).

6.4 Facilitair beheer

De komende planperiode wordt gekenmerkt door evoluties op het vlak van het nieuwe werken, verdere digitalisering, het streven naar een maximale duurzaamheid en de rationalisering van de management ondersteunende dienstverlening (MOD). Via een optimaal facility management streven we naar een klantgerichte dienstverlening binnen een duurzame werkomgeving.

Strategische organisatiedoelstelling 9: Via een optimaal facility management streven we naar een klantgerichte dienstverlening binnen een duurzame werkomgeving

6.4.1 Operationele organisatiedoelstelling 29 We zorgen voor een duurzame huisvesting en aangename werkplekken

We bekijken hoe we willen omgaan met onze werkomgeving naar aanleiding van het Nieuwe Werken, daarbij rekening houdend met het eigen huisvestingsvraagstuk. Hoewel nog niet verplicht, richten we ons hierbij op een bezettingsnorm van 12,5 m² per VTEg, waarbij het aantal werkplekken wordt beperkt tot 80% aanwezigheid VTEg.

Duurzame huisvesting	
Doel	In functie van de recentste inzichten en beschikbare middelen zorgen we ervoor dat de omzendbrief plaats- en tijdsafhankelijk werken gefaseerd ingevoerd wordt, gekoppeld aan verandertrajecten in de organisatie
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>We rollen het nieuwe werken en de eraan gekoppelde kantoorinrichting uit binnen de OVAM, gekoppeld aan het verandertraject van de afdeling Organisatiebeheer en starten de voorbereidingen voor de afdelingen AMB.</i>

6.4.2 Operationele organisatiedoelstelling 30 We verplaatsen ons zo duurzaam mogelijk en zorgen voor een duurzame interne milieuzorg

De OVAM zet reeds jaren in op de uitbouw van haar Interne Milieuzorg. De komende planperiode blijven we de focus houden op de implementatie van het duurzaam aankoopbeleid (100% duurzame aankopen, werken en diensten), en een optimaal energie-, water- en afvalbeheer. De aangeboden catering wordt continu gemonitord en bijgestuurd om enerzijds duurzaam te zijn en anderzijds voedselverspilling te voorkomen. De OVAM verkiest ook maximaal te werken met digitale publicaties en bespaart zo op papierverbruik.

Extra aandacht gaat uit naar mobiliteit. We hanteren het STOP-principe voor het mobiliteitsbeleid van de OVAM zoals ontwikkeld door het Vlaamse gewest.

Duurzame interne milieuzorg	
Doel	Systematisch verduurzamen van de interne (logistieke) werking om zo en voorbeeldrol op te nemen binnen de Vlaamse overheid
Looptijd	2015 – 2020

Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Het duurzaam aankoopbeheer wordt verdergezet.</i> — <i>Het energieverbruik wordt geoptimaliseerd.</i>
-----------------	---

6.4.3 Operationele organisatiedoelstelling 31 We hanteren de principes voor het organiseren van een volwaardig dienstencentrum

De OVAM koos ervoor om aan te sluiten bij het dienstencentrum van het beleidsdomein LNE (DiLE). Op dit ogenblik neemt het DiLE alleen diensten in verband met sociaal secretariaat op. De OVAM zorgt er zelf voor dat de facility dienstverlening volgens de principes van een dienstencentrum worden uitgevoerd. In relatie tot de veranderende noden ingevolge het Nieuwe Werken wordt een aantal managementondersteunende (MO) processen bijgesteld.

De MO-diensten maken maximaal gebruik van de VO-raamcontracten. Minstens om de drie jaar wordt elke dienst getoetst aan VO-raamcontracten cf. de wet overheidsopdrachten, aan de dienstverlening van de horizontale dienstverleners van de andere MOD's en aan de duurzaamheidscriteria. Op basis van deze toetsing en rekening houdende met efficiëntie, effectiviteit en kwaliteitseisen wordt beslist om de dienstverlening al dan niet zelf te organiseren.

Werken volgens dienstencentrum	
Doel	De logistieke dienstverlening is klantgericht, duidelijk en transparant georganiseerd
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>De afdeling Organisatiebeheer optimaliseert zijn werking (OOD19) waarbij de logistieke dienstverlening verloopt via een centraal aanspreekpunt (SPOC).</i>

Oprichten en uitbouwen van een team klantenbeheer	
Doel	We bouwen een team klantenbeheer kwaliteitsvol uit in samenwerking met de inhoudelijke afdelingen en de 1700-lijn zodat de klanten snel en volledig geïnformeerd worden over steeds meer aspecten van het afval-, materialen- en bodembeheer
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<i>We starten het team klantenbeheer op en bouwen dit uit tot een efficiënt werkend informatiecentrum voor onze klanten</i>

6.5 EIKE-systematiek

Alle acties die we nemen op vlak van interne werking dragen bij tot het bereiken van een effectieve, integere, kwaliteitsvolle en efficiënte werking van de organisatie. In de komende periode willen we op een geïntegreerde manier hieraan werken. Dit betekent dat er geen specifieke projecten worden opgezet met uitsluitend die doelen voor ogen, maar wel dat bij verschillende organisatieprojecten de 4 doelen als belangrijk aandachtspunt worden meegenomen.

- effectiviteit: de juiste dingen doen
- integriteit: handelen volgens vooropgestelde waarden en normen
- kwaliteit: voldoen aan verwachtingen van belanghebbenden en streven naar voortdurende verbetering
- efficiëntie: de dingen juist doen

Zelfevaluatie en Audit	
Doel	We organiseren regelmatig evaluatie en audits met het oog op continue verbetering van de interne en externe dienstverlening en organisatiebeheersing
Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	— <i>We voeren de zelfevaluatie 2016 uit en formuleren aanbevelingen, indien nodig</i>

Actieplanning EIKE	
Doel	We ondernemen acties rond efficiëntie, effectiviteit, integriteit en kwaliteit, die overkoepelend gelden voor de thema's van organisatiebeheersing en die bijdragen tot het bestendigen en waar mogelijke verhogen van de maturiteit.
— Looptijd	2015 – 2020
Resultaten 2016	<ul style="list-style-type: none"> — <i>We maken via corporate communicatie zichtbaar wat onze strategie inhoudt de komende periode en welke resultaten we bereiken: in 2016 wordt de corporate communicatie hernieuwd en geïmplementeerd (6.2.1.)</i> — <i>We zetten verder in op het uitbouwen van onze strategische samenwerking met belanghebbenden, via communicatie, overleg en samenwerkingsprojecten: een programma 2016 wordt gevolgd</i> — <i>We verhogen de efficiëntie en effectiviteit van onze acties via het prestatie management: in 2016 wordt dit verder uitgerold over de teams die in de verandertrajecten zitten (6.1.3.)</i> — <i>We bewaken de effectiviteit en kwaliteit van onze actie via het plannings- en monitoringssysteem; in 2016 wordt de opmaak van het ondernemingsplan herbekeken, en zal een Project Managementoffice ondersteunend werken op basis van de in 2015 uitgetekende krijtlijnen</i> — <i>We koppelen risicobeheer, projectmanagement, klachtenbeheer en procesindicatoren in een geïntegreerd kwaliteitsbeleid: in 2016 werken we dit verder uit en starten we de uitvoering</i> — <i>Interne communicatie wordt nog intenser uitgewerkt als hefboom voor betrokkenheid, efficiënte werking en intern ondernemerschap: in 2016 komt er een nieuwe meerjarenprogramma (2016-2020) (6.2.3.)</i> — <i>Met het oog op kwaliteitsvol, effectief en integer werken werken we op een structurele manier aan competentie management: in 2016 starten we met systematische detectie en ontwikkeling, en wordt het vormingsplan uitgevoerd (6.1.2.)</i> — <i>Een meerjarenplan ICT zal initiatieven uitwerken op het vlak van digitalisering en automatisering met het oog op verdere efficiëntieverhoging en kwaliteitsvolle dienstverlening</i>

7 Bijlagen

Bijlage 1 - Analytische boekhouding - 2016 - Begroting - Vastleggingen

WERKING		28.394.000,00
Apparaatskosten eigen werking	APIN	1.401.000,00
Huisvesting	HUISVEST	2.996.000,00
ICT-uitgaven	ICT	690.000,00
Loonkosten eigen personeel	LONEN	23.307.000,00

BELEID		43.785.000,00	Communicatie	Onderzoeken	Werken	Werkingsbijdragen	Diversen	Software
			927.000,00	5.352.000,00	34.792.000,00	1.325.000,00	489.000,00	900.000,00

Bodemsanering en bodembeheer		30.946.000,00	Communicatie	Onderzoeken	Werken	Werkingsbijdragen	Diversen	Software
			268.000,00	3.837.000,00	26.207.000,00	0,00	204.000,00	430.000,00

SOD3: Voorkomen nieuwe, saneren bestaande bodemverontreiniging		889.000,00	62.000,00	827.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
---	--	-------------------	------------------	-------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

OOD9: Nieuwe bodemverontreiniging	BBOD9	116.500,00	49.500,00	67.000,00				
-----------------------------------	-------	------------	-----------	-----------	--	--	--	--

OOD10: Historische bodemverontreiniging	BBOD10	772.500,00	12.500,00	760.000,00				
---	--------	------------	-----------	------------	--	--	--	--

SOD4: Duurzaam bodembeheer		4.726.000,00	21.000,00	1.005.000,00	3.700.000,00	0,00	0,00	0,00
-----------------------------------	--	---------------------	------------------	---------------------	---------------------	-------------	-------------	-------------

OOD11: Ruimtelijke ontwikkeling	BBOD11	158.500,00	8.500,00	150.000,00				
---------------------------------	--------	------------	----------	------------	--	--	--	--

OOD12: Brown- & blackfields	BBOD12	129.000,00	4.000,00	125.000,00				
-----------------------------	--------	------------	----------	------------	--	--	--	--

OOD13: Economische ontwikkeling	BBOD13	4.040.000,00		340.000,00	3.700.000,00			
---------------------------------	--------	--------------	--	------------	--------------	--	--	--

OOD14: Gezonde leefomgeving	BBOD14	398.500,00	8.500,00	390.000,00				
-----------------------------	--------	------------	----------	------------	--	--	--	--

SOD5: Open en toegankelijk		455.000,00	0,00	205.000,00	0,00	0,00	0,00	250.000,00
-----------------------------------	--	-------------------	-------------	-------------------	-------------	-------------	-------------	-------------------

OOD15: OVAM als regisseur	BBOD15	355.000,00		155.000,00				200.000,00
---------------------------	--------	------------	--	------------	--	--	--	------------

OOD16: Administratieve vereenvoudiging	BBOD16	100.000,00		50.000,00				50.000,00
--	--------	------------	--	-----------	--	--	--	-----------

Programmawerking Bodembeheer		24.307.000,00	0,00	1.800.000,00	22.507.000,00	0,00	0,00	0,00
-------------------------------------	--	----------------------	-------------	---------------------	----------------------	-------------	-------------	-------------

Programma Gasfabrieken IVS	BBPT1	7.362.000,00		900.000,00	6.462.000,00			
----------------------------	-------	--------------	--	------------	--------------	--	--	--

Programma Onschuldige eigenaar IVS	BBPT2	6.175.000,00		250.000,00	5.925.000,00			
------------------------------------	-------	--------------	--	------------	--------------	--	--	--

Programma Picasso-geïntegreerde projecten	BBPT3	3.349.000,00		500.000,00	2.849.000,00			
---	-------	--------------	--	------------	--------------	--	--	--

Programma Schadegevallen en stookolietanks	BBPT4	0,00						
--	-------	------	--	--	--	--	--	--

Programma Herontwikkeling en sanering van terreinen	BBPT5	7.050.000,00			7.050.000,00			
---	-------	--------------	--	--	--------------	--	--	--

Programma Gasfabrieken en scholen	BBPT6	371.000,00		150.000,00	221.000,00			
-----------------------------------	-------	------------	--	------------	------------	--	--	--

Programma Gefaseerd aanmaningen beleid en onschuldige eigenaar BB	BBPT7	0,00						
---	-------	------	--	--	--	--	--	--

Niet toegewezen kosten bodemsanering en bodembeheer		569.000,00	185.000,00				204.000,00	180.000,00
--	--	-------------------	-------------------	--	--	--	-------------------	-------------------

Afval en materialenbeleid		3.460.000,00	Communicatie	Onderzoeken	Werken	Werkingsbijdragen	Diversen	Software
			564.000,00	1.098.000,00	0,00	1.093.000,00	285.000,00	420.000,00

SOD1: Daling restafval met 15%		1.378.000,00	335.000,00	663.000,00	0,00	0,00	180.000,00	200.000,00
---------------------------------------	--	---------------------	-------------------	-------------------	-------------	-------------	-------------------	-------------------

OOD1: Lokale besturen als strategische partner	AMBOD1	416.000,00	218.000,00	198.000,00				
--	--------	------------	------------	------------	--	--	--	--

OOD2: Burger stimuleren: bewust consumptiegedrag	AMBOD2	136.000,00	21.000,00	115.000,00				
--	--------	------------	-----------	------------	--	--	--	--

OOD3: Bedrijven verduurzamen kostenefficiënt	AMBOD3	281.000,00	96.000,00	185.000,00				
--	--------	------------	-----------	------------	--	--	--	--

OOD4: Heroriënteren instrumentarium	AMBOD4	545.000,00		165.000,00			180.000,00	200.000,00
-------------------------------------	--------	------------	--	------------	--	--	------------	------------

SOD2: Circulaire economie - clusterbeleid		1.572.000,00	44.000,00	435.000,00	0,00	1.093.000,00	0,00	0,00
--	--	---------------------	------------------	-------------------	-------------	---------------------	-------------	-------------

OOD5: Waardevolle metalen	AMBOD5	2.000,00	2.000,00					
---------------------------	--------	----------	----------	--	--	--	--	--

OOD6: Recycleerbare kunststoffen	AMBOD6	733.000,00		200.000,00		533.000,00		
----------------------------------	--------	------------	--	------------	--	------------	--	--

OOD7: Biomassa (rest)stromen	AMBOD7	642.000,00	17.000,00	65.000,00		560.000,00		
------------------------------	--------	------------	-----------	-----------	--	------------	--	--

OOD8: Materiaalbewust bouwen	AMBOD8	195.000,00	25.000,00	170.000,00				
------------------------------	--------	------------	-----------	------------	--	--	--	--

Niet toegewezen kosten afval-en materialenbeleid		510.000,00	185.000,00				105.000,00	220.000,00
---	--	-------------------	-------------------	--	--	--	-------------------	-------------------

Overkoepelende strategische projecten in uitvoering van het afval, bodem- e		9.269.000,00	Communicatie	Onderzoeken	Werken	Werkingsbijdragen	Diversen	Software
			95.000,00	397.000,00	8.585.000,00	192.000,00	0,00	0,00

SP1: Vlaams Materialenprogramma	OSPSP1	324.000,00	42.000,00	90.000,00		192.000,00		
---------------------------------	--------	------------	-----------	-----------	--	------------	--	--

SP2: Ruimte	OSPSP2	354.000,00	47.000,00	307.000,00				
-------------	--------	------------	-----------	------------	--	--	--	--

SP3: Asbestafvalbeleid	OSPSP3	8.591.000,00	6.000,00	0,00	8.585.000,00			
------------------------	--------	--------------	----------	------	--------------	--	--	--

Activiteiten in het kader van het bovengewestelijk beleid inzake afval,- materi		110.000,00	Communicatie	Onderzoeken	Werken	Werkingsbijdragen	Diversen	Software
				20.000,00		40.000,00		50.000,00

Nog toe te wijzen kosten		0,00	Communicatie	Onderzoeken	Werken	Werkingsbijdragen	Diversen	Software

VITO	MINA
Budget 2016	Budget 2016
810.000,00	16.120.000,00
Budget 2016	Budget 2016
330.000,00	970.000,00
240.000,00	0,00
90.000,00	970.000,00
0,00	970.000,00
0,00	0,00
0,00	0,00
Budget 2016	Budget 2016
350.000,00	14.965.000,00
140.000,00	6.815.000,00
210.000,00	6.815.000,00
0,00	8.150.000,00
0,00	8.150.000,00
Budget 2016	Budget 2016
70.000,00	185.000,00
0,00	185.000,00
30.000,00	0,00
40.000,00	0,00
Budget 2016	Budget 2016
60.000,00	0,00
Budget 2016	Budget 2016
0,00	0,00

BIJLAGE 2 Personeelsbehoefte 2016

1 Kader

1.1 AS IS

Op 23 december 2015 was de situatie: 312,07 VTE (gemiddelde bruto VTE) en 362 personeelsleden (definitie "personeelsaantal"). Het personeelsbudget liet niet toe om meer invulling te geven aan onze reële behoefte.

1.2 TO BE

Op 9 december 2015 is door de administrateur-generaal het Personeelsplan 2015-2016 vastgesteld.

De looptijd van dit plan is beperkt tot 2015 en 2016 omwille van:

- het aflopen van het vorige personeelsplan eind 2014, zodat er vanaf 2015 een nieuw moest worden opgesteld;
- de verplichting om tegen april 2017 een personeelsplan op te maken volgens de indelingen van de functieniveaumatrix, en de oefening van de indeling in functiefamilies pas start in 2016.

Dit personeelsplan geeft de behoefte weer die gekoppeld is aan ons Strategisch Plan 2015-2020. Dit slaat op de behoefte voor voortzetting van recurrente taken, lopende projecten en nieuwe projecten die voortvloeien uit de strategische en operationele doelen.

Hieruit blijkt een behoefte voor optimale inzet tegen eind 2016 van 340 VTE.

De context dwingt ons tot een suboptimale invulling. Dit wordt opgevangen door efficiëntieverhoging, prioriteitsstelling en dus uitstellen of vertragen van diverse acties.

De komende periode zal onze personeelsbehoefte mogelijkerwijze nog beïnvloed worden door de uitkomst van fusie-operaties binnen het beleidsdomein Omgeving, en door de verdere uitrol van de centralisatie van MOD-functies.

1.3 Behoefte in 2016

Voor de uitvoering van de acties zoals opgenomen in het Ondernemingsplan 2016 wijken we af van het optimale traject. De personeelsbehoefte gekoppeld aan ons Strategisch Plan 2015-2020 voorziet tegen eind 2016 een behoefte aan 340 VTE. In realiteit zal de invulling veel beperkter zijn: einde 2015 hebben we 312 VTE in dienst, en in 2016 moet verder bespaard worden op de personeelsbudgetten.

Verdeeld over de doelstellingen geeft dit volgend beeld:

Organisatiedoelstelling	VTE
SOD1: We sluiten materiaalcringen en realiseren hierdoor een daling van de hoeveelheid restafval bij burgers en bedrijven	
OOD1: Lokale besturen als strategische partner	9,7

OOD2: We stimuleren de burger om bewuster om te gaan met zijn consumptiegedrag	3,3
OOD3: We tonen aan dat bedrijven op een kostenefficiënte manier hun materialenbeleid kunnen verduurzamen	7,4
OOD4: We heroriënteren ons instrumentarium om een duurzaam materialenbeheer op de meest efficiënte en effectieve manier te realiseren	48,4
SOD2: We dragen bij aan een circulaire economie via het sluiten van materiaalkringlopen in de cluster metalen, kunststoffen, biomassa en bouw	
OOD5: We zetten in op het sluiten van de materiaalkringloop van alle waardevolle metalen voor de Vlaamse economie	11,9
OOD6: We verhogen de hoeveelheid recycleerbare kunststoffen in Vlaanderen in een gesloten kringloop	17,2
OOD7: In 2030 gaat Vlaanderen op een duurzame en geïntegreerde manier om met alle biomassa(rest)stromen	6,9
OOD8: De OVAM doet Vlaanderen materiaalbewuster bouwen en verbouwen	7,3
SOD3: Voorkomen van bodemverontreiniging en saneren bestaande verontreiniging tegen 2036	
OOD9: We voorkomen nieuwe bodemverontreiniging en de verspreiding ervan	11,0
OOD10: Tegen 2036 willen we alle historische bodemverontreiniging saneren	40,7
SOD4: Duurzaam bodembeheer draagt bij tot een efficiënt ruimtegebruik, economische ontwikkeling en een gezonde leefomgeving.	
OOD11: Duurzaam bodembeheer faciliteert de ruimtelijke ontwikkeling	7,6
OOD12: We investeren in brown- en blackfieldontwikkeling	3,4
OOD13: Duurzaam bodembeheer faciliteert de economische ontwikkeling	18,5
OOD14: Duurzaam bodembeheer is essentieel voor een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving	7,4
SOD5: De OVAM ontwikkelt zich nog meer als de drijvende kracht van het duurzame bodembeheer in Vlaanderen en zet hierbij maximaal in op openheid en toegankelijkheid	
OOD15: De OVAM als regisseur van het duurzame bodembeheer	48,7
OOD16: Door administratieve vereenvoudiging sparen bedrijven kostbare tijd en geld uit	8,9
SP1: Via het Vlaams Materialenprogramma wordt ingezet op de transitie circulaire economie	6,1
SP2: Ruimte in transitie / transitie in de stad	2,3
SP3: Een asbestafbouwbeleid geïntegreerd in de maatschappelijke ontwikkelingen	3,5
Blijvend inzetten op de Europese en internationale rol	6,0
Een risicogebaseerde en geïntegreerde handhaving	5,8

Sturende en managementondersteunende processen	58,0
TOTAAL	340,0

We vertalen deze beperktere invulling van onze personeelsbehoefte in ons Ondernemingsplan 2016 door een gefaseerde, minder brede of minder doorgedreven uitvoering van bepaalde projecten.

Paragraaf 4 bevat een summier overzicht van dergelijke aanpassingen.

2 Budget

Het beschikbare personeelsbudget 2016 is (ESR 11, na politieke bilaterale) 23307 keur. Dit is 390 keur minder dan het budget 2015 nl. 23697 (ESR 11, BC2015). Dit vertaalt zich in 2016 wellicht in een verminderde personeelsinzet met een 8-tal VTE, afhankelijk van de kostprijs van uitstromende personeelsleden.

3 Besparingsdoelstellingen

3.1 Personeelsbudget

Zoals hierboven reeds geschetst, is het budget momenteel 390 keur lager dan in 2015. Dit is o.m. het gevolg van de doorgerekende besparing die voor de OVAM in 2016 neerkomt op 426 keur.

3.2 Personeelsaantallen

De OVAM moet tegen 2019 in totaal 39 "koppen" besparen t.o.v. het referentieaantal van juni 2014 nl. 374. Dit komt neer op een eindtotaal van 335. Eind 2015 bedroeg dit 362, dit kan min of meer als "op schema" worden beschouwd (30% van 39 zijnde de verhouding van anderhalf jaar op 5 jaar).

4 Vervangingenbeleid

4.1 In- en uitstroom in 2016

De momenteel gekende natuurlijke en vrijwillige uitstroom betreft 4 personen, en ondertussen is beslist begin 2016 2 externe wervingen te doen. Het implementatieplan bij het Personeelsplan 2015-2016 voorzagt, om de besparingsdoelen te halen, een gemiddelde vervangingsratio van 1 op 2. De directie bekijkt bij iedere uitstroom kritisch de vervangingsnood op haar contractcomité.

4.2 Algemene inspanningen

Zoals gezegd is een stringent vervangingenbeleid nodig om én de garantie op goede realisatie van de doelstellingen te behouden én de opgelegde besparingen te kunnen realiseren. Daarnaast wil de OVAM blijvend inzetten op kansen voor haar personeel, binnen de budgettaire ruimtes. Het implementatieplan bij het personeelsplan voorziet een aantal maatregelen:

- Aanpassingen van de ambities, jaarlijks te verduidelijken in het ondernemingsplan;
- Kritisch afwegen bij elke uitstroom wat er met de achtergebleven taken moet en kan gebeuren;
- Wervingen kunnen enkel indien ze geen netto-groei vormen, en gebeuren in principe contractueel;
- Vervangen kunnen enkel voor periodes van minstens 12 maanden, gebeuren na kritische afwegingen, en met een vervangingscontract;

- Vervanging van uitstromers kan maximaal in 1 van de 2 gevallen gebeuren;
- Omzettingen worden ingezet om de verhouding statutairen/contractuelen op peil te houden; dit wordt eind 2015 door de directie bekeken;
- Bevorderingen blijven een streven van de directie, binnen de budgettaire mogelijkheden; ook dit wordt eind 2015 bekeken;
- Voor het toekennen van verloven blijft het beleid ongewijzigd (1 jaar gunst na uitputting van de rechten); dit heeft beperkte invloed op de personeelsaantallen maar kan impact hebben op de VTE en op de budgetten.

5 Maatregelen om de gevraagde maar niet beschikbare extra personeelscapaciteit op te vangen

We zorgen ervoor dat lokale besturen hun verplichtingen op vlak van dienstverlening, inzameldoelstellingen en verdere harmonisatie van tarieven opnemen: *we voorzagen +1 VTE, maar zetten de werking van de voorbije jaren verder zonder bijkomende inspanningen. We hanteren het bestaande OVAM-SV om lokale besturen te overtuigen zich in lijn te brengen met de richtlijnen*

Lokale besturen maken materialenbeleid zichtbaar op het lokale niveau: *we voorzagen +0,5 VTE, maar zetten de huidige werking verder en zullen ons beperken tot het formuleren van adviezen inzake het gebruik van materiaalcriteria in overheidsopdrachten aan DAR*

Zwerfvuilbeleid: we zetten in 2015 onze werking van de voorbije jaren verder op het vlak van het netheidsloket en de zwerfvuilcampagne verder zoals de voorgaande jaren. *Het operationeel plan zwerfvuil wordt geïntegreerd in het beleidsplan huishoudelijke afvalstoffen. De meervraag van +0,5 VTE wordt derhalve niet ingevuld.*

Uniforme sorteerbodschap, op maat van 'de burger': *We voorzagen in +0,8 VTE inzake de versteviging van de sensibilisering van de burger, onder andere via onderwijs. We vullen deze meervraag niet in en rekenen op de bijdrage van BBL en LNE via het VMP om dit verder op te nemen.*

VMP: *– 1 VTE door een uitstromer niet extern te vervangen maar interne ondersteuning te voorzien.*

We zetten in op het sluiten van de materiaalkringloop van alle waardevolle metalen voor de Vlaamse economie: *+1 VTE: we spreiden de kennisopbouw over de ganse legislatuur en vullen de meervraag niet in.*

Tegen 2020 wordt kunststofrecycleat zowel door de producenten als de consument als een volwaardig alternatief voor virgin kunststof beschouwd: *+1 VTE: we spreiden de inspanningen over meerdere jaren en zetten de aanwerving voorlopig on hold. Het project kent vertraging.*

We bevorderen de duurzame verwerking van biomassa(rest)stromen volgens de cascade van waardebehoud: *de aanwerving van +0,5 VTE is geschrapt.*

In 2020 gebruikt Vlaanderen gerecycleerde granulaten (en andere secundaire materialen) optimaal in bouwtoepassingen om de inzet van primaire delfstoffen te verminderen: *we schrappen de werving van +3 VTE.*

Preventie bodemverontreiniging: *0,5 VTE vanaf 2015. Deze bezetting wordt nu ingevuld door een tijdelijke projectleider, noodzaak naar continu 0,5 VTE de komende 5 jaar is een oefening die ook dient te blijken uit het huidig tijdelijk project.*

Inventarisatie risicogronden: *de extra geworven, tijdelijke medewerkers voor de inventarisatie, zijn einde contract gesteld na afronding.*

Verhoogde kwaliteit via kwaliteitsgarantiesysteem erkende bodemsaneringsdeskundigen: *+1,5 VTE in 2015. Hier gebeurt op dit moment enkel de uitwerking van het kwaliteitssysteem om zodoende operationeel te zijn tegen 2018. 1 VTE was bijv. voorzien voor extra controles op kwaliteit, dit staat op*

dit moment on hold.

Door efficiëntieverhogende maatregelen voor taken rond personeelszaken, terugvorderingsdossiers, controle milieueffingen, automatisering bij de registratie van in- en uitvoer van afvalstoffen, briefwisseling bij bodemattestering kunnen *verschillende VTE geschrapt*.

Het project Duurzaam design in Europees beleid is *on hold* gezet.

Door het schrappen van leidinggevende functies en herverdeling van de taken zijn *2 VTE geschrapt*.

Door overname van taken door Plan C is *één VTE geschrapt*.

Bij de dossierbehandeling van BBO's is door verminderde personeelsinzet de doorlooptijd iets verlengd, zonder de termijnen in gevaar te brengen.

BIJLAGE 3 Actieplan Welzijn/Psychosociale belasting ihkv Globaal preventieplan

In het najaar van 2015 startte de interne werkgroep rond psychosociale belasting de risico-analyse.

Volgende informatiebronnen werden op relevante indicaties gescreend:

- De Swotanalyse voorafgaand aan het Strategisch plan 2015-2020
- De Swotanalyse van AMB
- Het actieplan stress van 2015 door directie
- De resultaten van de tevredenheidsenquête 2012 en het verbeterplan
- De cijfers en conclusies ivm het ziekteverzuim, dd. Mei 2015
- De resultaten van BUE over 2014
- Feedback over ongelijke werkverdeling (besproken in netwerk leidinggevenden op de functioneringsgesprekken medio 2015)
- Input van vertrouwenspersonen, preventieadviseur psychosociale aspecten en arbeidsgeneesheer
- De eindevaluatie van het Proefproject Impact dd. juni 2015.

De voornaamste elementen die naar voor kwamen uit de analyse van de verschillende documenten waren:

- Er zijn (te)veel veranderingen waaraan we het hoofd moeten bieden. Het is dan ook belangrijk om de stress die deze veranderingstrajecten met zich meebrengen meer bespreekbaar te maken.
- Daarnaast is het belangrijk dat de directie prioriteiten stelt en beslissingen neemt.
- Deze dienen dan eerlijk en duidelijk gecommuniceerd te worden en de juiste mensen en middelen dienen dan ingezet te worden.
- Daarom o.a. krijgt iedereen bij zijn evaluatie een specifiek planningsdocument dat bespreekbaar gemaakt wordt, naast een vorming time-management.
- De rol van de leidinggevenden in dit gebeuren is cruciaal, vooral dan op het vlak van waardering, feedback geven, bespreekbaar maken van integriteit en waarden, goede werkverdeling, voortdurend verbeteren. Op dit vlak zijn al een aantal vormingsacties genomen. De informatiedoorstroming van directie naar de medewerkers gebeurt nu ook in een “kort bestek” op intranet.
- De rol van de leidinggevenden in dit gebeuren, en vooral dan op het vlak van bespreekbaar maken, wijzen op waarden, goede werkverdeling,... is cruciaal. Op dit vlak zijn al een aantal vormingsacties genomen.
- Bij de verandertrajecten moet aandacht besteed aan goede planning en werkverdeling, richting geven, teamvergaderingen en efficiënt vergaderen.
- Er zijn ook enkele signalen van onzekerheid over de tewerkstelling binnen OVAM (MOD).
- Op medisch vlak zijn er enkele signalen zijn van burnout, en is het nodig in te zetten op preventie en re-integratie van zieken.

Acties 2016:

1. Het personeel informeren over nieuwe ontwikkelingen buiten de organisatie maar (mogelijks) van invloed op de organisatie op het vlak van personeelsbesparingen, centralisatie van diensten, kerntakendiscussie en fusie-operaties
2. Voldoende betrokkenheid bij de verandertrajecten nastreven via informatie en inschakeling in werkgroepen
3. Verder inzetten op duidelijke en gecommuniceerde planning van de activiteiten: doorvertaling van de jaardoelen tot op individueel niveau, voor iedere medewerker een planningsdocument, goede opvolging en feedback organiseren
4. Binnen de vormingsinitiatieven rond de 4 rollen van leiding geven: binnen de rol van coach aandacht schenken aan waarderen en feedback geven, ondersteunen en begeleiden van collega's en medewerkers, samen oplossingsgericht werken
5. In het vormingsplan sessies voorzien rond: efficiënt werken, prioriteiten stellen, in gesprek gaan over het takenpakket en over werkomstandigheden, workshop mindfulness.
6. Het personeel informeren over de aanspreekpunten voor hulpvragen rond psychosociale belasting
7. De personeelspeiling 2016 gebruiken als peiling naar sommige welzijnsaspecten
8. Het opvolgen en re-integreren van langdurig zieken wordt versterkt.

BIJLAGE 4 Diversiteitsplan 2016 OVAM

1 Situering

Dit diversiteitsplan is de uitwerking van het diversiteitsengagement, opgenomen in het jaarlijks ondernemingsplan 2016 van de OVAM.

In dit document wordt het diversiteitsbeleid bij de OVAM voor het komende jaar (en verder) evenals de uitwerking en vertaling hiervan in algemene acties omschreven. Rekening houdend met de eigenheid van onze organisatie en met de algemene richtlijnen van de overkoepelende dienst Diversiteitsbeleid van Bestuurszaken/AGO.

Uiteraard zijn er ook de permanente acties uit onze vorige diversiteitsplannen die doorlopen.

2 Welke algemene accenten en doelstellingen wil de OVAM bepalen?

1. Een waardegebonden HR-beleid voeren met bijzondere aandacht voor personen uit de kansengroepen (algemeen en permanent).
2. Een gedragen en geïntegreerd diversiteitsbeleid binnen onze organisatie. Dit impliceert dat er betrokkenheid nodig is vanuit verschillende lagen van de organisatie en zeker ook van de leidinggevenden. De directie neemt dit thema mee als een rode draad bij beslissingen. De OVAM wil tevens via relevante en goed geplande acties, informatiemomenten en door het benutten van opportuniteiten, meer draagvlak creëren. Deze aanpak bleek tot op heden zeer efficiënt en effectief in onze organisatie.
3. We willen vooral inzetten op retentie- en doorstroombeleid van personen uit de doelgroepen. Rekening houdend met de huidige context voor onze organisatie: besparingen, minder aanwervingen, de nog onzekere contractuele situatie van sommige personen uit de doelgroepen en nadruk op efficiëntie en effectiviteit. Ondanks de druk op de organisatie om steeds meer te doen met minder en de beperkte rendementsondersteuning voor personeelsleden met een arbeidshandicap wil de directie van de OVAM dit engagement aangaan.
4. Via ons algemeen beleid (extern OVAM), waar mogelijk rekening houden met de diversiteitsaspecten en opportuniteiten zoeken m.b.t. de doelgroepen.
5. Het engagement van de directie om voldoende prioriteit te geven aan het diversiteitsbeleid. De diversiteitsambtenaar (DA) en ook andere betrokkenen of verantwoordelijken voor bepaalde acties, hiervoor voldoende tijd geven in de werkplanning. Dit om zo kwaliteitsvol en efficiënt te kunnen werken rond diversiteit, opportuniteiten te kunnen benutten en actief te kunnen deelnemen aan noodzakelijk overleg, infosessies e.d.
6. Bij alle beslissingen en acties willen we opteren voor een realistische en concrete aanpak op maat van onze organisatie en specifieke situatie qua budgetten, profielen en opdrachten.

3 Streefcijfers

3.1.1 Monitoring: hoe de kansengroepen tellen ?

Voor personeelsleden met een handicap of chronische ziekte, maakt de dienst Diversiteitsbeleid gebruik van het systeem van de vrijwillige registratie via Vlimpers. Ook voor de OVAM geldt dit dus vanaf 2015. Het nadeel is wel dat indien werknemers hun gegevens niet, of niet correct invullen, onze globale cijfers uiteraard niet correct zijn.

De definitie voor deze groep is sinds 2015 ook uitgebreid; zie:
(<https://www.bestuurszaken.be/personeelsleden-met-een-handicap-chronische-ziekte>).

Voor de doelgroep vrouwen in top- of middenkader en ervaren werknemers gebeurt de monitoring ook via Vlimpers en worden de cijfers eveneens uit dit systeem gehaald door de dienst diversiteitsbeleid.

Voor medewerkers met een migratieachtergrond gebruikt de dienst Diversiteitsbeleid vanaf de telling van 31 december 2015 enkel nog de nieuwe anonieme en geautomatiseerde telmethode via het rijksregisternummer. Deze nieuwe telmethode is er gekomen nadat ook de definitie van persoon met migratieachtergrond sinds vorig jaar wijzigde.

De nieuwe definitie vanaf 2016 voor deze doelgroep is: "Medewerkers met een niet-Belgische nationaliteit als huidige of eerste nationaliteit, of medewerkers van wie minstens één ouder niet de Belgische nationaliteit heeft als eerste nationaliteit."

Doordat de telling nu anders verloopt dan tot 2015 hebben wij als organisatie zelf minder zicht op onze aantallen van personen uit de doelgroepen en moeten we deze resultaten afwachten. De dienst diversiteitsbeleid bekijkt of het mogelijk is om vanaf 2016 een tussentijds resultaat te bezorgen aan de entiteiten.

3.1.2 Streefcijfers VO t.e.m. 2015

Voor drie kansengroepen heeft de Vlaamse Regering streefcijfers bepaald, te behalen tegen 2015:

- personeelsleden met een migratieachtergrond: 4%
- personeelsleden met een handicap of chronische ziekte: 3%
- vrouwen in managementfuncties: 33% vrouwen in middenkaderfuncties en 33% vrouwen in topfuncties.

3.1.3 Streefcijfers VO vanaf 2016, te behalen 2020

In het nieuwe Regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering nieuwe streefcijfers opgenomen, die vanaf 2016 gelden tot 2020.

- personeelsleden met een migratieachtergrond: 10%
- personeelsleden met een handicap of chronische ziekte: 3%
- vrouwen in midden- en topkader: 40%

3.2 Entiteitsspecifieke streefcijfers voor de OVAM vanaf 2016

Aangezien de telling en de resultaten hiervan voor de OVAM nog onduidelijk zijn wachten we tot volgend jaar om onze streefcijfers voor Personen met een arbeidshandicap of chronische ziekte en personen met migratieachtergrond aan te passen. We behouden dus voor hen de afgesproken streefcijfers van vorig jaar.

- Personen met een arbeidshandicap (PAH) en personen met een migratieachtergrond (PMM): ons streven is om voor beide groepen samen 7% personeelsleden uit deze doelgroepen in dienst te hebben tegen eind 2016. Dit blijft absoluut een uitdaging voor onze organisatie. We engageren

ons om, ondanks de besparingen, de nodige inspanningen te doen om dit streefcijfers te behalen.

Op de OVAM is de groep PAH sterker vertegenwoordigd zijn dan de groep van PMM.

— Vrouwen in managementfuncties (top- en middenkader N en N-1):

De OVAM trekt dit streefcijfer vanaf 2016 op van 33% naar 40% tegen 2020 voor N en N-1 samen, aangezien we de 33% nu reeds behalen. Binnen deze beperkte groep is er echter minder kans op wijzigingen. We evalueren dit einde volgend jaar samen met de andere streefcijfers. Het streefcijfer van 40% tegen 2020 is dan gelijkgesteld aan het streefcijfer op Vlaams niveau.

3.2.1 Evolutie cijfers OVAM t.o.v 2014

De huidige cijfers waarnaar we verwijzen zijn enkel gebaseerd op interne informatie die we nog ter beschikking hebben. Zoals gezegd voor de andere groepen is het inschatten van de cijfers nog niet mogelijk gezien de nieuwe telmethode en telling door de dienst diversiteitsbeleid via Vlimpers op 31 december 2015.

— Vrouwen in managementfuncties (top- en middenkader N en N-1):

Er is voor deze doelgroep een status quo met 2015. Voor middenkader specifiek haalt de OVAM 20%, voor topkader 50%, voor beide groepen samen behalen we dus 35%.

Ons entiteitsspecifieke streefcijfer voor 2015 van 33% (zie 2.1) voor beide groepen samen is dus behaald.

— Personen met een migratieachtergrond

Wat betreft personen met een migratieachtergrond behaalden we in 2014: 2,98%. Voor 2015 is dit cijfer nog niet gekend.

— Personen met een arbeidshandicap :

Voor deze groep behaalden we in 2014 3,26% nog o.b.v. onze eigen telling en gegevens. Voor 2015 is dit cijfer nog niet gekend.

Voor de doelgroepen "personen met een arbeidshandicap (PAH) en personen met een migratieachtergrond (PMM)" samen behaalde de OVAM vorig jaar 6,24%.

Gezien de cijfers van de nieuwe telmethode nog niet beschikbaar zijn en de gewijzigde definities voor deze 2 doelgroepen is het resultaat voor 2015 nog onbekend.

3.3 Globale acties 2016

Algemene acties gericht op meerdere kansengroepen.

HR-onderdeel	Actie	doelstelling	Verantwoordelijke actie	Indicatoren (meetfactoren)	timing
Sensibiliseren / responsabiliseren: draagvlak creëren voor het thema diversiteit	– informeren via intranet en andere kanalen – interne werkgroep – betrekken van preventieadviseur, directie, leidinggevendden, vakbond e.a. Indien relevant –ondersteunen	Draagvlak creëren binnen de organisatie via concrete en relevante thema's, opportuniteiten benutten	DA (=diversiteitsambtenaar) en andere leden van de werkgroep of betrokken personeelsleden, leidinggevendden, preventieadviseur	Aantal infomomenten, gesprekken, deelname acties	Gedurende 2016 en verder

	acties DB (= dienst diversiteitsbeleid) – ...				
Werving en selectie	- Richten op doelgroepkandidaten – bereik – activeren – stages – startbanen – opvolging starters ...	Duidelijk en gedragen engagement vanuit directie en leidinggevenden bij selecties	Directie, leidinggevenden, selectieverantwoordelijken	Toepassing bij selectieproces, aantal doelgroep-sollicitanten, stagiairs, startbanen ...	Gedurende 2016 en verder
Retentiebeleid	– behoud personeelsleden uit de doelgroepen – opmaak integratieprotocol (IP) – aanpassingen en ondersteuning op de werkvloer, – contractverlenging doelgroepers – doorstroom naar beter contract indien mogelijk ...	Behoud medewerkers uit de doelgroepen waar mogelijk	Directie, leidinggevende, HR, preventieadviseur, DA	Behoud van doelgroepen: ondersteuningsmaatregelen, contractverlenging	Gedurende 2016 en verder
Ziekteverzuim/ Welzijn en reïntegratiebeleid	Beleid verder uitbouwen en reïntegratiebeleid m.b.t. langdurig zieken/afwezigtoepassen in de praktijk via maatgerichte trajecten. Betrekken van de leidinggevenden;	Verdere uitbouw en implementatie reïntegratiebeleid, aandacht en acties rond Welzijn en ziekteverzuim	Themaverantwoordelijke HR, DA en preventieadviseur	-implementatie en toepassen beleid in de praktijk -betrekken en sensibiliseren van de leidinggevenden -preventieve acties -ondersteuning HR	Gedurende 2016 en verder
interview - bredere betrokkenheid van het personeel bij thema diversiteit	-Oproep aan geïnteresseerd en voor input en medewerking - uitvoering beleid en acties	personeel betrekken breder dan HR of personeelsdienst	DA / HR /deelnemende personeelsleden	interviewmoment(en) met concrete acties en ideeën	Gedurende 2016 en verder
Toegankelijk-	– Aanpassen	– beperken	DA,	Aanpassing,	Gedurende

heid	van de werkomgeving indien nodig – faciliteren – analyse website – ...	rendementsverlies – faciliteren van instroom – bereikbaar zijn voor doelgroepen	preventieadviseur, dienst ICT, directie en leidinggevend	stappen, feedback personeelslid, opvolging	2016 en verder
------	---	---	--	--	----------------

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

////////////////////////////////////

JAARRAPPORT
ONDERNEMINGSPL
AN OVAM 2015

29.01.2016

////////////////////////////////////

4.3	Blijvend inzetten op de Europese en Internationale rol	42
4.4	Een risicogebaseerde en geïntegreerde handhaving	45
5	Interne werking	47
5.1	Human Resources	47
5.1.1	Operationele organisatiedoelstelling 17: We werken aan een waardengebonden organisatiecultuur	47
5.1.2	Operationele organisatiedoelstelling 18: We werken aan een toekomstgericht en duurzaam competentie- en talentmanagement	48
5.1.3	Operationele organisatiedoelstelling 19: We werken aan een innovatieve arbeidsorganisatie	49
5.1.4	Operationele organisatiedoelstelling 20: We werken aan een doeltreffend en effectief prestatiemanagement	50
5.1.5	Operationele organisatiedoelstelling 21: We werken aan een sterk leiderschap	51
5.2	Communicatie	51
5.2.1	Operationele organisatiedoelstelling 22: We voeren een corporate communicatiebeleid met als doel de organisatie als een samenwerkende en oplossingsgerichte partner te positioneren	52
5.2.2	Operationele organisatiedoelstelling 23: We ondersteunen onze beleidsdoelstellingen met communicatiecampagnes, -acties en persberichten	52
5.2.3	Operationele organisatiedoelstelling 24: We blijven ons inspannen op het vlak van interne communicatie, met als doel onze medewerkers degelijk en adequaat te informeren en de OVAM-waarden te doen leven en beleven in de organisatie	53
5.3	Informatiebeheer	54
5.3.1	Operationele organisatiedoelstelling 25: We zorgen voor doorgedreven digitalisering en integratie van de informatiestromen gerelateerd aan onze kernprocessen	54
5.3.2	Operationele organisatiedoelstelling 26: We zorgen voor een maximale overdraagbaarheid en integratie van onze informatie met de Vlaamse Overheid	55
5.3.3	Operationele organisatiedoelstelling 27: We zorgen voor de ordening van de documentstromen door de verdere implementatie van een digitaal documentenmanagementsysteem dat de documenten beheert vanaf de aanmaak tot en met de archivering	55
5.3.4	Operationele organisatiedoelstelling 28: Bij het uitvoeren van onze processen zorgen we ervoor dat onze gegevens en deze van onze partners afdoende beveiligd zijn	56
5.4	Facilitair beheer	56
5.4.1	Operationele organisatiedoelstelling 29: We zorgen voor een duurzame huisvesting en aangename werkplekken	57
5.4.2	Operationele organisatiedoelstelling 30: We verplaatsen ons zo duurzaam mogelijk en zorgen voor een duurzame interne milieuzorg	57
5.4.3	Operationele organisatiedoelstelling 31: We hanteren de principes voor het organiseren van een volwaardig dienstencentrum	58
5.5	EIKE-systematiek	58
6	Bijlagen	61
	Bijlage 1 Begroting OVAM	61
	BIJLAGE 2 Personeelsbesparing 2015 / uitvoering kerntakenplan	62
	BIJLAGE 3 Welzijn/Psychosociale belasting en Diversiteit	63

////////////////////////////////////

1 INLEIDING

Het jaarrapport over het ondernemingsplan van de OVAM voor het jaar 2015 bevat een duiding van de gerealiseerde projecten op jaarbasis, inclusief de opgelegde elementen zoals de zelfevaluatie organisatiebeheersing, de uitvoering van de kerntakenplannen en de opvolging van de personeelsbesparing.

2 ACTIVITEITEN IN UITVOERING VAN HET AFVAL- EN MATERIALENBELEID

2.1 STRATEGISCHE ORGANISATIEDOELSTELLING 1: WE SLUITEN MATERIAALKRINGLOPEN EN REALISEREN HIERDOOR EEN DALING VAN DE HOEVEELHEID RESTAFVAL BIJ BURGERS EN BEDRIJVEN MET 15%

Beleidsplan voor huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval	
Doel	Nieuw beleidsplan voor huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval.
Looptijd	2015-2016
Vooropgestelde Resultaten 2015	Het beleidsplan is klaar in zijn ontwerpvorm, inclusief de plan-MER, en het openbaar onderzoek rond dit plan is opgestart.
Gerealiseerd in 2015	<p>Ten opzichte van het vorige plan is de maatschappelijke context gewijzigd: zo verandert de samenstelling van de Vlaamse bevolking in snel tempo, wonen steeds meer Vlamingen in steden en zit compact wonen in de lift.</p> <p>Het plan wil maximaal rekening houden met deze gewijzigde context en de verschillen tussen gemeenten. Dit leidde tot het gebruik van een nieuwe methodiek, de Belfius-index, wat een fijnmazigere indeling mogelijk maakt ten opzichte van het vorige plan. Op basis daarvan worden doelstellingen op maat geformuleerd voor gemeenten met een gelijkaardig profiel. Het nieuwe plan trekt de krijtlijnen (welke fracties moeten selectief ingezameld worden), maar voor de uitvoering krijgen de gemeenten meer autonomie en wordt voorzien in een lerend netwerk voor de lokale besturen. Daarnaast wordt meer ingezet op verschillende innovatieve inzamelmethodes om in te kunnen gaan op de wijzigende maatschappelijke context.</p> <p>Er werd gezorgd voor een open en transparant besluitvormingsproces met alle</p>

belanghebbenden. De stakeholders werden betrokken bij voorafgaandelijke studies, bij de bespreking van verschillende beleidsopties en pistes, en bij de totstandkoming van de ontwerpTeksten. Momenteel zit het uitvoeringsplan in openbare procedure, waarbij de administrateur-generaal zorgt voor toelichtingen in gans Vlaanderen voor lokale besturen. Het definitieve plan wordt voorzien voor 2016.

2.1.1 Operationele organisatiedoelstelling 1: Lokale besturen als strategische partner

Ondersteunend kader voor lokale initiatieven	
Doel	We werken een ondersteunend kader uit voor lokale initiatieven die een duurzaam materialenbeheer aanmoedigen (hergebruik, herstelarbeid, gedeeld gebruik, product-dienstcombinatie, duurzaam aankoopbeleid).
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	We hebben samen met de betrokken lokale besturen de in 2014 en 1e helft 2015 geselecteerde projectideeën uitgewerkt tot projectvoorstellen die worden gesubsidieerd in kader van het nieuwe subsidiebesluit. Een volgende reeks projectideeën zijn geselecteerd in de 2e helft van 2015 voor verdere begeleiding in 2016.
Gerealiseerd in 2015	Eind 2014 en voorjaar 2015 zijn er in totaal 11 projectideeën geselecteerd, waarvan er 9 uitmondten in uitgewerkte projectvoorstellen. 4 projecten zijn reeds gestart, zoals FashionFlows (duurzame mode en textiel in de stad Antwerpen), Product-dienstcombinaties in het aankoopbeleid van de stad Kortrijk, verduurzaming van de Gentse Feesten en optimalisering van de GFT-inzameling bij de intercommunale INCOVO. De 5 andere projecten gaan begin 2016 van start. Eind 2015 zijn er bijkomend nog 4 nieuwe projecten geselecteerd. Bij alle projecten spreken we van "lokaal maatwerk": intense samenwerking tussen de OVAM en de lokale initiatiefnemer(s) en uiteraard relevante linken met het afvalstoffen- en materialenbeleid.

Voorbeeldfunctie (lokale) overheden	
Doel	Lokale besturen en de Vlaamse overheid (VMP) hebben een belangrijke voorbeeldfunctie, als voorbeeldig huisvader die het eigen afval voorkomt en sorteert, als milieubewuste aankoper en als vooruitziende bouwheer. Omdat het marktaandeel van de openbare sector beduidend is, kan dit ook een belangrijke trigger zijn voor milieuverantwoorde producten.
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	De OVAM heeft aan de Departement Kancelarij en Bestuur en het Agentschap Facilitair Beheer materiaalcriteria aangeleverd voor het vergroenen van de overheidsbestekken voor minstens twee product- of dienstcategorieën.
Gerealiseerd in 2015	In 2015 heeft de OVAM in samenwerking met VVSG en de 'TaskForce Vlaams actieplan duurzame overheidsaankopen', duurzaamheidscriteria met materiaalgebruikscriteria uitgewerkt voor groenbeheer, compostvaten/vuilniszakken en verkeerssignalisatie. Deze zijn breed gecommuniceerd. Daarnaast werden voorstellen uitgewerkt voor criteria inzake

bouw en werden ook bestekken met verbod op de inzet van recyclaten in de wegebouw aangepakt.

Er is draagvlak/netwerk gecreëerd bij grote producenten van luiers en Rijkswaterstaat (Nederland), voor de ontwikkeling van materiaalcriteria. Dit wordt een onderdeel van een Europees projectvoorstel voor de ketenaanpak van luiers in 2016.

Via een innovatief project met de stad Kortrijk is een voorbeeldcase voor de aankoop van 'licht' als dienst opgezet.

2.1.2 Operationele organisatiedoelstelling 2: We stimuleren de burger om bewuster om te gaan met zijn consumptiegedrag.

Zwerfvuilbeleid	
Doel	Een vermindering van de totale hoeveelheid zwerfvuil
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Een nieuw operationeel plan zwerfvuil is opgesteld en geïntegreerd in het nieuwe beleidsplan voor huishoudelijke afvalstoffen. De netheidsindex is gemeten en aan de hand daarvan zijn prioritaire knelpunten gedetecteerd. Een impactanalyse voor invoering van statiegeld is uitgevoerd en een voorstel van beslissing over de eventuele invoering ervan is aan de minister bezorgd.
Gerealiseerd in 2015	Een nieuw plan voor de bestrijding van zwerfvuil werd uitgewerkt in samenwerking met het bedrijfsleven. De krijtlijnen van dit plan zijn verankerd in het ontwerp-uitvoeringsplan huishoudelijke en gelijkaardige bedrijfsafvalstoffen. Er wordt een integrale zwerfvuilaanpak voorzien, die impliceert dat elke schakel in de keten zijn verantwoordelijkheid zal moeten opnemen: van producenten tot distributeurs, van consumenten tot lokale bestuurders en handhavers. Uitgangspunt daarbij blijft de aanpak volgens 5-pijlers (infrastructuur, participatie, handhaving, communicatie en omgeving). Onder meer volgende concrete doelstellingen werden vastgelegd op basis van de beschikbare informatie, zoals de netheidsindex: tegen 2022 moet de score van de Vlaamse netheidsindex voor de 3 slechtste doelplaatsen, namelijk autostradeparkings, stopplaatsen van het openbaar vervoer en afvalverzamel punten, met minimaal 10% gestegen zijn ten opzichte van 2014. Om deze score te behalen, moet op deze plaatsen de hoeveelheid zwerfvuil met 65% verminderen. Daarnaast wordt gestreefd naar een daling van de totale hoeveelheid zwerfvuil met 20 gewichtsprocent ten opzichte van 2014. In 2018 zullen de resultaten tussentijds geëvalueerd worden. De OVAM maakte op vraag van minister Schauvliege een impactanalyse van de invoering van een statiegeldsysteem voor eenmalige drankverpakkingen. De analyse bestond uit een scenario bepaling (fase 1), de eigenlijke impactanalyse (fase 2) en de opmaak van een blauwdruk voor het voorkeursscenario (fase 3).

Stappen 1 en 2 brachten de economische, ecologische en sociale impact volgens vijf scenario's in kaart. De scenario's variëren volgens de soort verpakkingen waarop statiegeld verschuldigd is (o.a. glas, blik, kunststof, drankkartons, enkel kleine verpakkingen ...) en volgens het aantal inzamelpunten (o.a. grote distributie, kleine distributie en containerparken).

Op basis van dit rapport besliste minister Schauvliege begin juni 2015 om ook fase 3 van de impactanalyse uit te voeren: een blauwdruk voor de invoering van statiegeld volgens een voorkeursscenario. Dat voorkeursscenario gaat over een systeem met statiegeld van 0,25 euro op alle eenmalige drankverpakkingen uit kunststof (PET/HDPE) en metaal (drankblikjes) ongeacht de inhoud of het volume. De inzameling is verplicht voor grote en middelgrote distributiepunten. Andere inzamelpunten kunnen vrijwillig georganiseerd worden.

In een addendumrapport dat rekening hield met bijkomende informatie van de klankbordgroep en toegepast werd op het voorkeursscenario, werd de kostprijs van het statiegeldsysteem en de impact op de daling van de hoeveelheid zwerfvuil en de daling van de opruimkosten van zwerfvuil herbekeken. Er is ook een inschatting gemaakt van de mate waarin statiegeld tot verschuivingen in de aankoop van dranken (bv. grensaankopen, verminderde drankconsumptie) kan leiden. Tot slot bespreekt een juridisch onderzoek de mogelijkheden om een statiegeldsysteem in te voeren in Vlaanderen volgens het voorkeursscenario.

Het rapport en het advies van de OVAM werden aan de minister bezorgd. In dit advies werden de pro's en contra's opgelijst, en werd gewezen op de effecten van schaalbeperking (noodzakelijk overleg met de overige gewesten voor het realiseren van een schaalvergroting) en het noodzakelijk overleg met het federale niveau omtrent de BTW en de wetgeving inzake productinformatie.

Evenementenbeleid	
Doel	We streven naar een lagere milieu-impact van evenementen
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Een update eventscan is uitgevoerd De GroeneVent-award is uitgereikt en het bereik ervan is verruimd Een netwerkdag met organisatoren van evenementen heeft plaatsgevonden. Bij minstens 3 lokale besturen is een traject opgestart om lokale evenementen te verduurzamen.
Gerealiseerd in 2015	De eventscan werd aangepast en uitgebreid zodat ook sportevenementen er beter gebruik van kunnen maken. Er werden contacten gelegd om de scan verder te verspreiden. De campagne 2015 werd succesvol uitgevoerd. Meer dan 100 organisatoren gebruikten de scan; 20 organisaties dienden een dossier in om de groenevent-award te kunnen winnen. De awarduitreiking werd voorafgegaan door een netwerknamiddag met sprekers (over nudging/best practices) en rondetafelgesprekken over problemen bij catering (vnl. bekers), mobiliteit (met medewerking van de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde) en campingsafval. De Nederlandse overheid is vragende partij om met de OVAM een gezamenlijk initiatief op te starten.

Met 7 lokale besturen werd een actieve samenwerking voor de verduurzaming van evenementen opgestart.

2.1.3 Operationele organisatiedoelstelling 3:

We tonen aan dat bedrijven op een kostenefficiënte manier hun materialenbeleid kunnen verduurzamen.

Praktijkcases om bedrijven te overtuigen materiaalefficiënter te produceren

Doel	We werken best practices uit met bedrijven rond materiaalefficiënte businessmodellen en duurzaam design (VMP). Voor deze praktijkcases steunen we maximaal op de instrumenten van de OVAM (Ecolizer, OVAM SIS Toolkit en de materialenscan) en op pilootprojecten waaraan we deelnemen, zoals het symbioseplatform.
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Het materialenscanprogramma is verdergezet. Op basis van de ervaringen met de uitgevoerde scans hebben we een indicatie van potentieel voor meer materiaalefficiëntie bij KMO's en hun drijfveren om dit potentieel aan te spreken. We hebben de ervaringen uit het scanprogramma geanalyseerd om ons beleid richting bedrijven te versterken bijv. door een verderzetting van het scanprogramma wel of niet in aangepaste vorm, mogelijke implicaties voor het vergunningenbeleid of het wettelijk kader in Vlarema, datavergaring,...
Gerealiseerd in 2015	Het materialenscanprogramma loopt bijna 2 jaar. Eind 2015 hebben bijna 100 KMO's een scan doorlopen. De tussentijdse evaluatie bevestigt het grote potentieel van duurzaam materiaalgebruik. De kosten voor grondstoffen bedragen gemiddeld meer dan 40% van de totale bedrijfskosten. Gemiddeld 18% van de aangekochte grondstoffen komt niet in een verkoopbaar product terecht. Bij de onderzochte groep KMO's ligt het besparingspotentieel op 2% van de totale productiegerichte bedrijfskosten. 71 % van de gescande bedrijven zullen verdere actie ondernemen. Het scanprogramma is verlengd tot eind 2016. Om de scan verder bekend te maken bij de doelgroep worden communicatieacties opgezet in samenwerking met Plan C en de bedrijfsfederaties. Eind 2016 zal een uitgebreide evaluatie plaatsvinden samen met Agentschap Innovatie en Ondernemen. De resultaten van het programma zullen in ons beleid richting bedrijven worden gebruikt voor het communiceren van goede praktijkvoorbeelden, de input in symbioseplatform en een voorstel van aanpassing van Vlarema.

Onderwijs als brug naar burger en bedrijven (VMP)

Doel	Duurzaam materialenbeheer in het onderwijs verankeren, van basisonderwijs tot hoger onderwijs
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	De Ecodesign-in-het-hoger-onderwijskit (EHO-kit) wordt verspreid naar de relevante opleidingsverantwoordelijken en met docenten zijn workshops georganiseerd. Voor 20 % van de relevante opleidingen is één workshop gerealiseerd of 20 % van de afstuderende studenten uit de relevante opleidingen zijn gevat.

De onderhandelingen voor de opmaak van een krachtlijnennota voor de invoering van een UPV voor matrassen zijn gestart. In 2015 wordt wetgevend voorstel voor de invoering van een aanvaardingsplicht afgedankte matrassen voorgelegd aan de minister. Er wordt een objectieve studie uitgevoerd over de rol van de beheersorganismen als speler op de markt. De resultaten van de studie laten toe de aanslepende discussies over de rol te beëindigen.

Gerealiseerd in 2015 Het voorstel voor een juridisch en organisatorisch kader voor vrijwillige terugname van afvalstoffen werd uitgewerkt en doorgestuurd naar de stakeholders (o.a. Febem, Comeos en Interafval) voor feedback. Na bespreking van de ontvangen opmerkingen werd beslist om het voorstel voorlopig niet op te nemen in VLAREMA 5.

Het invoeren van een aanvaardingsplicht voor afgedankte matrassen werd voorgelegd en toegevoegd aan de VLAREMA 5-procedure. Tegelijkertijd is een studie in uitvoering via het Milieu- en Innovatieplatform waarbij een consortium van bedrijven uit de matrassenwaardeketen proactief en in overleg met de OVAM de verschillende mogelijkheden tot het sluiten van de materiaalkringlopen van matrassen onderzoekt. Hierbij wordt gezocht naar duurzame oplossingen rond drie cruciale vraagstukken: eco-design van matrassen, de toepassingsmogelijkheden van de reststromen en de milieukosten/baten van matrassenrecyclage.

Inzake de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid werd een studie uitgevoerd over de rol van de beheersorganismen als speler op de markt. Bij deze studie werden de beheersorganismen, Febem/Coberec, de overige gewesten en Interafval/VVSG betrokken. In grote lijnen bevestigt de studie dat de huidige Vlaamse systemen economisch efficiënt en juridisch gezien zeer robuust zijn en er geen uitgebreide wijzigingen nodig zijn. Wel werden aanbevelingen geformuleerd tot lichte bijsturing voor bepaalde bestaande trajecten, en algemene aanbevelingen voor toekomstige invullingen van de producentenverantwoordelijkheid.

Administratieve vereenvoudiging

Doel Het aanbieden van een klantgerichte en betrouwbare dienstverlening met minimale administratieve lasten

Looptijd 2015 – 2020

Vooropgestelde Resultaten 2015 Er is een systeem uitgewerkt voor een vereenvoudigde afhandeling van grondstofverklaringen.

Er is een systeem uitgewerkt voor de vereenvoudigde afhandeling van transportmeldingen ikv EVOA en het digitaal uitwisselen van de informatie uit de bijlagen bij de kennisgevingen.

Ook is verdere onderbouwing en verfijning voorzien van de normering “grondstoffen” en afstemming VLAREMA – VLAREBO (VMP)

Gerealiseerd in 2015 Er werd een digitaal loket uitgewerkt om de informatie die nodig is voor de kwaliteitsborging van puingranulaten uit te wisselen tussen de laboratoria, de OVAM en de certificatie-instellingen.

Om in de toekomst grondstofverklaringen digitaal te kunnen aanvragen en afleveren werd een grondige functionele analyse van het proces uitgevoerd. In 2016 zal deze geïmplementeerd worden in een nieuw loket voor de aanvraag van grondstofverklaringen. In het kader van hoger vernoemd loket werd een automatisch afwegingskader voor afval/grondstof uitgewerkt.

In het kader van de opvolging van het gebruik van nieuwe grondstoffen die specifieke aandacht vragen omwille van mogelijke aandachtspunten in een tweede leven, werd de functionele analyse afgerond van een webtoepassing waarmee bedrijven de geografische locatie kunnen registreren van waar deze materialen werden ingezet. Van deze locaties zal een GIS-laag worden opgesteld die gedeeld zal worden met externen zodat de locatie van deze materialen steeds gekend is of opgezocht kan worden.

Er werd een loket ontwikkeld voor het digitaal indienen van kennisgevingen voor grensoverschrijdend transport van afvalstoffen bij de OVAM. Dit loket kan ook gebruikt worden voor de uitwisseling van de digitale bijlagen bij kennisgevingsdossiers met de andere betrokken bevoegde autoriteiten. Deze toepassing zal in gebruik genomen worden bij de inwerkingtreding van de nieuwe wijzigingen in het VLAREMA.

Het loket voor het digitaal uitvoeren van transportmeldingen in het kader van hoger vernoemde kennisgevingen werd uitgerold bij een beperkte groep van bedrijven. In 2015 werden ongeveer 25.000 meldingen digitaal ingevoerd. In de toekomst zal het gebruik van deze toepassing verder worden uitgerold. Het probleem hierbij is dat het nodige overleg tussen de verschillende betrokken lidstaten (autoriteiten) niet eenvoudig verloopt.

Kritieke succesfactoren

Snelle en correcte aflevering van adviezen inzake de Vlaref-vergunning

- 95% van de adviezen wordt afgeleverd binnen de wettelijk voorziene termijn:
  - Resultaat 2015: 100%

Snelle en correcte behandeling van grondstofverklaringen en kennisgevingen voor grensoverschrijdende afvaltransporten:

- 90% van de ingediende grondstofverklaringen wordt behandeld binnen de wettelijk voorziene termijn:
  - Resultaat 2015: 91%
- 90% van de ingediende kennisgevingen wordt behandeld binnen de wettelijk voorziene termijn:
  - Resultaat 2015: 96%

2.2 STRATEGISCH PROGRAMMA 1: VIA HET VLAAMS MATERIALENPROGRAMMA WORDT INGEZET OP DE TRANSITIE DUURZAAM MATERIALENBEHEER

Evaluatie en coördinatie van het Vlaams Materialenprogramma	
Doel	De OVAM neemt als trekker van de transitie duurzaam materialenbeheer de permanente evaluatie, coördinatie en bijsturing op zich.
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Op basis van de evaluatie van het steunpunt duurzaam materialenbeheer wordt de werking van de drie pijlers verder geïntegreerd, wordt het actieprogramma uitgevoerd en wordt de werking van de stuurgroep geoptimaliseerd.
Gerealiseerd in 2015	Vanuit een evaluatie en optimalisatie werd de doorstart voorbereid naar een publiek-privaat platform dat invulling kan geven aan de transitieprioriteit circulaire economie. Dit platform bouwt voort op de ervaringen van de stuurgroep van het Vlaams Materialenprogramma, maar werkt de tekortkomingen die daarin aanwezig waren, weg. Grootste wijziging is de integratie van de 3 pijlers van het VMP (visievorming – Plan C; acties – Agenda 2020; onderzoek – SuMMA) door het creëren van een permanent secretariaat binnen de schoot van de OVAM waarin de activiteiten van de drie pijlers worden opgenomen. Deze activiteiten zullen worden aangestuurd door een stuurgroep waarin overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven en middenveld vertegenwoordigd zijn.

Vlaanderen recyclagehub via de havens ^(VMP)	
Doel	Uitbouw van Vlaanderen als dé Europese hub in recyclage. Evolutie van Vlaanderen naar een afvalstoffen-importland. Heel wat afvalstoffen uit het buitenland kunnen bij ons prima gerecycleerd worden. Door deze positie zou Vlaanderen zoveel mogelijk sortering, scheiding, pre-processing en bijkomende recyclage activiteiten aan kunnen trekken. Meer concreet wordt in dit project gewerkt aan de ontwikkeling van een havengebonden logistieke infrastructuur en dienstverlening.
Looptijd	2015 – 2017
Vooropgestelde Resultaten 2015	Uitwerken projectvoorstel en mobilisatie partners
Gerealiseerd in 2015	In 2015 werd het projectvoorstel op punt gezet; daarbij werd een netwerk aan deelnemende bedrijven opgezet (26 bedrijven) en een klankbordgroep samengesteld (externe stakeholders zoals o.a. Febem, Fit, Agoria, ...). In december werd de eerste gebruikerscommissie georganiseerd. In eerste instantie wordt via een internationale marktschets inzicht verschaft in de huidige situatie op het vlak van afvalstromen in Vlaanderen. De marktschets zal als basis dienen om in een volgend stadium het potentieel voor Vlaanderen te definiëren. Momenteel worden volgende stromen bekeken of in overweging genomen: AEEA,

milieutechnisch onderzoek, sociaal-economisch onderzoek, gedragsonderzoek, onderzoek naar interactie tussen materialenbeheer, logistieke en ruimtelijke ontwikkeling, bestuurskundig onderzoek rond governance en onderzoek rond digitalisering en e-governance. Milieutechnisch onderzoek kan worden ingevuld met onderzoeksmiddelen van de OVAM (expertise, TWOL en VITO-jaarprogramma). Met de andere gewesten zijn afspraken gemaakt voor cofinanciering van de materialenmethodiek voor gebouwelementen. Voor sociaal-economisch onderzoek zal een nieuw steunpunt worden opgericht. Met Ruimte Vlaanderen en Vlaams Brabant zijn er o.a. afspraken gemaakt voor cofinanciering van een Atelier Productieve Metropool BXL (in het kader van de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam - Next Economy).

2.3 STRATEGISCHE ORGANISATIEDOELSTELLING 2: WE DRAGEN BIJ AAN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE VIA HET SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN IN DE CLUSTER METALEN, KUNSTSTOFFEN, BIOMASSA EN BOUW.

2.3.1 Operationele organisatiedoelstelling 5:

We zetten in op het sluiten van de materiaalkringloop van alle waardevolle metalen voor de Vlaamse economie.

Kennisopbouw en inventarisatie van de urban mine voor waardevolle metalen	
Doel	We inventariseren verbruik en voorraad aan waardevolle metalen en krijgen zicht op welke opportuniteiten in Vlaanderen in de praktijk realiseerbaar zijn bij de meest frequent gebruikte productgroepen van EEA, batterijen en voertuigen. Deze kennis zetten we ook actief in op het Europese niveau o.a. via deelname aan Europese initiatieven.
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	We hebben een nieuwe methode ontwikkeld voor het in kaart brengen van de lekken uit de metaalkringloop. We hebben geïnventariseerd waar nog opportuniteiten zitten om meer metalen te recupereren uit EEA, batterijen en voertuigen. Er zijn afspraken gemaakt over het opzetten van minstens één proefproject voor het benutten van deze opportuniteiten.
Gerealiseerd in 2015	Door VITO werd een methodiek opgesteld voor het in kaart brengen van de lekken uit een metaalkringloop aan de hand van de case aluminium. Dit model combineert de milieu-impact van het weglekken van een metaal met een geldwaarde. Een aantal aanpassingen zijn gebeurd aan het model waardoor het ook voor een commercieel veelzijdig metaal zoals koper gebruikt kan worden. Het schetst nu een globaal verhaal voor alle toepassingen. Het eindrapport van de 'Quick Wins studie' werd opgeleverd. Er werden tien opportuniteiten voorgesteld die op de korte of middellange termijn kunnen leiden tot een betere recuperatie van kritieke metalen. Op basis van de resultaten ervan, en in overleg met de stakeholders van de VMP-hefboom metalen werd de scope bepaald van de vervolgstudie 'Recuperatie van kritieke metalen uit AEEA'. Op basis van deze haalbaarheidsstudie is de opstart van minstens 1 proefproject

worden. De output van de studie zal in 2016 dienst doen in het voeren van onderhandelingen om tot concrete targets te komen voor de reductie van primaire microplastics en eco-efficiënte productieprocessen

Voor één specifieke maatregel (actie 30: Ensure regional coordination on the implementation of EU Directive 2000/59/EC in relation to MARPOL Annex V ship generated waste) werd de looptijd evenwel met een jaar verlengd omwille van de activiteiten van het European Sustainable Shipping Forum (ESSF), die parallel lopen met deze actie (maatregelen inzake havenontvangstfaciliteiten voor scheepsafval). VL en NI willen graag het voortouw nemen in het ontwikkelen van kwaliteitscriteria voor PRFs (Port Reception Facilities) in Vlaamse /Nederlandse (en bij uitbreiding EU) havens met bijzondere aandacht voor een betere gescheiden inzameling van scheepsafval conform de principes van de circulaire economie.

2.3.3 Operationele organisatiedoelstelling 7:

In 2030 gaat Vlaanderen op een duurzame en geïntegreerde manier om met alle biomassa(rest)stromen.

Voedselverlies	
Doel	Doorheen de voedingsketen wordt inefficiëntie en verspilling teruggedrongen. We zorgen ervoor dat er zo min mogelijk organisch-biologische reststromen vrijkomen in de landbouw, bij de bedrijven en bij de huishoudens. Hierbij zetten we maximaal in op het voorkomen van voedselverliezen.
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Bij de opmaak van de Vlaamse roadmap voedselverlies binnen de interdepartementale werkgroep Voedselverlies zijn duidelijke afspraken gemaakt over hoe zal worden samengewerkt binnen de Vlaamse overheid en met de ketenactoren bij het formuleren van doelstellingen en formuleren van acties m.b.t. voedselverlies. We beschikken over een nulmeting voor de hoeveelheid voedselverlies in Vlaanderen die zal gebruikt worden als referentie voor het monitoren van het voorkomen van voedselverlies in de komende jaren.
Gerealiseerd in 2015	De uitvoering van de roadmap voedselverlies is opgestart en de fiches ingevuld. De acties werden besproken op de werkgroep voedselverlies van de OVAM. Het doeboek-Horeca is gerealiseerd waarbij de Verspreiding zal gebeuren in functie van de publicaties van Horeca Vlaanderen. Daarnaast ondersteunt de OVAM de Schenkingsbeurs, een initiatief van Komosie. In verband met de cijferproblematiek werd een nota opgesteld met de belangrijkste data i.v.m. voedselverlies die door de OVAM werden ingezameld. Er is een nulmeting vastgelegd voor de hoeveelheid voedselverlies ter hoogte van de consument. Voor de nulmeting voor voedselverliesstromen ter hoogte van andere actoren in de keten is gebleken dat dit best wordt opgenomen in overleg met L&V en LNE in de loop van 2016. In het kader van de monitoring van voedselverlies zoals voorzien in de roadmap, is gestart met een onderzoek naar de aanpak hiervan (trekkerschap bij het Departement L&V.)

In het kader van het nieuwe UMBHA en de actie rond voedselverlies daarin, werd overlegd met LNE, VVSG, Vlaco en Komosie. Er zal een operationeel plan opgesteld worden ter uitvoering van deze actie

De duurzame verwerking van biomassa(rest)stromen volgens de cascade van waardebehoud bevorderen <small>(VMP)</small>	
Doel	Uitvoering geven aan het actieplan Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen na goedkeuring door de VR.
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<p>Het actieplan is opgebouwd uit drie materiaalkringlopen waarvoor actieprogramma's zijn bepaald:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de kringloop van organisch-biologische (rest)stromen uit de keten landbouw, voeding tot consument; • de kringloop van (rest)stromen van groenbeheer en open ruimte; • de kringloop van hout(rest)stromen van industrie en huishoudens. <p>Onze eigen actieprogramma's zijn opgestart volgens de voorziene timing en de andere actieprogramma's waar we partner zijn volgen we op en sturen we inhoudelijk bij waar nodig en volgens de voorziene timing. Wij hebben gezorgd voor de nodige afstemming tussen het actieplan biomassa reststromen en het ontwerp beleidsplan UMBHA.</p>
Gerealiseerd in 2015	<p>De Vlaamse regering keurde het plan Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen goed op 10 juli 2015, na afstemming met het beleid voor hernieuwbare energie op aangeven van het kabinet Energie.</p> <p>De actieprogramma's van OVAM zijn opgestart volgens de voorziene timing. De prioritering van de actieprogramma's, getrokken door externen, is besproken op het overlegplatform Organisch-Biologisch Afval (OBA). Enkele actieprogramma's geven ook input aan het nieuwe uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval. De stand van zaken van de reeds lopende actieprogramma's wordt steeds gepresenteerd en opgevolgd op het driemaandelijkse overlegplatform OBA.</p>

2.3.4 Operationele organisatiedoelstelling 8: De OVAM doet Vlaanderen materiaalbewuster bouwen en verbouwen.

Selectief slopen en ontmantelen <small>(VMP)</small>	
Doel	Tegen 2020 is selectief slopen en ontmantelen een gangbare praktijk bij aannemers en bouwprofessionelen. Het welslagen van de inspanningen om selectief slopen als een gangbare praktijk in te voeren in Vlaanderen hangt bijzonder sterk af van de opvolging. Voor de OVAM is het belangrijk een kader te scheppen dat dit mogelijk maakt, maar dat er tevens voor zorgt dat de doelstellingen van duurzaam materialenbeheer concreet worden toegepast.
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Een erkende sloopbeheerorganisatie is opgericht om de afzonderlijke inzameling van de puinfractie van het bouw- en sloopafval en de traceerbaarheid van de herkomst tot aan

de gecontroleerde verwerking ervan tot gerecycleerde granulaten op te volgen en te attesteren. Dit gebeurt op basis van de gegevens in de sloopinventaris en een op te maken sloopopvolgingsplan volgens een standaardprocedure. Er zijn minstens twee proefprojecten opgestart om de werking van de standaardprocedure in de praktijk uit te testen.

Gerealiseerd in 2015 De vzw Tracimat is opgericht door VCB, FPRG en CASO in augustus/september 2015. Voor het proefonderzoek werden 4 werven geselecteerd en met het opdrachtnemende bureau afgesproken welke onderzoeken van de sloopwerken zullen gebeuren. We vertrekken van een maximale sloopopvolging waarvan we de kosten en baten bepalen voor het milieu en naar economische maatstaven.

Asbestafbouwbeleid 2015-2018

Doel In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse regering van 24 oktober 2014 heeft de OVAM de opdracht om in een doorstartfase tem 2017 een finaal asbestafbouwprogramma uit te werken. Het asbestafbouwbeleid ambieert alle asbesthoudende materialen in en rondom gebouwen tegen uiterlijk 2040 te verwijderen. De doorstartfase zal onder de vorm van een OVAM-breed strategisch project worden uitgevoerd.

Looptijd 2015 – 2017

Vooropgestelde Resultaten 2015 De volledige projectstructuur is uitgetekend en opgestart. De scope en het plan van aanpak van de overkoepelende en specifieke subprojecten zijn uitgetekend. Opvolging en validering gebeurt door de projectstuurgroep.

Gerealiseerd in 2015 De volledige projectstructuur werd uitgetekend. Een globaal ontwerpkader met 6 pijlers binnen het conceptasbestafbouwplan werd uitgetekend: (1) gefaseerde mijlpalen,(2) asbestinventarisatie(attest), (3) schaalvergroting, (4) samensparend transversaal beleid,(5) (ambtshalve) ondersteuning meerkost asbest en (6) asbestafvalverwerking. Voor de prioritaire doelgroepen scholen, land- en tuinbouw en residentieel, werden trajecten opgestart. Het middelenluik werd voorbereid.

Optimaal gebruik gerecycleerde granulaten ^(VMP)

Doel Vlaanderen behoudt het hoge aandeel recyclage en hergebruik van het steenachtig puin en verhoogt het aandeel van hoogwaardige toepassing van de gerecycleerde granulaten.

Looptijd 2015-2020

Vooropgestelde Resultaten 2015 Een dynamisch, elektronisch platform ondersteunt de bundeling en de verspreiding van kennis en helpt bij het opsporen van onderzoeksbehoeften voor het hoogwaardig gebruik van gerecycleerde en secundaire granulaten. Er is een webtoepassing uitgewerkt voor de opvolging van de kwaliteit van puingranulaten en toepassing ervan.

Gerealiseerd in 2015 Een 'Loket puingranulaten' is getest. Het resultaat van de SuMMA-studie over stimulering van hoogwaardige afzet van gerecycleerde granulaten is bepalend voor de oprichting van een elektronisch platform. De SuMMA-studie is gepubliceerd en geeft aan dat 2 onderzochte interventies mogelijk voldoende potentieel bieden om verder uit te werken in samenwerking met de relevante actoren in de keten:
- een verplicht percentage gerecycleerde of secundaire granulaten
- systeem van heffingsretournering

Er zijn echter nog heel wat vragen en onzekerheden bij de haalbaarheid van deze interventies waardoor verder onderzoek noodzakelijk is. De mogelijke interventies moeten juridisch en economisch meer onderbouwd worden en overleg met de stakeholders. De voornaamste knelpunten zijn de opstart van een monitoring- en handhavingssysteem, aandacht voor ongewenste neveneffecten, uitbreiden van de rechtsgrond voor hoogwaardig gebruik, de aanpassing van standaardbestekken en de creatie van afzetmarkten voor huidige probleemstromen.

Bagger- en ruimingsspecie

Doel	We maken duidelijk welke richting het uit moet met het beheer van bagger- en ruimingsspecie
Looptijd	2015
Vooropgestelde Resultaten 2015	We werken een beleidskader op hoofdlijnen uit voor bagger- en ruimingsspecie uit en leggen dit voor overleg voor aan de waterloopbeheerders. Op basis hiervan wordt advies aan de minister bezorgd.
Gerealiseerd in 2015	In de loop van 2015 zijn gesprekken gevoerd met verschillende betrokkenen (CIW, MOW, VMM, havens, baggeraars, ...) rond enerzijds verplaatsing van bagger- en ruimingsspecie van Vlarema naar Vlarebo. Anderzijds werden de acties van het voormalige SUP overlopen en werd met CIW nagegaan welke acties toekomst gericht nog relevant waren om op te pikken in het huidige beleidskader dat enkel ingaat op bagger- en ruimingsspecie vanaf het moment dat de beslissing tot baggeren/ruimen is genomen. Op basis van de hieruit voortgekomen info is vervolgens een draft beleidskader opgesteld. Het proces van extern aftoetsing is momenteel lopende waarna een beleidsadvies aan de minister wordt voorgelegd.

Verhoging van recycling van de niet-steenachtige fractie

Doel	We verhogen de hoogwaardige recycling van de niet steenachtige fractie van het bouw- en sloopafval
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Een ervaringsplatform heeft de onderzoeksvragen en oplossingsmodellen bij elkaar gebracht om in twee proeftuinen het sluiten van niet-steenachtige materiaalcringen in de bouw uit te proberen.
Gerealiseerd in 2015	Met Febem en Federplast werd een analyse gemaakt van de mogelijkheden om in het verlengde van het CORE project een samenwerking over verschillende niet-steenachtige materialenketens op te zetten. Het opzetten van deze samenwerking vergde iets meer tijd dan aanvankelijk gepland. Via het platform met de stakeholders is de voorgestelde samenwerking en mogelijkheid van proeftuinen verder nagegaan. In 2016 start een eerste proeftuin, waarschijnlijk rond kunststoffen in de bouw. Voor de tweede proeftuin zoeken we aansluiting met een Belgische living lab dat zal worden opgezet binnen het kader en volgens de timing van het grote Europese (Horizon 2020) FISSAC project rond symbiose en ketensamenwerking.

Instrumentarium om de impact van materiaalkeuze in gebouwen te bepalen ^(VMP)

Doel	We ontwikkelen een ontwerptool voor architecten om de materiaalimpact van een gebouw te kwantificeren. Een globale score geeft de totaalimpact van alle materialen
------	--

////////////////////////////////////

3 ACTIVITEITEN IN UITVOERING VAN BODEMSANERING EN BODEMBEHEER

Kritieke succesfactoren

Snelle en correcte aflevering van bodemattesten:

- 99% van de aangevraagde bodemattesten voor niet-dossiergebonden gronden wordt afgeleverd binnen de 14 dagen;
  - Resultaat 2015: 100%
- 90% van de dossiergebonden bodemattesten wordt afgeleverd binnen de 60 dagen.
  - Resultaat 2015: 99%

Snelle en correcte behandeling van bodemonderzoeken:

- 90% van de ingediende oriënterende bodemonderzoeken wordt behandeld binnen de 60 dagen;
  - Resultaat 2015: 96%
- 90% van de ingediende beschrijvende bodemonderzoeken wordt behandeld binnen de 60 dagen;
  - Resultaat 2015: 91%
- 90% van de ingediende bodemsaneringsprojecten wordt beoordeeld binnen de 90 dagen;
  - Resultaat 2015: 94%
- 90% van de beoordelingen van het voorstel financiële zekerheid tot bodemsanering zal gebeuren binnen de 30 dagen.
  - Resultaat 2015: 97%

We zetten het instrument ambtshalve sanering in om oplossingsgericht bij te dragen aan deze doelstellingen. Om dit op een efficiënte wijze te volbrengen, zetten we volgende programma's verder:

- gasfabrieken
- gasfabrieken, schadegevallen, scholen, snelle interventies en stookolietanks
- herontwikkeling en sanering van terreinen
- onschuldig eigenaars
- ingebreke gestelden, complexe saneringen, schuld/onschuld dossiers, overeenkomsten, afvaldossiers en stortplaatsen

3.2 STRATEGISCHE ORGANISATIEDOELSTELLING 4: DUURZAAM BODEMBEHEER DRAAGT BIJ TOT EEN EFFICIËNT RUIMTEGEBRUIK, ECONOMISCHE ONTWIKKELING EN EEN GEZONDE LEEFOMGEVING.

3.2.1 Operationele organisatiedoelstelling 11: Duurzaam bodembeheer faciliteert de ruimtelijke ontwikkeling

Geïntegreerde ambtshalve sanering	
Doel	<p>De ambtshalve bodemsanering van de OVAM activeert de afstemming en integratie met andere processen voor een duurzaam ruimtegebruik. Indien de eigenaar bouwwerken plant, wordt de ambtshalve bodemsanering geïntegreerd in deze bouwwerken. Dit komt de klanttevredenheid ten goede en is o.m. ook financieel efficiënter.</p> <p>Ook op gronden met een bepaalde ontwikkelingsbehoefte waar evenwel op korte termijn geen plannen zijn, stimuleren we met een gerichte ambtshalve inzet in samenwerking met de lokale besturen en streekontwikkelingsintercommunales deze herontwikkeling. Zodoende werkt bodemsanering als hefboom voor een duurzame herontwikkeling.</p>
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	In 2015 starten we 2 nieuwe modelprojecten op.
Gerealiseerd in 2015	<p>Bij volgende modelprojecten is door een intense samenwerking met de lokale overheid een goede afstemming tussen sanering en herontwikkeling voorzien of bereikt. Bij uitvoering werd extra aandacht aan communicatie besteed.</p> <p>1. Scheldekop Oudenaarde: de bodemsaneringswerken zijn naar planning afgerond. Eind 2015 lag de ontgravingszone klaar in afwachting van de start van de bouwwerken voor de herontwikkeling begin 2016.</p> <p>2.. Nederhem in Halle: op korte tijd werd een BSP, een samenwerkingsovereenkomst met verdeelsleutel en een gezamenlijk bestek opgemaakt voor de sanering en herontwikkeling van de site Nederhem in Halle. De opdracht is eind 2015 gelanceerd en in aanbesteding.</p>
OVAM als huissaneerder voor de Vlaamse Overheid	
Doel	<p>De OVAM faciliteert met haar expertise andere overheden. De OVAM kan een rol als huissaneerder opnemen voor terreinen in overheidseigendom en biedt collega-overheden de mogelijkheid om hun onderzoeks- en saneringsverplichtingen door de OVAM als saneringswillige te laten uitvoeren. Om dit te initiëren, inventariseren we de risicogronen in eigendom van de Vlaamse overheid tegen eind 2017. Waar de valorisatie van overheidseigendommen belemmerd wordt door een bodemverontreiniging kunnen we maximaal onze rol van huissaneerder opnemen. We richten ook een huissaneerdersloket op waar collega-overheden terecht kunnen voor alle vragen en trajectbegeleiding.</p>
Looptijd	2015-2020

Gerealiseerd in 2015	Er werden verschillende pistes voor duurzame herontwikkeling geanalyseerd voor diverse OVAM-blackfields. Tussentijdse resultaten zijn er reeds voor een terrein te Wijnegem, waar een verkoop in 2 fasen werd uitgewerkt, rekening houdend met de aanwezige ophoging van asbesthoudend materiaal. Ook voor het OVAM-vastgoed "De Potterij" te Mechelen zijn resultaten bereikt: de herinrichting is volledig afgestemd op veranderingsgericht bouwen. De studie is klaar en zal in 2016 in uitvoering gaan. Tegelijk worden pistes verkend om de herontwikkeling op langere termijn voor te bereiden.
----------------------	---

3.2.3 Operationele organisatiedoelstelling 13: Duurzaam bodembeheer faciliteert de economische ontwikkeling

Cofinanciering	
Doel	Sinds 1 september 2013 kunnen huidige of voormalige eigenaars die aan de voorwaarden van het VLAREBO voldoen, 35% of 50% cofinanciering krijgen voor de kosten van de sanering van een historische verontreiniging. Aan de hand van de evaluatie van deze regeling, optimaliseren we deze werking om nog meer tegemoet te komen aan de noden van eigenaars.
Looptijd	2015
Vooropgestelde Resultaten 2015	Het tekstvoorstel voor de aanpassing van cofinancieringsregeling is klaar voor het goedkeuringsproces.
Gerealiseerd in 2015	In de loop van 2015 werd een evaluatie uitgevoerd van de cofinancieringsregeling. Hieruit bleek dat de cofinancieringsregeling niet gewijzigd moest worden, uitgezonderd een beperkte aanpassing van de regeling die op 1 februari 2016 van kracht wordt. Op basis van de evaluatie werd wel beslist om breder te communiceren over het instrument en de in aanmerking komende doelgroep specifiek te informeren over het toepassingsgebied van de cofinanciering. In 2015 werd voor 3 miljoen euro aan financiële ondersteuning geboden aan 31 saneringsplichtigen.

Inzetten op innovatie – groene en duurzame bodemsanering	
Doel	Voor het realiseren van onze doelstellingen zetten we in op innovatie en wetenschappelijk onderzoek. We zetten in op innovatie in bodemonderzoek en -sanering, onder meer naar maximale inzet van planten en bacteriën (fytoremediatie). Innovatie bij bodemsanering zetten we gericht in met het oog op groene en duurzame bodemsanering (reductie van milieudruk, financiële inzet ruimtelijke druk of in functie van gezondheid). Dit biedt ook extra exportkansen voor de Vlaamse bodemsector. We besteden circa 5 procent van de MINA-middelen aan beleidsinnovatie en het zoeken naar nieuwe oplossingen voor verontreinigingen. Bij ambtshalve saneringen voorzien we dat 3 procent van het budget naar gerichte innovatieve onderzoeks- en saneringstechnieken gaat.
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van een tool voor de beoordeling van duurzaamheid van herontwikkeling en saneringsprojecten (duurzaamheidsbarometer) • Aanpassing van MCA voor BATNEEC-evaluatie van bodemsaneringsprojecten (kader voor de beoordeling van groene bodemsanering)
Gerealiseerd in 2015	Een duurzaamheidsmeter Herontwikkeling Verontreinigde sites werd ontwikkeld. Dit gebeurde op vraag van de sector om de huidige MCA voor BATNEEC-evaluatie van

//

bodemsaneringsprojecten uit te breiden met andere duurzaamheidscriteria en om een evaluatie vroeger in het proces (onderzoeksfase, BBO) mogelijk te maken. De ontwikkeling gebeurde in overleg met de sector en andere betrokken partners uit de Vlaamse overheid (o.a. DLNE en AO).

In 2015 liepen er 3 pilootprojecten m.b.t. groene en duurzame sanering: (1) de combinatie van warmte-koude-opslag met grondwatersanering; (2) fyto-remediatie van organische polluenten in grondwater en (3) sanering van gechloureerde solventen in grondwater d.m.v. waterstof 'bubbling'.

In 2015 werd er 3,25% van de ambtshalve middelen aan innovatieve onderzoeken/projecten besteed én werd fyto-remediatie actief ondersteund. In totaal werd er 1.032.210 EUR aan innovatieve opdrachten bij ambtshalve gegund, gespreid over 13 opdrachten.

3.2.4 Operationele organisatiedoelstelling 14: Duurzaam bodembeheer is essentieel voor een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving

Woonzones	
Doel	Grote efficiëntiewinsten dienen zich aan bij het clusteren van 'woonzone-onderzoeken'. Gronden met een ernstige historische bodemverontreiniging die vandaag bewoond zijn, brengen we versneld in kaart en we gaan zo snel mogelijk over tot de ambtshalve sanering. Het hoofddoel van dit project is meer site-onderzoeken in woonzones uitvoeren en zo een belangrijke bijdrage leveren aan het gemiddelde van 1000 percelen per jaar die de komende 5 jaar versneld moeten geïnventariseerd worden en indien nodig gesaneerd worden.
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	In 2015 worden minstens 400 bijkomende percelen opgenomen in een woonzoneproject
Gerealiseerd in 2015	De opgestarte woonzones van 2015 zijn Roeselare: 128 percelen, Sint-Niklaas en aanvulling: 98 percelen, 'Voormalige haarsnijderijen aanvulling 3' in Lokeren: 60 percelen, Gent Sint-Baafskouter: 37 percelen, Gent Begijnhoflaan: 72 percelen, Eeklo 2: 47 percelen, Zemst Stationslaan: 7 percelen, Dennenlaan in Kalmthout: 4 percelen, Gent Mariakerke: 30 percelen, Kontich Doelveld: 31 percelen. Samen zijn er in 2015 514 percelen opgenomen in een woonzoneproject, de doelstelling van 400 percelen is dus behaald.
Aanpak kwetsbare gebieden	
Doel	De bescherming van onze drinkwaterreserves als een van onze natuurlijke rijkdommen is een belangrijke prioriteit in het bodembeleid. Binnen het regeerakkoord is de ambitie opgenomen dat in de prioritair gebieden tegen 2019 alle saneringen van gekende risicogronden is gestart. Hiertoe zijn 95% van de onderzoeken van gekende risicogronden opgestart ten laatste in 2016.
Looptijd	2015-2018
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Voor elke gekende risicogrond in de beschermingszones van grondwaterwinningen zullen de betrokkenen gecontacteerd zijn. • Voor deze gronden is bepaald of vrijstelling saneringsplicht mogelijk zou zijn. Indien wel, is deze vrijstelling voorbereid.

4 NAAR EEN GEÏNTEGREERD BELEID

4.1 RUIMTE IN TRANSITIE

Pilotprojecten Vlaams Bouwmeester / Bouwmeestercollege	
Doel	Het 'traject pilotprojecten' is een instrument dat door de Vlaams Bouwmeester werd ontwikkeld en een interessante wisselwerking tussen verschillende beleidsdomeinen genereert. Concrete en te realiseren projecten kunnen daarbij een testcase zijn om de marges van de huidige regelgeving op te zoeken en ze via ontwerpend onderzoek te verruimen. Pilotprojecten worden als instrument gehanteerd voor sectoren of maatschappelijke vraagstukken die een hoge vorm van urgentie vertonen, en die nood hebben aan een concreet 'out of the box'-denken en effectief gerealiseerde voorbeeldprojecten. Pilotprojecten leggen een direct verband tussen de praktijk (het bouwen), onderzoek, beleidsuitvoering en regelgeving. Een traject schakelt constant tussen het operationeel en het strategisch niveau. Pilotprojecten vormen een intensief onderzoek- en ontwikkelingsproject dat resulteert in innovatieve bouwprojecten die effectief zijn gerealiseerd, en dit binnen een tijdsefficiënt kader.
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Fase 1: Een strategisch verkenningsteam heeft een kader uitgewerkt dat resulteert in de publicatietekst voor de call voor ontwikkelaars. Op basis hiervan worden max. 5 pilotprojecten geselecteerd. Fase 2: opmaak projectdossiers. De OVAM zal meewerken aan de begeleiding, de ondersteuning en de haalbaarheidsanalyse bij de selectie van de pilotprojecten.
Gerealiseerd in 2015	In 2015 werd een kader uitgewerkt met de criteria voor de pilotprojecten. Op basis hiervan is de publicatietekst afgerond. De call voor de ontwikkelaars bevat de toelichting bij het kader voor de pilotprojecten. De call naar projecten werd gelanceerd op 3 december. De stuurgroep van het project is uitgebreid met vertegenwoordigers van de kabinetten Schauvliege, Muyters en Homans. We verwachten de kandidaturen tegen 1 maart 2016. Op basis hiervan worden dan de projectdossiers opgemaakt.

Territoriale ontwikkelingsprogramma's	
Doel	We intensifiëren onze samenwerking in het kader van de territoriale ontwikkelingsprogramma's (BRV) in functie van een circulaire economie en duurzaam bodembeheer en werken samen met Ruimte Vlaanderen en andere sleutelactoren in het kader van de programma's T.OP Centraal Limburg (REMINE Poort Genk, REMINE Stad Limburg) en T.OP Metropolitaan Kerngebied (Noordrand Brussel) en prioritaire reconversiezones/steunzones.
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<p>De OVAM zal meewerken aan de opmaak van het T.OP en verdere opvolging. We proberen hierin onze beleidsdoelstellingen maximaal te integreren en te optimaliseren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metropolitaan Kerngebied-Noordrand Brussel: uitwerking van een TOP programma en opvolgingsstructuur, goedgekeurd door de externe stuurgroep. • We hebben onze expertise ingebracht in de T.O.P. Centraal Limburg (deelprogramma REMINE Poort Genk). Onder meer is er een 'prospectief onderzoek CE Poort Genk' die de potenties voor CE in de regio Genk zal blootleggen, uitgevoerd. Daarnaast is er in 2015 gestart met de opmaak van een 'Werkatlas Ford terreinen': een synthese van de uitgangssituatie via cartografie en infographics, en een tool voor dialoog voor zowel investeerders als andere belanghebbenden. <p>De OVAM neemt het initiatief voor de verdere opstart van de verschillende fases in de toekomst (expertise, governance, cofinanciering)</p>
Gerealiseerd in 2015	<p>Binnen T.OP Noordrand werd nauw samengewerkt aan een gemeenschappelijke visie en doestellingen en aan de opmaak van een actieprogramma voor realisaties op korte en middellange termijn. Een consultatieronde zal lopen tot in voorjaar 2016. Binnen de Vlaamse gewest zijn de nodige engagementen aangegaan; in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt de nota tot startbeslissing voor.</p> <p>In het kader van de T.O.P. Centraal Limburg werd de finale rapportage van de prospectieve studie afgerond. Dit omvat een visiedocument en een locatie-analyse voor circulaire economie in de Genkse Regio. Met de partners Ruimte Vlaanderen, Agentschap Ondernemen, NV De Scheepvaart en stad Genk is ook een nieuw ruimtelijk experiment opgezet,(= 'werkatlas Ford terreinen' /'Atelier Track Design') i.f.v. de herontwikkeling van een uitzonderlijk groot bedrijventerrein (FORD site). Begin december 2015 is dit onderzoek gestart.</p>

Het beheer en de sanering van de circa 2.000 stortplaatsen in Vlaanderen vormen nu één nog meer in de toekomst een maatschappelijke uitdaging. Gesloten stortplaatsen kunnen op lange termijn toch gaan 'lekker', waardoor ze de omgeving bedreigen. De meeste eigenaars zijn zich onvoldoende bewust van die risico's en zijn financieel niet gewapend om zo'n verontreiniging te saneren.

Enhanced Landfill Mining	
Doel	De finale doelstelling van het ELM-projeet is een voorraadbeheerplan voor stortplaatsen waarbij deze locaties op een duurzame wijze worden ingepast in een lange termijn planning.
Looptijd	2015-2020

Vooropgestelde Resultaten 2015	In 2015 zetten we verder in op een verfijning, aanvulling en validatie van de databank. Het beslissingsondersteunend model wordt verder onderbouwd en verfijnd. In ambtshalve saneringsprojecten worden onderzoeks- en scheidingstesten opgestart op minstens 3 locaties. We werken verder mee aan het ELFM-consortium v2.0 en Eurelco en nemen een vooraanstaande rol op in de voorbereiding van het Interreg-project.
Gerealiseerd in 2015	De visienota 'Duurzaam voorraadbeheer van stortplaatsen' (ELFM ²) werd door Vlaamse Regering goedgekeurd op 16 oktober 2015. In samenwerking met Eurelco werd dit concept voorgesteld tijdens een seminarie in het Europees Parlement. De uitbreiding en verfijning van inventarisatie van het ELFM-potentieel bij 48 gemeenten leverde 150 nieuwe stortplaatsen op. Het Ruimtemodel bij VITO werd verder uitgewerkt met concrete voorbeelden en vormt een goede basis voor de toekomstige uitbouw van een beheersmodel met een beslissingsmodule. Er gebeurden sorteeropproeven door 6 aannemers bij 3 saneringsprojecten. Door de beslissing van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2015 dient de doorstart van het ELFM ² -project opgezet te worden.

4.2 STAD IN TRANSITIE / TRANSITIE IN DE STAD

Steden en stedelijke gebieden zijn de plekken bij uitstek waar veel maatschappelijke uitdagingen samenkomen. Tegelijkertijd is de stad het werkveld waar nieuwe oplossingen bedacht, aangereikt en getest worden om deze uitdagingen aan te pakken.

Samenwerkingsverbanden tussen de OVAM en lokale besturen	
Doel	Het samenwerkingsverband vormt het sluitstuk van een afgestemd, overkoepelend OVAM-beleid naar en mét de lokale besturen. We ontwikkelen een kader voor het detecteren van nieuwe potentiële partners, gebaseerd op de cruciale elementen: integratie, innovatie, maatwerk en concretisering.
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • We zijn de engagementen nagekomen die zijn vastgelegd in de samenwerkingsverbanden met de gemeenten . • We sluiten een samenwerkingsverband af met minstens 5 centrumsteden, in functie van de inhoudelijke doelstellingen, prioriteiten en programma's van de OVAM.
Gerealiseerd in 2015	Voor alle lopende samenwerkingsverbanden werd het nodige overleg georganiseerd en opvolging voorzien. In 2015 werden samenwerkingsverbanden afgesloten met Bertem, Gent, Antwerpen. De schepencolleges van Sint-Niklaas en Hasselt. gaven hun goedkeuring voor het afsluiten van een partnerschap. De steden Oostende en Genk werden gecontacteerd, voorbereidingen aangevat en verdere besprekingen gevoerd. Voorbereidingen voor het bekomen een principeverklaring van het college van burgemeester en schepenen van de stad Oostende zijn opgestart.

Wat Persistente Organische Polluenten (POPs) betreft, komt in het debat over vernietiging van POPs versus recyclage meer en meer op de agenda mede onder impuls van Nederland en België.

Inzake het klimaatbeleid werd de link met het afvalbeleid gepresenteerd en besproken in Rio (EU delegatie). Wat de ETS-herziening betreft (overweging of afvalbeleid hieronder valt) is een voorstel voorbereid. Ook werd nodige input geleverd i.v.m. de klimaattop in Parijs

Benelux: de end of waste papier-aanbeveling werd getekend en er werd input gegeven voor het jaarprogramma 2016

De visienota "watergebonden activiteiten", met inbegrip van een voorstel van prioritering van doelstellingen en maatregelen voor het verduurzamen van de scheepvaart, werd uitgewerkt. Het Vlaamse Gewest heeft onder impuls van de OVAM eind in 2015 ingestemd met het internationale Verdrag van Hong Kong (Hong Kong Conventie en Ship Recycling verordening) en dra volgt dus de aansluiting van BE bij dit Verdrag. Vlaanderen maakt de weg vrij voor België om zich binnen de Europese Unie en de IMO (maritieme poot van de VN) te positioneren als koploper in het uitwerken van een realistische oplossing voor het veilig en milieubewust ontmantelen van schepen wereldwijd.

Beïnvloeden en doorvertalen van beleidsontwikkelingen op een strategisch niveau

Doel	Op Europees en internationaal niveau worden heel wat zaken op een eerder strategisch niveau voorbereid en/of uitgewerkt die op termijn doorwerken in nieuwe of aangepaste regelgeving of de inzet van financiële middelen. In een aantal van deze processen zijn we actief, hetzij wat betreft de ontwikkeling van beleidsdocumenten, hetzij in relevante fora, zoals partnerschappen en stuurgroepen
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Via onze deelname aan de stuurgroep van het UNEP Resource Panel en het European Topic Centre on Material Flows and Waste in a Green Economy hebben we de Europese en internationale onderzoeksagenda zo beïnvloed dat er meer aandacht is voor duurzaam materialenbeheer. In een evaluatienota is aangegeven hoe wij hiertoe een bijdrage hebben geleverd.
Gerealiseerd in 2015	IRP (UNEP International Resource Panel): OVAM heeft actief deelgenomen aan de Steering Committees in mei en oktober, ETC/EMA: We hebben onze engagementen uitgevoerd zoals overeengekomen. En we droegen bij aan de ontwikkeling van het operationele jaarplan 2016.

Interreg 'Circulaire economie'

Doel	Opzetten van een Europese samenwerking om bedrijven in Vlaanderen te ondersteunen in hun transitie naar een circulaire economie. Deze ondersteuning kan bestaan uit financiële en personele middelen gefinancierd vanuit Europa. Deze middelen worden ingezet om bestaande kennis te delen, om concrete pilots samen op te zetten en de resultaten hiervan ook toe te passen in andere landen en door het invullen van kennis'gaps' via bijkomend onderzoek.
------	---

////////////////////////////////////

Looptijd	2015-2016 (projectvoorstel)
Vooropgestelde Resultaten 2015	Opmaken en indienen interreg projectvoorstel
Gerealiseerd in 2015	<p>Er werden 2 projecten ingediend voor Interreg Transnational NWE (CERTAIN en TOTEM) maar deze zijn niet weerhouden. De projectgroep rond het CERTAIN voorstel werd aangepast en naast de OVAM zijn in Vlaanderen Unizo, BBL en NNOF betrokken. De lead partner is Crichton Carbon Centre uit het Verenigd Koninkrijk en andere partners zijn Cd2e uit Frankrijk, de Cooperatieve Circle Economy en TNO uit Nederland, stad Bielefeld uit Duitsland en East Border Region uit Ierland</p> <p>Eind september is CÂ³Build ingediend in het kader van veranderingsgericht bouwen voor Interreg Nederland-Vlaanderen, begin 2016 volgt uitsluitsel.</p> <p>Eind november hebben we voor Interreg Transnational een project ingediend (OP doelstelling 'cases'): 'Circulair Interieur' (CI). Via een Living Lab (proeftuin)-aanpak helpen we interieur KMO's om hun business model en producten aan te passen aan de CE. Bovendien zullen een 18tal demonstratiesites (educatie) opgezet worden in samenwerking met koplopers uit de sector en met experts (bank, regelgeving, designers,...) om zo een 300-tal KMO's begeleiden en inspireren. Midden 2016 zal blijken of dit goedgekeurd wordt.</p>

Inspiration - Horizon 2020 - Europa - opstellen kennisagenda rond bodem	
Doel	Het INSPIRATION-project beoogt het ontwikkelen van een strategische kennisagenda voor milieuvriendelijk, sociaal aanvaardbaar en economisch haalbaar bodem- en landgebruik en -beheer. Het ondersteunen van maatschappelijke uitdagingen staat hierbij centraal. De kennisagenda zal georiënteerd worden naar de noden van de eindgebruikers zodat de fondsenwerving voor het uitvoeren van de werkzaamheden vlot zal verlopen. Het project wordt uitgevoerd door 21 partners uit 17 landen waarbij in elk van de landen Nationale FocusPunten (NFP) worden aangesteld. Voor België zal de OVAM als focuspunt fungeren: deze taak omvat het inventariseren, contacteren en bevragen van de belangrijkste actoren rond bodem- en landgebruik en het bijeenbrengen van de nodige (leemtes in) kennis en data. Aan het einde van het project (na een looptijd van 3 jaar) zal de opgestelde kennisagenda voorgesteld en verspreid worden.
Looptijd	2015-2018
Vooropgestelde Resultaten 2015	Opstart van project op 1 maart 2015. Eerste fase van het project: contacteren en bijeenbrengen van stakeholders bodem- en landgebruik binnen België. De aanwezige en ontbrekende kennis en data rond bodem- en landgebruik en -beheer is in kaart gebracht na bevraging van de stakeholders.
Gerealiseerd in 2015	INSPIRATION ging op 1 april 2015 van start en heeft een looptijd van 3 jaar. Dit Europese project onder het H2020-programma, thema Onderzoek en Innovatie, wil een Europese strategische onderzoeksagenda rond bodem- en landgebruik opstellen die de actuele en toekomstige uitdagingen, als klimaat adaptatie en voedselzekerheid wil aanpakken. OVAM verzamelt binnen dit project als Nationaal Focus Punt van België de informatie over de nood aan onderzoek bij de stakeholders. Als eerste stap werden de voor België relevante stakeholders geïnventariseerd en werd een evenwichtige selectie gemaakt tussen kennisontwikkelaars en -gebruikers, mensen uit landbouw, natuur, industrie, beleid, ruimtelijke planning en uit de 3 landsdelen. OVAM interviewde 13 sleutelfiguren om een

////////////////////////////////////

state-of-the art qua onderzoeksnoden op te stellen. In een workshop werden deze bevindingen uitgediept met een grote groep stakeholders.

4.4 EEN RISICOGEBASEERDE EN GEÏNTEGREERDE HANDHAVING

Planning van de handavingsinspanningen

Doel	<p>We willen dat de handhaving van de afval-, materialen- en bodemwetgeving mee wordt genomen, afgewogen en afgestemd met de andere thema's in het kader van de meerjarenplanning van de VHRM.</p> <p>De eigen planning en rapportage staat op punt. We gaan na hoe we efficiënt en effectief de beschikbare personele en financiële middelen voor handhaven kunnen inzetten bij de OVAM.</p> <p>We werken met andere toezichthoudende diensten samen, in de eerste plaats met AMI en met de lokale besturen.</p>
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Een meerjarenprogramma dat als input wordt gebruikt voor het meerjarenprogramma dat de VHRM opstelt is aan de VHRM bezorgd tegen uiterlijk einde maart 2015. • We onderzoeken de mogelijkheden en de vereisten om binnen de OVAM de handavingsinspanningen voor afval, materialen en bodem te bundelen en gezamenlijk in te zetten. We hebben een duidelijk zicht op de mogelijkheden, de randvoorwaarden, mogelijke structuur en planning voor uitrol om dit in praktijk te brengen. • We willen de lokale besturen tonen hoe op een efficiënte manier om te gaan met achtergelaten afvalstoffen, en wanneer op de OVAM een beroep kan worden gedaan voor een ambtshalve verwijdering of een andere vorm van samenwerking.
Gerealiseerd in 2015	<p>De OVAM werkte in 2015 een meerjarenprogramma handhaving uit. Daar waar in het verleden de handavingsactiviteiten per beleidsthema werden uitgewerkt, werd een geïntegreerd handavingsplan opgesteld. Bovendien werd hierbij vertrokken vanuit de idee om een insteek te voorzien richting het meerjarenprogramma van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Daarmee onderschrijft de OVAM de principes van het kerntakenplan van de Vlaamse overheid, en wordt ingezet op een intensieve samenwerking met andere inspectiediensten zoals bij de lokale besturen. Wat de eigen handavingsinitiatieven betreft, werden in 2015 de controle-activiteiten in een centraal team terreincontroles ondergebracht om zo vanaf 2016 beleidsthema-overschrijdend te werken en optimaal gebruik te maken van de beperkte middelen. Op deze manier kan versterkt worden ingezet op handhaving als sluitstuk van het beleid, wat een expliciete vraag is van een aantal belangrijke stakeholders.</p>

Een effectievere en efficiëntere sanctionering van overtredingen

Doel	We willen meer overtredingen rechtstreeks via bestuurlijke weg doen sanctioneren.
Looptijd	2015 – 2016

Vooropgestelde Resultaten 2015	We willen onderzoeken welke bepalingen in VLAREMA kunnen worden gedepenaliseerd; tegen het einde van het jaar moet het onderzoek resulteren in een voorstel (onderdeel van wijzigingsbesluit Vlarema 5) dat aan de minister wordt voorgelegd.
Gerealiseerd in 2015	Zoals voorzien is de lijst met te depenaliseren bepalingen toegevoegd aan Vlarema 5. De procedure voor goedkeuring werd opgestart.

////////////////////////////////////

5 INTERNE WERKING

5.1 HUMAN RESOURCES

Strategische organisatiedoelstelling 6:

We voeren een geïntegreerd en duurzaam HR-beleid dat gericht is op de realisatie van onze doelstellingen en waarin het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent centraal staat

5.1.1 Operationele organisatiedoelstelling 17:

We werken aan een waardengebonden organisatiecultuur

Waardengebonden organisatiecultuur	
Doel	De waarden van de Vlaamse overheid worden op maat van de OVAM doorvertaald, en door iedereen erkend en beleefd
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • We stemmen onze waardenset af op de Vlaamse waarden, concretiseren deze en integreren deze in de personeelscyclus (PLOEG, functioneringsgesprekken) • In het kader van integriteit doorlopen we verder het traject rond kwetsbare functies • Er is breed gecommuniceerd over deze waarden (incl. integriteit) o.a. via interviews
Gerealiseerd in 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Er werd een waardentraject met verschillende fasen doorlopen: <u>Fase 1: invulling van de VO-waarden in functie van de eigen identiteit van de OVAM: de algemene formulering van de 4 waarden is aangepast</u> <u>Fase 2: Doorvertaling van de waarden in de rest van de organisatie: een groep van collega's (de "waarden-collega's") werkte een gespreksvorm uit om per team in gesprek te gaan over de waardenbeleving; dit is in alle teams toegepast.</u> <u>Fase 3: opnemen van waarden in de jaarlijkse planningscyclus (ondernemingsplan) en PLOEG-cyclus: de waarden zijn opgenomen in iedere functiebeschrijving en tijdens de jaarlijkste evaluatie wordt de beleving per medewerker beoordeeld; hiertoe is een vragenlijst opgesteld.</u> • Het integriteitstraject werd verdergezet, onder meer aan de hand van 2 integriteitssessies, voor de kwetsbare functies bij het proces ambtshalve bodemsanering.

5.1.2 Operationele organisatiedoelstelling 18:
We werken aan een toekomstgericht en duurzaam competentie- en talentmanagement

Competentie- en talentmanagement	
Doel	De OVAM heeft alle competenties en talenten in huis die nodig zijn voor de realisatie van haar engagementen
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een concrete visie op rond de duurzame inzetbaarheid van de aanwezige competenties en talenten binnen onze organisatie. • De talenten en competenties van onze medewerkers worden verder in kaart gebracht en geven ons een beeld van het potentieel in de organisatie. • Voor alle strategische doelstellingen is een analyse van de nodige competenties gemaakt, in samenspraak met de afdelingen. In het kader van Optimalisatietraject Bodembeheer is er een concreet actieplan opgesteld om de wenselijke competenties te ontwikkelen, intern te mobiliseren of aan te trekken ('de juiste competenties/talenten op de juiste plaats'). • Een informaticatoepassing voor opvolging van competenties en talenten is geselecteerd • We starten met het uitvoeren van de functieclassificatie van de Vlaamse overheid. • We stellen aan onze medewerkers instrumenten ter beschikking om vorming en loopbaan bespreekbaar te maken • We werken aan een doelgroepgericht ontwikkelingstraject (nieuwe medewerkers, bevorderingen, interne mobiliteit, ...) • We stimuleren interne kennisdeling: richtlijnen zijn uitgewerkt over de terugkoppeling bij deelname aan interne/externe initiatieven zodat deze kennis uitgedragen en gedeeld wordt
Gerealiseerd in 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Het potentieel van alle OVAM medewerkers werd in kaart gebracht in samenwerking met een extern bureau volgens een internationaal erkende methodiek. In de verandertrajecten werd het voorkeursgedrag in kaart gebracht en besproken, en tijdens de reflectiegesprekken werd specifiek met elke medewerker hun talenten besproken. Door de kennis hierover, konden complementaire teams in kennis, vaardigheden en gedrag samengesteld worden. Ontbrekende competenties worden in kaart gebracht en een leertraject per team opgesteld. • Voor de informaticatoepassing voor de opvolging van talenten en competenties, wordt gewacht op de ontwikkeling van Vlimpers 3.0. • Voor de afdelingen BIB en DS werden alle toekomstige functies ingeschaald volgens de functieclassificatiematrix van de Vlaamse Overheid en werden de functiekaarten opgesteld op basis van de beschikbare sjablonen.

- Individuele en teambehoeften werden in kaart gebracht. Leertrajecten werden opgesteld om aan deze behoeften te voldoen. 238 medewerkers namen deel aan 1 of meerdere opleidingen betreffende algemene vaardigheden, 186 medewerkers namen deel aan 1 of meerdere vaktechnische opleidingen. Er werd – als enige overheidsinstantie - deelgenomen aan het project Time4YourTalent, een transnationaal project met de steun van het ESF, dat 50+’ers inzicht geeft in eigen talenten en op die manier nieuwe loopbaanmogelijkheden helpt ontdekken.
- Om kennisdeling te stimuleren is een opleiding "train the trainer" georganiseerd om medewerkers te helpen hun kennis uit te dragen intern de organisatie. Na iedere opleiding worden deelnemers gestimuleerd hun opgedane kennis te delen.

5.1.3 Operationele organisatiedoelstelling 19: We werken aan een innovatieve arbeidsorganisatie

Innovatieve arbeidsorganisatie	
Doel	We zorgen voor een stimulerende werkomgeving met vlakkere structuur, teamwerking en aangepast leiderschap; met de nodige aandacht voor de "work-life-balance" en waardering
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Afdeling IVS: Het veranderingstraject IMPACT is geëvalueerd • Afdeling BB: Het implementatieplan van het optimalisatietraject BB is afgerond met duidelijkheid over de timing van invoering van nieuwe structuur, functies en plaats en tijdsafhankelijk werken. • Afdeling AD: We zetten een zelfsturende team op binnen de juridische dienst. Afhankelijk van de evoluties m.b.t. het dienstencentrum optimaliseren we de werkvorm. • Bij verandertrajecten werken we met onze medewerkers rond inzicht in hun persoonlijke gedragsvoorkeuren a.d.h.v. Insights Discovery om de open gesprekscultuur en goede werkrelaties te bevorderen. • We stellen een organisatiebreed actieplan op rond 'omgaan met stress' en voeren de eerste acties door.
Gerealiseerd in 2015	<p>Alle geplande acties zijn uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De evaluatie over het verandertraject IMPACT werd uitgevoerd en de aanbevelingen werden meegenomen in het verandertraject 'optimalisatie bodembeheer'. <p>In 2015 is het veranderingstraject 'optimalisatie bodembeheer' volledig afgewerkt. Een nieuwe organisatiestructuur is uitgetekend die tegemoet kan komen aan de nieuwe maatschappelijke uitdagingen, met aandacht voor logische samenhang, herkenbaarheid en duidelijkheid, efficiëntie, minder hiërarchie en meer</p>

Gerealiseerd in 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Bij de planningsgesprekken werden duidelijke afspraken gemaakt over de doelstellingen op individueel niveau en de teamdoelstellingen. Deze laatste worden via prestatie-managementfiches opgevolgd. Een aspect hierbij was het element ‘contracting’, waarbij leidinggevend en teams met elkaar in dialoog gaan en gezamenlijk de doelstellingen scherp stellen zodat voor elke partij duidelijk was welke bijdrage moest geleverd worden. • De eigen projectwerking is afgetoetst aan de leidraad projectwerking van de Vlaamse overheid. Op basis hiervan werd een voorstel uitgewerkt voor de totstandkoming van een project management office, dat zal instaan voor een kwalitatieve opvolging en begeleiding van projecten. • Op basis van de ervaringen inzake prestatiegericht werken bij het proefproject IMPACT, werd de aanpak bijgesteld voor toepassing in de volgende verandertrajecten.
----------------------	---

5.1.5 Operationele organisatiedoelstelling 21:
We werken aan een sterk leiderschap

Leiderschap	
Doel	Onze leidinggevend en vervullen optimaal hun 4 rollen als coach, manager, leider en ondernemer. De leidinggevend en hebben hun stijl van leiding geven aangepast aan de nieuwe werkvormen.
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	Specifieke vorming is georganiseerd (intervisies o.a. via Lerend Netwerk leidinggevend, interne coaches, opleiding) met focus op de OVAM-waarden en de 4 leiderschapsrollen, waarbij de BUE's als insteek gebruikt worden.
Gerealiseerd in 2015	<p>De directie ging als team aan de slag in een workshop Insights Discovery, <u>een methodiek om inzicht te verwerven in de eigen (werk)stijl en de invloed ervan op anderen</u>. . In 2016 wordt dit traject verdergezet.</p> <p>Voor de ganse groep van leidinggevend en vonden twee intervisiesessies plaats :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rol van leidinggevend bij preventie van werkgerelateerde stressfactoren; 2. intervisie PLOEG/BUE met o.m. volgende thema's: 'wat is intern ondernemerschap?', 'hoe breng ik mijn mensen in kaart?', 'hoe breng ik een teammonitor binnen in mijn team?', 'hoe evalueer ik waardenbeleving'. <p>Directieleden, stafmedewerkers en teamverantwoordelijken volgden een opleidingstraject met een extern bureau, met aandacht voor: 'hoe kijk ik naar de (externe) context?', 'wat zijn huidige trends', 'visie – missie – strategie van een organisatie' en de 'cascade van doelstellingen'.</p>

5.2 COMMUNICATIE

STRATEGISCHE ORGANISATIEDOELSTELLING 7: WE MAKEN VIA ONS COMMUNICATIEBELEID DUIDELIJK

////////////////////////////////////

WIE WE ZIJN EN WELKE DOELSTELLINGEN WE REALISEREN

5.2.1 Operationele organisatiedoelstelling 22:

We voeren een corporate communicatiebeleid met als doel de organisatie als een samenwerkende en oplossingsgerichte partner te positioneren

Corporate communicatie	
Doel	We positioneren de OVAM als een samenwerkingsgerichte en oplossingsgerichte partner.
Looptijd	2015
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> We maken een nieuw strategisch communicatieplan 2015-2020 voor de OVAM met de verderzetting van de huidige periodieke publicaties en een herwerking van de corporate identiteit. We werken 11 e-zines, 3 edities OVAM.link en 1 Activiteitenoverzicht uit. We co-organiseren ISWA en zorgen voor een goede profilering van onze organisatie op de wereldtentoonstelling Milaan.
Gerealiseerd in 2015	<p>Een extern creatief bureau is ingeschakeld voor het herwerken en actualiseren van de corporate communicatie. De corporate communicatie zal zich de komende jaren toespitsen op een aantal communicatiethema's rond de belangrijkste doelstellingen uit het strategisch plan en de beleidsnota. Het creatief bureau zal begin 2016 een corporate campagne uitwerken en een uitgeschreven doorkijkplan opleveren.</p> <p>De E-zines, OVAM.link en het activiteitenoverzicht werden op schema gepubliceerd.</p> <p>De Expo Milaan werd succesvol afgerond en de bijdrage van de OVAM, als mede-organisator, aan ISWA 2015 kon op grote belangstelling in binnen- en buitenland rekenen.</p> <p>Het OVAM-portfolio voor lokale besturen werd genomineerd voor de digitale overheidscommunicatie van het jaar 2015.</p>

5.2.2 Operationele organisatiedoelstelling 23:

We ondersteunen onze beleidsdoelstellingen met communicatiecampagnes, -acties en persberichten

Gerichte communicatie-acties, ondersteunend aan de beleidsdoelstellingen	
Doel	Informerend en sensibiliserend van onze doelgroepen betreffende nieuwe beleidsinitiatieven en tendensen
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> Internationaal jaar van de Bodem Opvolgingscampagne 'Sorteer Meer' Communicatiecampagne over stookoliefonds, indien gerealiseerd Vlaams Materialenprogramma Clusterbeleid 'Circulaire economie'

- Gerealiseerd in 2015
- Een communicatie-campagne naar aanleiding van 20 jaar Bodembeleid en het Internationaal jaar van de Bodem is opgezet en uitgevoerd, in samenwerking met verschillende entiteiten van het beleidsdomein. De campagne bevatte o.m.:
    - een Bodemdebat waarbij bodemexperts met thema-experts discussieerden over de grootste bodemuitdagingen
    - lezingen, workshops, studiedagen (bv. Agribex samen met de VLM) en tal van andere initiatieven van alle betrokken Vlaamse administraties
    - het feestelijke slotmoment waarop de EU, Brussel, Wallonië en Vlaanderen samen terugblikten op een succesvol Internationaal Jaar van de Bodem.
  - Communicatie-acties rond de selectieve inzameling van afvalstoffen werden verdergezet waaronder de Sorteert Meer-campagne met de federatie van de bakkers en de federatie van de horeca.
  - Er werd een statusrapport over de realisaties van het Vlaams materialenprogramma (VMP) gemaakt. De sfeerfilm van het VMP werd getoond en verspreid via de gekende kanalen en toegevoegd aan de website. De VMP-website werd nauwgezet aangevuld. De digitale nieuwsbrief 'VMP-update' werd geregeld verstuurd.
  - De communicatiecampagne over het stookoliefonds vond nog niet plaats omdat nog geen politiek akkoord werd bekomen met het federale niveau.
  - Communicatie rond het clusterbeleid Circulaire Economie werd niet uitgevoerd aangezien er nog geen beslissingen werden genomen m.b.t. het oprichten van speerpuntclusters.

5.2.3 Operationele organisatiedoelstelling 24:
 We blijven ons inspanssen op het vlak van interne communicatie, met als doel onze medewerkers degelijk en adequaat te informeren en de OVAM-waarden te doen leven en beleven in de organisatie

Interne communicatie	
Doel	We zetten interne communicatie in om de schotten tussen de verschillende diensten en afdelingen te doorbreken en de beleving van de OVAM waarden te versterken.
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Iedere medewerker is geïnformeerd over de strategische en operationele planning voor 2015 • De interne verandertrajecten zijn ondersteund, in het bijzonder Optimalisatie BB. • Iedere medewerker is geïnformeerd over de uitrol van Vlimpers en de nieuwe huisstijl van de Vlaamse overheid • Thema-ontbijtsessies met de directie hebben plaatsgevonden, waarbij de medewerkers zelf de thema's konden aankaarten. • De Open Diensten Dag 2015 werd georganiseerd. • De ontwikkeling van een nieuw intranet werd opgestart.

Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Voor Archiefbeheer gebeurt een evaluatie van de eerste implementatieronde cf. het informatiebeheersplan • Verdere uitrol van Alfresco volgens het informatiebeheersplan • Start met de scanning en registratie van briefwisseling • Start van de integratie van een centraal briefopvolgingssysteem met de bestaande dossieropvolgingssystemen van onze kernactiviteiten. • Opstart elektronische afhandeling van facturen
Gerealiseerd in 2015	<ul style="list-style-type: none"> • De Vlaamse selectiecommissie werd nog niet aangesteld in 2015. Hierdoor kon het informatiebeheersplan van de OVAM nog niet goedgekeurd worden. Er is wel ondertussen reeds gestart met maatregelen • De opmaak van een processtructuur in Alfresco voor algemene processen en het uitwerken van een structuur voor de nieuwe afdeling Doelgroepgericht Saneren werden gerealiseerd. De implementatie loopt verder. • De software voor briefregistratie en scanning is gerealiseerd. De integratie met de dossieropvolgingssystemen is nog niet gerealiseerd. • Elektronische afhandelingen van facturen is volledig operationeel en leidde tot een zeer performant en efficiënte afhandeling van de facturatie.

5.3.4 Operationele organisatiedoelstelling 28:

Bij het uitvoeren van onze processen zorgen we ervoor dat onze gegevens en deze van onze partners afdoende beveiligd zijn

Een samenwerking met het departement LNE resulteerde in het opzetten van een disaster recovery-site in het Ferraris-gebouw in Brussel. Deze configuratie is operationeel. Hierdoor is onze bedrijfscontinuïteit dramatisch verhoogd. Een verdere optimalisatie is voorzien om aan alle geformuleerde doelstellingen inzake BCM te kunnen voldoen. Het identity managementsysteem van de OVAM (IDM) werd vernieuwd om te kunnen voldoen aan de eisen van PTOW (plaats- en tijdsafhankelijk werken). In de toekomst wordt gekeken naar een verdere integratie van ons IDM met het IDM-systeem van de Vlaamse Overheid.

5.4 FACILITAIR BEHEER

De komende planperiode wordt gekenmerkt door evoluties op het vlak van het nieuwe werken, verdere digitalisering, het streven naar een maximale duurzaamheid en de rationalisering van de management ondersteunende dienstverlening (MOD). Via een optimaal facility management streven we naar een klantgerichte dienstverlening binnen een duurzame werkomgeving.

STRATEGISCHE ORGANISATIEDOELSTELLING 9: VIA EEN OPTIMAAL FACILITY MANAGEMENT STREVEN WE

NAAR EEN KLANTGERICHTE DIENSTVERLENING BINNEN EEN DUURZAME WERKOMGEVING

5.4.1 Operationele organisatiedoelstelling 29:

We zorgen voor een duurzame huisvesting en aangename werkplekken

Duurzame huisvesting	
Doel	In functie van de recentste inzichten en beschikbare middelen zorgen we ervoor dat de omzendbrief plaats- en tijdsonafhankelijk werken gefaseerd ingevoerd wordt, gekoppeld aan verandertrajecten in de organisatie
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	We evalueren het veranderingstraject IMPACT. Op basis van deze evaluatie wordt de verdere uitrol van het nieuwe werken en de eraan gekoppelde kantoorinrichting binnen het OVAM-gebouw gepland.
Gerealiseerd in 2015	De aanpassingen aan de kantoorinrichting in functie van het Nieuwe Werken werd in 2015 verdergezet. Hierbij werd de evaluatie van het veranderingstraject IMPACT (2014) meegenomen. In het verandertraject 'optimalisatie bodembeheer' is de huisvesting voor de afdelingen bodembeheer en administratie-generaal gewijzigd. Het digitaliseringsproject van de afdeling bodembeheer is volledig afgewerkt. Op 4 januari 2016 werd de nieuwe kantoorruimte in gebruik genomen. In 2016 is de afdeling Algemene Diensten aan de beurt.

5.4.2 Operationele organisatiedoelstelling 30:

We verplaatsen ons zo duurzaam mogelijk en zorgen voor een duurzame interne milieuzorg

Duurzame interne milieuzorg	
Doel	Systematisch verduurzamen van de interne (logistieke) werking om zo en voorbeeldrol op te nemen binnen de Vlaamse overheid
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> er worden 100% duurzame gebruiks- en verbruiksgoederen aangekocht tegen eind 2015 We laten een bedrijfsvervoerplan opstellen op basis waarvan een duurzame aanpak wordt uitgewerkt en geïmplementeerd, binnen de beschikbare budgettaire ruimte
Gerealiseerd in 2015	<p>Alle nieuwe gebruiks- en verbruiksgoederen – inclusief wagens en meubilair - worden steeds getoetst aan duurzaamheidscriteria vooraleer deze aan te kopen. Hierdoor koopt de OVAM nagenoeg 100% duurzame gebruiks- en verbruiksgoederen aan.</p> <p>De OVAM liet in het 2015 een bedrijfsvervoerplan opstellen waarbij een duurzame aanpak is uitgewerkt volgens het STAP-principe. De implementatie is voorzien voor 2016. De OVAM is mede dankzij dit bedrijfsvervoerplan weerhouden als genomineerde voor de "Business Mobility Award".</p>

5.4.3 Operationele organisatiedoelstelling 31:

We hanteren de principes voor het organiseren van een volwaardig dienstencentrum

Werken volgens dienstencentrum	
Doel	De logistieke dienstverlening is klantgericht, duidelijk en transparant georganiseerd
Looptijd	2015-2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Een digitale dienstencatalogus wordt actueel gehouden met aanduiding van de rollen, wat van de klanten wordt verwacht en welke SLA worden toegepast, mede in functie van overname van diensten door DiLE • Een systeem voor het melden van problemen/klachten rond logistiek en het aanvragen van logistieke behoeften wordt uitgebreid • Het onthaal en het in gebruik zijnde bezoekersmanagement wordt geoptimaliseerd rekening houdend met de veiligheid van het gebouw en de integratie van het onthaal met het proces van postbedeling en verzending
Gerealiseerd in 2015	<ul style="list-style-type: none"> • De dienstencatalogus is te raadplegen op intranet van de OVAM. Het beschrijft de belangrijkste interne managementondersteunende diensten. Een aantal diensten rond personeelsadministratie werden medio 2015 door DiLE (dienstencentrum van het beleidsdomein LNE) overgenomen. Momenteel wordt tussen DiLE en AgO bekeken welke verdere centralisatie mogelijk is. • Een interne webtoepassing KACE is verder ontwikkeld om problemen/klachten rond logistiek te melden en logistieke diensten aan te vragen. De werking van het onthaal werd geoptimaliseerd bij de installatie van het nieuwe team "klantenbeheer" dat in 2016 van start gaat. De postbedeling/verzending is geïntegreerd met het onthaal. Het bezoekersmanagement werd geëvalueerd.

5.5 EIKE-SYSTEMATIEK

Zelfevaluatie en Audit	
Doel	We organiseren regelmatig evaluatie en audits met het oog op continue verbetering van de interne en externe dienstverlening en organisatiebeheersing
Looptijd	2015 – 2020
Vooropgestelde Resultaten 2015	<ul style="list-style-type: none"> • We voeren de zelfevaluatie 2015 uit en formuleren aanbevelingen, indien nodig • We werken mee aan de procesaudit Bodemattesten • We lichten ons belanghebbendenmanagement en klachtenmanagement door met het oog op verbetering (zie verder)
Gerealiseerd in 2015	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Zelfevaluatie 2015</u>: In 2015 werd de zelfevaluatie via twee sporen aangepakt. In eerste instantie is vertrokken van risico's, waarbij is nagekeken in welke mate gevolg gegeven is aan de beheersmaatregelen tegen de risico's op strategisch, operationeel en procesniveau. <p>In tweede instantie is per thema van de Leidraad organisatiebeheersing, nagekeken of de beheersmaatregelen zoals voorgesteld in de Leidraad op één of andere manier binnen de OVAM in werking zijn, en zijn waar nodig maatregelen uitgewerkt.</p>

Deze oefening resulteerde in een voorstel van acties die zijn opgenomen in het ondernemingsplan 2016.

- Procesaudit Bodemattesten: Audit Vlaanderen evalueerde in 2015 de opzet en de implementatie van organisatiebeheersing voor het proces bodemattesten. Hierbij werden procesrisico's geïdentificeerd en werd de mate waarin de bestaande beheersmaatregelen deze risico's inperken, geëvalueerd. Zowel de productie van ambtshalve attesten (OA-attesten) als de digitale en papieren aanvraagattesten (R-attesten) zijn onderzocht, evenals de belangrijkste ondersteunende processen gerelateerd aan het proces bodemattesten.

De auditresultaten (medio 2015) tonen aan dat het proces bodemattesten in het algemeen 'onder controle' is. De risico's inherent aan het proces zijn gekend en doeltreffende beheersmaatregelen zijn aanwezig. Er is één aanbeveling geformuleerd die betrekking heeft op het ondersteunend proces 'wijzigingsbeheer'. Medio december 2015 zijn intern de ondertussen ondernomen acties goedgekeurd.

Belanghebbendenmanagement

Doel	De OVAM draagt de betrokkenheid van haar belanghebbenden oog in het vaandel. We zijn ervan overtuigd dat een degelijk beleid alleen maar kan worden gemaakt als het wordt gevoed via permanent overleg met onze stakeholders. We nemen in 2015 onze huidige overlegstructuur onder de loep en bekijken welke optimalisaties mogelijk zijn.
Looptijd	2015
Vooropgestelde Resultaten 2015	We optimaliseren onze werking met onze belanghebbenden met als gevolg een betere kennis over hun verwachtingen, gestroomlijnder en efficiënter overleg, betere informatiedoorstroming in beide richtingen en betere afstemming van het beleid op hun belangen.
Gerealiseerd in 2015	Een krachtenveldanalyse van de stakeholders in relatie tot de realisatie van onze doelstellingen cf. het strategisch plan/ondernemingsplan werd uitgevoerd. Hierbij werd vertrokken van de thema's die aansluiten op de inhoudelijke prioriteiten in de werking, waaronder huishoudelijke afvalstoffen, biomassa, bouw, kunststoffen, kritieke metalen, het Vlaams Materialenprogramma, bodem en organisatieontwikkeling. Op basis hiervan werd het strategisch belanghebbendenmanagement geoptimaliseerd en werd een afsprakenkader uitgewerkt. Als onderdeel daarvan is er regelmatig stakeholdersoverleg met de OVAM-directie.

Kwaliteitsvol klachtenmanagement

Doel	Klachten worden snel en klantvriendelijk beantwoord. Waar nodig, volgen hieruit algemene aanbevelingen voor het beleid, de beleidsinstrumenten of de manier waarop de dienstverlening is georganiseerd
Looptijd	2015-2020

Vooropgestelde Resultaten 2015 Het klachtenmanagement wordt geëvalueerd, met formulering van interne richtlijnen voor het behandelen van klachten

Gerealiseerd in 2015 Het aantal klachten daalde van 24 in 2014 naar 18 in 2015. De klachten werden gemiddeld binnen de 7 dagen beantwoord, waar dat in 2014 nog gemiddeld 11 dagen was. Opvallend is dat bij de klachtencoördinator vaak vragen voor bijkomende informatie of meldingen van milieu-inbreuken terecht komen. De klachten ten aanzien van de OVAM betreffen geïsoleerde gevallen, en er kunnen vanuit het klachtenbeeld dan ook geen aanbevelingen gedaan worden richting het gevoerde beleid of richting bepaalde bedrijfsprocessen.

Wel worden er organisatorische optimalisaties voorzien om via het centraal team klantenbeheer, dat in 2016 van start gaat, een betere informatiedoorstroming te voorzien voor de informatieve vragen en vragen met betrekking tot milieudelicten.

6 BIJLAGEN

BIJLAGE 1 BEGROTING OVAM

BIJLAGE 2 PERSONEELSBESPARING 2015 / UITVOERING KERTAKENPLAN

Het aantal koppen bedroeg in het begin van het jaar 367. Op 30 juni 2015 waren er 365 koppen in dienst; op 31 december 2015 359. Het streefdoel voor 2015 was 362 (om zo tegen eind 2019 op 335 koppen te eindigen); dit werd ruimschoots behaald.

De uitstroom 2015 is als volgt in te delen:

- Beëindiging arbeidsovereenkomst: 1
- Einde contract: 4
- Vrijwillige uitstroom: 4
- (vervroegd) pensioen: 2

Ter uitvoering van het kerntakenplan werden in 2015 de optimalisaties aan volgende processen uitgevoerd:

- Behandelen aanvragen grondstofverklaringen: op schema; zie 2.1.4.
- Kwaliteitsgarantiesysteem erkende bodemsaneringsdeskundigen: op schema; zie 3.3.2.
- Uitbouw digitaal loket erkenningen en registraties afvalstoffen- en materialenbeheer: uitgevoerd.

Er zijn afspraken gemaakt over de over te hevelen taken, m.n. asbest van DLNE naar OVAM en kringenfinanciering van OVAM naar Landbouw & Visserij.

BIJLAGE 3 WELZIJN/PSYCHOSOCIALE BELASTING EN DIVERSITEIT

Volgende initiatieven werden in 2015 genomen ter invulling van de doelstellingen rond welzijn/psychosociale belasting:

- Begin 2015 werd een medewerker van de cel HR aangeduid als centraal aanspreekpunt psychosociale belasting. Een workshop rond stress werd georganiseerd, waaruit een actieplan resulteerde dat door de directieraad werd goedgekeurd.
- Door de interne preventie-adviseur werd een werkgroep geïnstalleerd die de risico-analyse psychosociale belasting, die begin 2015 door de PAPSY was voorbereid, verder uitwerkte en een actieplan opstelde in samenwerking met de PAPSY. De werkgroep bestaat uit iemand van de cel HR, het aanspreekpunt psychosociale belasting, een vertegenwoordiging van de vakbonden, een leidinggevende, de PAPSY en de vertrouwenspersonen. De opdrachten voor de werkgroep waren:
  - opmaak van een actieplan psychosociale aspecten in de OVAM, met aanduiding van de prioriteiten voor 2015;
  - opvolgen van de acties 2015;
  - de wenselijkheid bekijken van deelname aan de personeelsovername 2016 om via een aparte vragenlijst psychosociaal welzijn een meting te doen die nog beter tegemoet komt aan de wettelijke verplichtingen inzake risico-analyse;
  - situatie van de huidige vertrouwenspersonen integriteit en psychosociale belasting bekijken als onderdeel van een beleid rond psychosociale belasting, en een voorstel doen voor aantallen, profiel en selectiemethode.
- Medio 2015 werd de stressaanpak binnen de scope van de werkgroep psychosociale belasting te plaatsen, zodat de twee werkgroepen samensmolten. Tevens werd een actieplan 2016 opgesteld. Dit actieplan voorziet acties op het vlak van betrokkenheid, opleiding leidinggevendenden, vorming en het gebruik van de personeelsovername 2016 om via aanvullende vragen indicaties van risico's op psychosociale belasting te verkrijgen.
- De herinstallatie van vertrouwenspersonen is uitgesteld wegens de aansluiting van de OVAM bij de GDPB waardoor de preventie-adviseur die tevens vertrouwenspersoon is, begin 2016 zou overgaan naar die centrale dienst.

Inzake het diversiteitsbeleid, zijn de cijfers voor 2015 nog niet beschikbaar. Deze moeten worden aangeleverd vanuit Vlimpers, maar dit bleek momenteel niet mogelijk. Uit eigen inschattingen (op basis van het aantal erkende personeelsleden) bleek als percentage personeelsleden met een arbeidshandicap 3,6%. Het percentage personeelsleden met een migratie-achtergrond wordt ingeschat op 3%, hoewel momenteel nog niet duidelijk is wat de impact is van de wijziging van de definitie. Voor het aantal vrouwen in het top- en middenkader behaalde de OVAM een score van 33%.

Het diversiteitsplan 2015 werd uitgevoerd zoals voorzien. Voor elke werving en selectie werden de doelgroepen aangesproken via het wervingsbericht en het gericht aanschrijven van doelgroepenorganisaties. Er werden 6 stageplaatsen en 1 werkstage voorzien. In de personeelscommunicatie was er aandacht voor diversiteit, onder meer via de Duurzame Week en Samen voor Syrië. Ook op logistiek vlak werden optimalisaties aangebracht, zoals nieuwe afspraken en logistieke

steun

Kabinet van de Vlaamse minister van
Omgeving, Natuur en Landbouw
Koning Albert II-laan
1000 BRUSSEL
T 02 552 63 00
F 02 552 63 01
kabinet.schauvliege@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Nota aan mevrouw Henny De Baets
Administrateur-generaal
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
Stationsstraat 110
2800 MECHELEN

uw bericht van uw kenmerk
AG/HDB/2016-01
vragen naar/e-mail
Hugo Geerts
hugo.geerts@vlaanderen.be

ons kenmerk
K37-2016~~0113~~ - 15891
telefoonnummer
02 552.63.50

bijlagen
datum
23 FEB. 2016

Betreft: Ondernemingsplan OVAM 2016

Geachte mevrouw De Baets,

Hierbij verleen ik mijn goedkeuring aan het Ondernemingsplan 2016 van de OVAM.

Met vriendelijke groeten,

Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw

